

ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU

KUR'AN-I KERİM

6. Sınıf

Ders Kitabı

Yazarlar

Aysun KUTBAY
Ayşe İNCE
Muhammed ERİNÇ
Zeliha ÇELİK GÜNDÜZ

DEVLET KİTAPLARI
ANKARA, 2025

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI : 2103
DERS KİTAPLARI DİZİSİ : 9844

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Editör

Kadir ACAR

Çoklu Ortam Tasarımcısı

Arzu SULA

Asena Özge KUTLU

Dil Uzmanı

Dr. İbrahim BOZ

Görsel Tasarımcı

Emel AYDIN

Muhammet Ali YÜCE

Program Geliştirme Uzmanı

Hatice YAVUZARSLAN

Mustafa ÇALIŞKAN

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Fatih ALPAYDIN

Rehberlik Uzmanı

Semanur KUZÖREN

ISBN 978-975-11-8946-2

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulunun 24.03.2025 tarihli ve 129330886 sayılı kararı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

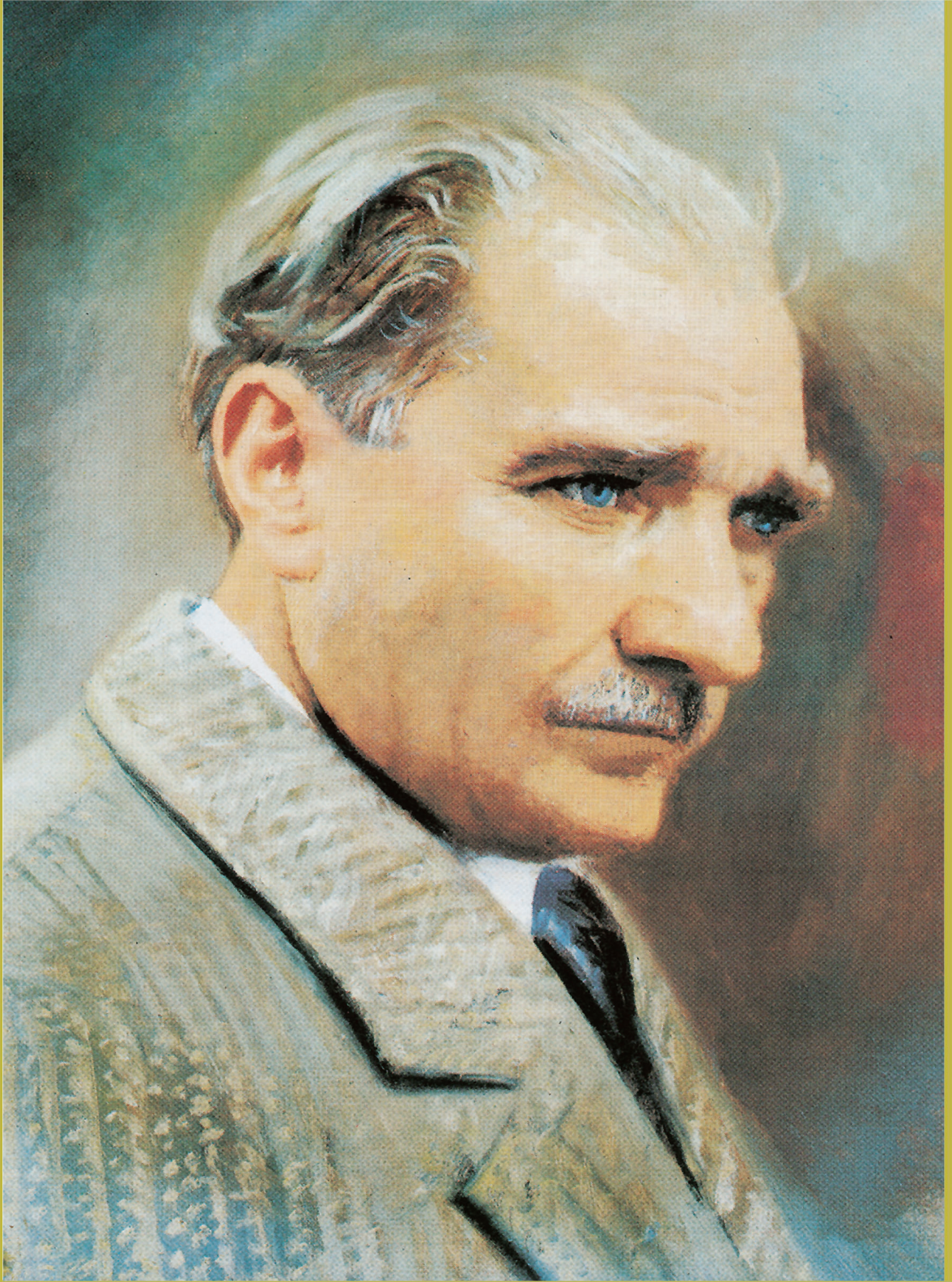
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İçindekiler

Kitabın Tanıtımı 8

1. KUR'AN-I KERİM'İ TANIYORUM 12

1.1. Kur'an-ı Kerim'in İç Düzenini Öğreniyorum	14
1.2. Peltek Harfler	20
1.2.1. ث Harfi	21
1.2.2. ذ Harfi	22
1.2.3. ظ Harfi	23
1.3. Bakara Suresinin 84-105. Ayetleri	28
1.4. Salli ve Barik Duaları ile Anlamları	34
Ölçme ve Değerlendirme	41
Sonnot	45

2. KUR'AN-I KERİM'İ OKUMAYA GİRİŞ 46

2.1. Med Çeşitleri	48
2.1.1. Meddiarız	49
2.1.2. Meddilazım	51
2.1.3. Meddilin	55
2.2. Bakara Suresinin 106-134. Ayetleri	62
2.3. Kur'an Kıssalarından Hayata: Hz. Yunus	68
2.4. Kureyş Suresi ve Anlamı	74
Ölçme ve Değerlendirme	80
Sonnot	85

3. KUR'AN'I-KERİM'İ ÖĞRENİYORUM 86

3.1. Tenvin ve Sakin Nunun Hâlleri: İdgamlar	88
3.1.1. İdgam Mealgunne	89
3.1.2. İdgam Bilagunne	94
3.2. Bakara Suresinin 135-163. Ayetleri	100
3.3. Sureleri Tanıyorum: Ankebut Suresi	106
3.4. Felak Suresi ve Anlamı	111
Ölçme ve Değerlendirme	118
Sonnot	125

4. KUR'AN-I KERİM'İ OKUYORUM 126

4.1. Tenvin ve Sakin Nunun Hâlleri: İzhar, İhfa ve İklap	128
4.1.1. İzhar	128
4.1.2. İhfa	132
4.1.3. İklap	137
4.2. Yasin Suresi	143
4.3. Peygamber Duaları: Hz. Yunus'un Duası	151
4.4. Nâs Suresi ve Anlamı	153
Ölçme ve Değerlendirme	164
Sonnot	169

Sözlük 170

Kaynakça 172

Genel Ağ ve Görsel Kaynakça - Ölçme ve Değerlendirme Cevap Anahtarı 173

Türkiye'nin Mülki İdare Bölümleri ile Kara ve Deniz Komşuları Haritası 174

Türk Dünyası Haritası 175

Kitabın dijital kopyalarında "İçindekiler" sayfasında başlıklar üzerine tıklayarak ilgili sayfalara, iç sayfalarda da konu başlıkları üzerine tıklayarak "İçindekiler" sayfasına ulaşabilirsiniz.

Kitabın Tanıtımı

Kitap temalardan oluşmaktadır. Her tema başında Tema Kapak Sayfası yer almaktadır.

Tema kapaklarında o tema adı, tema alt konu başlıkları, öğrenilecek kavramlar, öğrenciden beklenen öğrenme çıktıları, hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca tema ile ilgili olarak hazırlanan sunum ve diğer e-içeriklere ulaşmak amacıyla karekodlar yerleştirilmiştir.

Kitap genelinde kullanılan tüm karekodlar tıklandığında veya akıllı cihazlarla okutulduğunda kitaba ait dijital içeriklere ulaşılabilir.

Tema adı

Tema sunusu ve diğer e-içeriklere yönlendiren karekodlar

Tema numarası

Tema konu başlıkları

Anahtar kavramlar

Öğrenme çıktıları

Öğrencinin önceki öğrenmeleri ile tema arasında köprü kuran "Temaya Başlarken" alanı

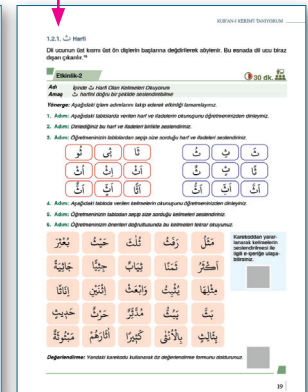
Desimal sistemle gösterilen tema konu başlığı

Desimal sistemle gösterilen tema alt konu başlığı

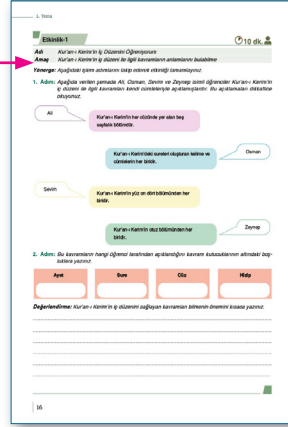
Derse hazırlık ve ön değerlendirme yapılan "Konuya Başlarken" alanı

Sayfaların dış kenarlarında öğrencilerin kendi çalışma notlarını yazabilmeleri için tasarlanmış boşluklar bulunmaktadır.

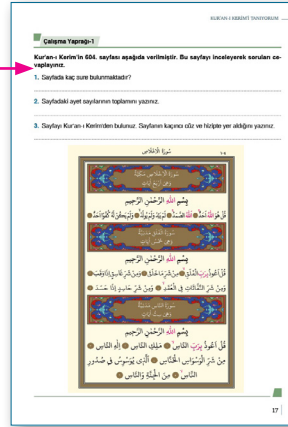
Konunun anlaşılmasına katkı sunmak amacıyla kullanılan görseller

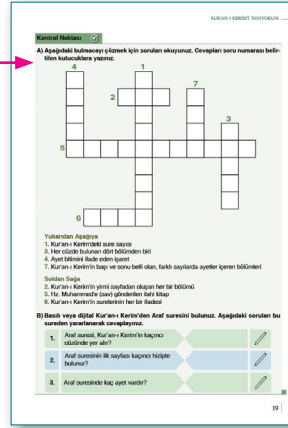
Kitap genelindeki etkinliklere tema içinde sıra numarası verilmiştir. Etkinliğin başladığı yer sembolü ile, bittiği yer ise sembolü ile gösterilmiştir. Etkinliğin bir sonraki sayfada devam ettiğini göstermek için sembolü, önceki sayfadan devam ettiğini göstermek için sembolü kullanılmıştır.

Öğrencilerin öğrendiklerini uygulayabilecekleri çalışma yapraklarına sıra numarası verilmiştir. Çalışma yaprağının başladığı yer sembolü ile, bittiği yer ise sembolü ile gösterilmiştir. Çalışma yaprağının bir sonraki sayfada devam ettiğini göstermek için sembolü, önceki sayfadan devam ettiğini göstermek için sembolü kullanılmıştır.

Konu sonlarında "Kontrol Noktası" adıyla ve öğrenilenleri pekiştirme amacıyla çalışma yapılabilen alanlar ayrılmıştır. Kontrol noktasının bittiği yere sembolü yerleştirilmiştir.

Öğrencileri araştırma yapmaya yönlendiren veya onlara verilen görevleri açıklayan metin alanlarıdır.

Öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendirme veya görevlendirme durumlarında metin alanının altı, renkli alan ile ana metinden ayrıştırılacaktır.

SEMBOLERİN AÇIKLAMASI

"Temaya Başlarken" alanı

"Konuya Başlarken" alanı

Etkinliğin başladığı yer

Bireysel etkinlik

Grup etkinliği

Rehberli etkinlik

Etkinliğin süresi

Sonraki sayfada devam eden çalışma

Önceki sayfadan devam eden çalışma

Etkinliğin bittiği yer

"Kontrol Noktası" alanı

Kontrol noktasının bittiği yer

"Farklı Kaydet" alanı

Konu Notları

Aşağıdaki soruları cevaplarını altlarındaki boşluklara yazınız.

1. Sallı ve bariş duvarın arasında hangisi bittir? Olmaz?
2. Hangi duvarlarda 12. Perçinler'e nazırdır gitti?
3. Mıllımların ortası 12. Perçinler'e nazırdır gitti?
4. 12. Perçinler ortasında bittir duvarlarda bittir duvarı arasında bittir duvar?

Parkı Kaydet

Bu temayı öğrendiğiniz bilgileri hatırlayacağınız şekilde kısaca bu alana not edebilirsiniz.

Kelime
Metin içinde önem-
li görülen kelime,
kavram, tanım
gibi açıklanması
gereken ifadeler
bu kutucuklarda
açıklanacaktır.

Performans Göstergesi	
Araç: Kur'an-ı Kerim'in (Kudus) okunması için kullanılan ayet, sure, hükm ve elâz Kur'an keriminde bulunduran	Görev: Yönergeye belirtilen ölçü alınarak hazırlanmış bir poster hazırlama ve sunma
Süreçler: Bulma	Süre: 45-60 dk.
Ölçüt: Poster	
Performans Kriterleri: Denetimci puanlama aralıkları ve 6 değerlendirme formu	
Yönerge: Aşağıdaki performans göstergesiyle ilgili performans göstergesi oluşturulmalıdır.	
1. Kur'an-ı Kerim'in (Kudus) okunması için elâz Kur'an keriminde bulunduran 2. Kur'an-ı Kerim'in (Kudus) okunması için kullanılan ayet, sure, hükm ve elâz Kur'an keriminde bulunduran 3. Okunması gereken ayet, sure, hükm ve elâz Kur'an keriminde bulunduran 4. Aşağıdaki ayet, sure, hükm ve elâz Kur'an keriminde bulunduran 5. Aşağıdaki ayet, sure, hükm ve elâz Kur'an keriminde bulunduran 6. Aşağıdaki ayet, sure, hükm ve elâz Kur'an keriminde bulunduran	
Değerlendirme Ölçütleri: Bu ölçütlerin ortalaması hesaplanarak 6'dan aşağıdaki ölçütler göz önüne alınarak değerlendirilmelidir.	
• Yönergeye belirtilen ölçü alınarak hazırlanmış bir poster hazırlama ve sunma • Yönergeye belirtilen ölçü alınarak hazırlanmış bir poster hazırlama ve sunma • Yönergeye belirtilen ölçü alınarak hazırlanmış bir poster hazırlama ve sunma	
Bu performans göstergesi aşağıdaki kriterlerle verilen denetimci puanlama aralıkları ve 6 değerlendirme formu ile değerlendirilmelidir.	
Kur'an-ı Kerim'in (Kudus) okunması için elâz Kur'an keriminde bulunduran	Kur'an-ı Kerim'in (Kudus) okunması için elâz Kur'an keriminde bulunduran
	

[illegible]

1

KURULUŞ İKİNCİ DÖNEM RAPORU

Ölçme ve Değerlendirme

A) Açıklayıcı testler kullanarak soruları çözünüz.

Selli ve Bark durumları ile ilgili bilgiler	Selli ve Bark durumların sonuçları
Selli ve Bark durumları en azından bir yıl boyunca uygulanmalıdır. Uygulanmadan önce durumları değerlendirilmelidir.	Selli ve Bark durumları uygulanırken gözlemlenen değişiklikler rapor edilmelidir.
Müclimmar, Selli ve Bark durumları uygulanırken, HC (Muhammed) (Selli) ile ilgili soruları sorabilir.	HC, Muhammed (Selli) ile ilgili soruları sorabilir. Selli ile ilgili soruları soramaz.
Selli ve Bark durumları Alkan (Selli) ile ilgili soruları sorabilir.	Alkan (Selli) ile ilgili soruları sorabilir.

Bu bilgi sayesinde hangi açıpda değerlendirilen hesaplamayı yapılabılır? Uzunluğu nasıl belirleyebilirsiniz? Hangi soruları sorabilirsiniz? Cevapları yazınız.

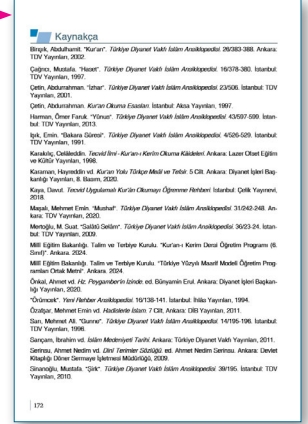
1. Selli ve Bark durumları Alkan (Selli) ile ilgili soruları sorabilir.	2. Selli ve Bark durumları Alkan (Selli) ile ilgili soruları sorabilir.
3. Selli ve Bark durumları HC (Muhammed) (Selli) ile ilgili soruları sorabilir.	4. Selli ve Bark durumları HC (Muhammed) (Selli) ile ilgili soruları sorabilir.
5. Selli ve Bark durumları Müclimmar (Selli) ile ilgili soruları sorabilir.	6. Selli ve Bark durumları Müclimmar (Selli) ile ilgili soruları sorabilir.

42

Kitapta yer alan bazı kelime ve kavramların açıklandığı sayfa

Kitabın kaynakçasını gösteren sayfa

Kısaltmalar

as :	Aleyhisselam	ed. :	Editör	TDK :	Türk Dil Kurumu
bk. :	Bakınız	Hz. :	Hazreti	TDV :	Türkiye Diyanet Vakfı
cc :	Cellecelalüh	MEB :	Millî Eğitim Bakanlığı	ts. :	Tarihsiz
DİB :	Diyanet İşleri Başkanlığı	sav :	Sallallahü aleyhi vesellem	vd. :	ve diğerleri

Kitap genelinde;

- Kısaltmalarda Türk Dil Kurumunun "Kısaltmalar Dizini",
- Konu ve kazanımlar ele alınırken Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Kur'an-ı Kerim Dersi (5, 6, 7 ve 8. sınıflar) Öğretim Programı,
- Kavramlar, ayet ve sure isimlerinin yazımında Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Kavramları Yazım Kılavuzu,
- Ayet meallerinde Diyanet İşleri Başkanlığına ait yayınlar kullanılmıştır.
- Kullanılan metinlerin imla ve noktalamasında aslına sadık kalınmıştır.
- Ara metin ve etkinlik metinleri aslına sadık kalınarak kısaltılmıştır.

1. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ TANIYORUM

1.1. Kur'an-ı Kerim'in İç Düzenini Öğreniyorum

1.2. Peltek Harfler

1.3. Bakara Suresinin 84-105. Ayetleri

1.4. Salli ve Barik Duaları ile Anlamları

► Anahtar kavramlar

- ayet
- cüz
- hizip
- salavat
- sure

► Bu temada sizlerden

- Kur'an-ı Kerim'in iç düzenini sağlayan ayet, sure, hizip ve cüzü Kur'an'dan bulabilmeniz,
- Kur'an-ı Kerim'in peltek harflerini seslendirebilmeniz,
- Bakara suresinin 84-105. ayetlerini yüzünden okuyabilmeniz,
- Salli ve Barik dualarının anlamlarını yorumlayabilmeniz,
- Salli ve Barik dualarını ezberleyebilmeniz

beklenmektedir.

Tema karekodu

Tema sunusu

Temaya Başlarken

İnsanların sanata ve sanat eserlerine karşı tutumları inandıkları değerlerle ilişkilidir. Bu sebeple Müslümanlar sanata önem vermiş ve sanat eserleri üretmişlerdir. Sanat, kültürel mirasın korunması bakımından Türk-İslam kültüründe önemli bir yere sahip olmuştur.¹

Cami, müze gibi tarihî yapılar içinde gördüğünüz sanat eserleri hakkındaki düşüncelerinizi ifade ediniz.

Karekodu okutarak burada yer alan videoyu izleyiniz. **Videoda gördüğünüz sanat eserleri ile Kur'an-ı Kerim'deki süslemeler arasındaki benzerlikler neler olabilir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.**

Müslümanlar, Hz. Peygamber'in ismi anıldığında ona sevgi ve saygılarını göstermek için salat ve selam getirirler.

Hz. Muhammed'e (sav) salat ve selamın yer aldığı dualardan bildiklerinizi söyleyiniz.

1.1. Kur'an-ı Kerim'in İç Düzenini Öğreniyorum

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni ile ilgili aşağıdaki kavramlardan bildiklerinizin altındaki kutucuğa (✓) koyunuz.

ayet

cüz

hizip

sure

İlahi kitapların sonuncusu olan Kur'an-ı Kerim, Allah (cc) tarafından Hz. Muhammed'e (sav) vahyedilmiştir (Görsel 1.1). Vahiy kelimesi sözlükte gizli konuşmak, seslenmek, ilham etmek, işaret etmek anlamlarına gelir. Terim olarak ise Allah'ın (cc) buyruk, yasak ve öğütlerini özel yollarla peygamberlerine iletmesi demektir.² Kur'an-ı Kerim'in tamamı bir defada gönderilmemiştir. Vahiy Meleği Hz. Cebrail aracılığıyla Sevgili Peygamberimize gönderilen Kur'an-ı Kerim, yirmi üç yılda indirilmiştir. Kur'an-ı Kerim'de bu durum **"... Biz onu senin kalbine iyice yerleştirmek için böyle yaptık (Parça parça indirdik.) ve onu tane tane (ayırarak) okuduk."**³ ayetiyle ifade edilmiştir. Kur'an-ı Kerim'in ayet ve sureleri belirli bir düzene göre indirilmiştir. Hz. Peygamber, ayet ve sureleri vahiy kâtiplerine yazdırırken Allah'ın (cc), Cebrail (as) vasıtasıyla kendisine bildirdiği düzene uymuştur.⁴

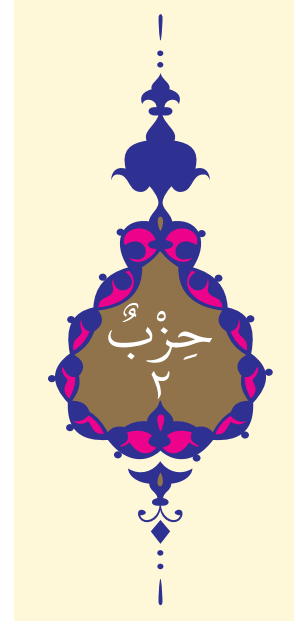

Görsel 1.1: Kur'an-ı Kerim tüm insanlığa gönderilen kutsal bir kitaptır.

İnsanlığa barış ve huzur yollarını gösteren Kur'an-ı Kerim, değişikliğe uğramadan günümüze kadar gelmiştir. Yüce Allah "**Şüphesiz o zikri (Kur'an'ı) biz indirdik biz! Onun koruyucusu da elbette biziz.**"⁵ ayetiyle Kur'an-ı Kerim'in kendi koruması altında olduğunu belirtmiştir.

Kur'an-ı Kerim; cümle, konu ve sayfa sayısı bakımından ayet, sure, hizip ve cüz isimleriyle bölümlenir. **Hizip** kelimesi sözlükte Kur'an-ı Kerim'in her cüzünün beş sayfalık bölümü anlamına gelir⁶ (Görsel 1.2). Kur'an-ı Kerim'de dörder hizip bulunan ve yirmi sayfadan oluşan bölümlere ise cüz adı verilir. Cüzü oluşturan hiziplerden birincisi, cüz başı olduğu için numaralandırılmaz. Ancak diğer hizipler 2, 3 ve 4 şeklinde numaralandırılır. Kur'an-ı Kerim toplamda yüz yirmi hizipten oluşur. Osmanlı Dönemi'nde yazımı ve basımı gerçekleştirilen Kur'an-ı Kerimlere bu hizipleri belirtmek amacıyla özel işaretler konulmuştur.⁷

Hz. Peygamber'in sahabeyle aralarında geçen bir sohbetini Evs bin Huzeyfe (ra) şöyle anlatır: "Hz. Muhammed (sav), yatsı namazından sonra yanımıza gelir ve bizimle sohbet ederdi. Allah Resulü, bir gece yanımıza biraz geç geldi. Gecikmenizin sebebi nedir?" diye kendisine sorduğumuzda o, "*Kur'an'dan her gün okuduğum kadarını (hizbimi) bitirmeden çıkmak istemedim.*" buyurmuştur.⁸

▲ **Görsel 1.2:** Kur'an-ı Kerim sayfasından hizip örneği

Ayet

Surelerin içinde yer alan, özel işaretlerle ayrılan ve uzunlukları birbirinden farklı olabilen vahiy cümleleridir.⁹

Sure

Ayetlerin bir araya getirilmesiyle oluşan bölümlerdir. Kur'an-ı Kerim'de yüz on dört sure bulunur.¹⁰

Cüz

Kur'an-ı Kerim'in yirmi sayfadan oluşan her bir bölümüdür. Kur'an'da otuz cüz bulunur.¹¹

Hizip

Kur'an-ı Kerim'in beş sayfalık her bir bölümüdür. Her cüzde dört hizip bulunur.¹²

Bilgi Grafiği 1.1: Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni ile ilgili kavramlar şeması

Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni ile ilgili kavramlar aşağıdaki görseller üzerinde verilmiştir.

The diagram illustrates the internal structure of a Quran page. It features a central text area with a decorative border. The text is written in Arabic script, with the Basmala (Bismillah) at the top. The page is divided into sections by horizontal lines. The labels and their corresponding elements are as follows:

- Hizip numarası**: Points to the Hizip number, which is a small number indicating the Hizip (a group of verses) on the page.
- Sayfa numarası**: Points to the page number, which is a small number indicating the page number.
- Surenin indirildiği dönem**: Points to the period of revelation, which is a small number indicating the period of revelation.
- Surenin ayet sayısı**: Points to the number of verses in the surah, which is a small number indicating the number of verses in the surah.
- Cüz numarası**: Points to the Juz number, which is a small number indicating the Juz number.
- Sure adı**: Points to the name of the surah, which is a small number indicating the name of the surah.
- Besmele**: Points to the Basmala (Bismillah), which is a small number indicating the Basmala.
- Ayet**: Points to a verse, which is a small number indicating the verse number.
- Ayet durağı**: Points to the verse marker, which is a small number indicating the verse marker.

Yandaki karekoddan yararlanarak Kur'an-ı Kerim'in iç düzenini sağlayan kavramlarla ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Çalışma Yaprağı-1

Kur'an-ı Kerim'in 604. sayfası aşağıda verilmiştir. Bu sayfayı inceleyerek soruları cevaplayınız.

1. Sayfada kaç sure bulunmaktadır?

2. Sayfadaki ayet sayılarının toplamını yazınız.

3. Sayfayı Kur'an-ı Kerim'den bulunuz. Sayfanın kaçınıcı cüz ve hizipte yer aldığını yazınız.

Etkinlik-1

10 dk. **Adı** Kur'an-ı Kerim'in İç Düzenini Öğreniyorum**Amaç** Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni ile ilgili kavramların anlamlarını bulabilme**Yönerge:** Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıda verilen şemada Ali, Osman, Sevim ve Zeynep isimli öğrenciler Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni ile ilgili kavramları kendi cümleleriyle açıklamışlardır. Bu açıklamaları dikkatlice okuyunuz.

Ali

Kur'an-ı Kerim'in her cüzünde yer alan beş sayfalık bölümdür.

Kur'an-ı Kerim'deki sureleri oluşturan kelime ve cümlelerin her biridir.

Osman

Sevim

Kur'an-ı Kerim'in yüz on dört bölümünden her biridir.

Kur'an-ı Kerim'in otuz bölümünden her biridir.

Zeynep

- 2. Adım:** Bu kavramların hangi öğrenci tarafından açıklandığını kavram kutucuklarının altındaki boşluklara yazınız.

Ayet

Sure

Cüz

Hizip

Değerlendirme: Kur'an-ı Kerim'in iç düzenini sağlayan kavramları bilmenin önemini kısaca yazınız.

.....

.....

.....

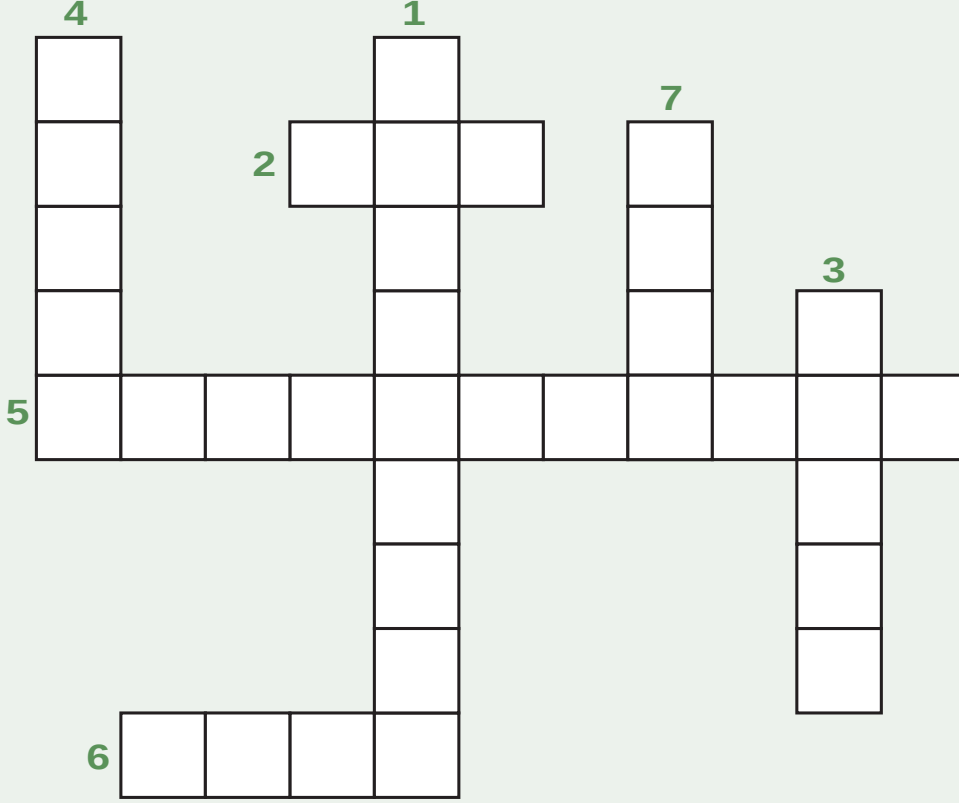
.....

.....

.....

Kontrol Noktası

A) Aşağıdaki bulmacayı çözmek için soruları okuyunuz. Cevapları soru numarası belirtilen kutucuklara yazınız.

Yukarıdan Aşağıya

1. Kur'an-ı Kerim'deki sure sayısı
3. Her cüzde bulunan dört bölümden biri
4. Ayet bitimini ifade eden işaret
7. Kur'an-ı Kerim'in başı ve sonu belli olan, farklı sayılarda ayetler içeren bölümleri

Soldan Sağa

2. Kur'an-ı Kerim'in yirmi sayfadan oluşan her bir bölümü
5. Hz. Muhammed'e (sav) gönderilen ilahi kitap
6. Kur'an-ı Kerim'in surelerinin her bir ifadesi

B) Basılı veya dijital Kur'an-ı Kerim'den Araf suresini bulunuz. Aşağıdaki soruları bu sureden yararlanarak cevaplayınız.

1.

Araf suresi, Kur'an-ı Kerim'in kaçınıcı cüzünde yer alır?

2.

Araf suresinin ilk sayfası kaçınıcı hizipte bulunur?

3.

Araf suresinde kaç ayet vardır?

1.2. Peltek Harfler

Konuya Başlarken

Aşağıdaki kutucuklarda verilen harflerden seslendirebildiklerinizin yanında ki kutucuğa ✓ işareti koyunuz..

ظ ☐

ذ ☐

ث ☐

Kur'an-ı Kerim'i okurken harflerin çıkış yerlerine, üstünde veya altında bulunan hareke ve işaretlere dikkat etmek gerekir. Çünkü harfin hatalı seslendirilmesi, kelimenin anlamını değiştirir ve cümlelerin anlamını bozar. Bu sebeple peltek harflerin mahrecine dikkat edilmesi ve doğru seslendirilmesi gerekir.

Anlamı	Yazılışı
adadı	نَذَرَ
baktı	نَظَرَ

نَذَرَ kelimesi "adadı" anlamına gelirken peltek harf olan ذ yerine ظ harfinin okunmasıyla oluşan نَظَرَ kelimesi "baktı" anlamında kullanılır.

Anlamı	Yazılışı
saçmak	كَثَبَ
kazanmak	كَسَبَ

"Saçmak" anlamına gelen كَثَبَ kelimesindeki ث harfi, كَسَبَ olarak okunursa bu kelime "kazanmak" anlamına gelir.

Kur'an alfabesindeki harfler çıkış yerlerine göre üçe ayrılır. Bunlar dudak, dil (diş-damak) ve boğaz harfleridir.¹³ Dil (diş-damak) mahrecinden olan ث, ذ ve ظ harfleri peltek harflerdir. Peltek harflerin mahreci dil ve ön dişlerin uçlarıdır.¹⁴ Bu harfler dil ucunun üst yüzeyi üst ön dişlerin ucuna değdirilerek seslendirilir.¹⁵

Kur'an alfabesindeki harfler incelik ve kalınlıklarına göre iki gruba ayrılır. Peltek harflerden ث, ذ ince ve yumuşak, ظ ise kalın ve kuvvetlidir.¹⁶

Peltek harflerin mahreçleri doğru bir şekilde öğrenilmeli ve telaffuzlarına dikkat edilmelidir. Türkçede peltek seslendirilen harf bulunmadığı için bu harflerin seslendirilmesine özen gösterilmelidir.

1.2.1. ث Harfi

Dil ucunun üst kısmı üst ön dişlerin başlarına değdirilerek söylenir. Bu esnada dil ucu biraz dışarı çıkarılır.¹⁷

Etkinlik-2

Adı İçinde ث Harfi Olan Kelimeleri Okuyorum

Amaç Kur'an-ı Kerim'in peltek harflerini seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Adım:** Aşağıdaki tablolarda verilen harf ve ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz bu harf ve ifadeleri birlikte seslendiriniz.
- Adım:** Öğretmeninizin tablolardan seçip size sorduğu harf ve ifadeleri seslendiriniz.

تُو	ثِي	ثَا	ثُ	ثِ	ثَ
أُثْ	إِثْ	أَثْ	ثُ	ثِ	ثَا
أَثْ	أَثْ	أَثَا	أُثْ	أَثْ	أَثْ

- Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Öğretmeninizin tablodan seçip size sorduğu kelimeleri seslendiriniz.
- Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda bu kelimeleri tekrar okuyunuz.

بُعْثَر	حَيْثُ	ثَلْثُ	رَفْثُ	مَثْلُ
جَاثِيَّةٌ	جَثِيًّا	ثِيَابٌ	ثَمْنَا	أَكْثَرُ
إِنَاثَا	إِثْنَيْنِ	وَابْعَثْ	يُثْبِتُ	مِثْلَهَا
حَدِيثٌ	حَرْثٌ	مُدَّثِرٌ	يَبْثُ	بَثَّ
مَبْثُوثَةٌ	أَثَارُهُمْ	كَثِيرًا	بِالْأُنْثَى	بِثَالِثٍ

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

1.2.2. ذ Harfi

Dil ucunun üst kısmı üst ön dişlerin başlarına değdirilerek seslendirilir. Bu esnada dil ucu ث harfine göre daha az dışarı çıkarılır.¹⁸

Etkinlik-3

30 dk.

Adı	İçinde ذ Harfi Olan Kelimeleri Okuyorum
Amaç	Kur'an-ı Kerim'in peltek harflerini seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Adım:** Aşağıdaki tablolarda verilen harf ve ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz bu harf ve ifadeleri birlikte seslendiriniz.
- Adım:** Öğretmeninizin tablolardan seçip size sorduğu harf ve ifadeleri seslendiriniz.

ذُو	ذِي	ذَا	ذُ	ذِ	ذَ
أُذْ	إِذْ	أَذْ	ذُ	ذِ	ذَا
أُذِّ	أَذِّ	أَذَّا	أُذْ	أَذِّ	أَذَّا

- Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Öğretmeninizin tablodan seçip size sorduğu kelimeleri seslendiriniz.
- Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda bu kelimeleri tekrar okuyunuz.

يُكَذِّبُ	ذَلَّلْنَا	هَذَا	نَبَذَ	أَذِنَ
ذُرِّيَّةٌ	ذِرَاعًا	ذَلَّلْتُ	أُنذِرَ	أَعُوذُ
بِالنَّذْرِ	تَذَكُّرَةً	أَخَذْنَا	تُنذِرُ	أَذْكُرُ
يَذْكُرُ	يَتَّخِذُ	كَذَّبَ	الَّذِي	هَذِهِ
خُذُوهُ	كَذَلِكَ	يَوْمَئِذٍ	أَخِذْ	أَذَى

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

1.2.3. ظ Harfi

Dil ucunun üst kısmı üst ön dişlerin başlarına değdirilerek söylenir. ظ harfinde dil ث ve ذ harflerine göre daha az dışarı çıkarılır.¹⁹

Etkinlik-4

30 dk.

Adı İçinde ظ Harfi Olan Kelimeleri Okuyorum

Amaç Kur'an-ı Kerim'in peltek harflerini seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Adım:** Aşağıdaki tablolarda verilen harf ve ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz bu harf ve ifadeleri birlikte seslendiriniz.
- Adım:** Öğretmeninizin tablolardan seçip size sorduğu harf ve ifadeleri seslendiriniz.

ظُو	ظِي	ظَا	ظُ	ظِ	ظَ
أُظْ	إِظْ	أَظْ	ظُ	ظِ	ظَا
أُظُّ	أِظِّ	أَظَّا	أُظُّ	أِظِّ	أَظَّا

- Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Öğretmeninizin tablodan seçip size sorduğu kelimeleri seslendiriniz.
- Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda bu kelimeleri tekrar okuyunuz.

تَنْظُرُ	ظَنُّكُمْ	حِفْظًا	ظِلِّ	ظَنَّ
ظَلَمُوا	ظُهُورُ	ظِلَالٍ	ظَلِّلِ	يُوعِظُ
يُعْظِمُ	تُوعِظُونَ	تُظْلَمُ	عِظْهُمْ	نَظْرَةً
وَالظَّاهِرُ	كَالظُّلِّ	تَلْظِي	فَظًّا	حَظًّا
الظُّلَّةُ	عِظَامُ	عَظِيمٌ	غِلَظٌ	حَفِيفٌ

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Etkinlik-5

20 dk.

Adı	İçinde Peltek Harf Olan Kelimeleri Buluyorum ve Seslendiriyorum
Amaç	Peltek harf bulunan kelimeleri ayırt edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Adım:** Aşağıdaki tabloda bulunan peltek harfli kelimeleri tespit ediniz.
- Adım:** Bu kelimelerin bulunduğu kutucukları renkli kalemle boyayınız.

مَسَّ	صَدَّ	ثُمَّ	ضَلَّ	وَدَّ	
خَوْفٌ	طُيْعَ	ظَهَرَ	نَبَذَ	أَشَدَّ	يَوَدُّ
شَرَوْا	قَضَى	خِزْيٌ	سَنَةِ	شَيْءٍ	أَرْضِ
ذَلِكَ	طَهَّرَا	أَنْزَلَ	تَجَزَّى	يَدْخُلَ	مِثْلَ
فَثَمَّ	يُعَمَّرُ	سَخَطُ	زَكْوَةً	نَزَّلَهُ	خُدُوا
يُذَكِّرُ	يُنَزِّلُ	عَصَيْنَا	أُشْرِبُوا	أَحْرَصَ	ظَالِمٌ
أَظْلَمُ	ظُهُورِ	الَّذِينَ	ثَمَرَاتِ	عَظِيمٌ	مِثَاقَ
مَثَابَةً	أَنْظُرُ	بِالْأَثَمِ	بِإِذْنِ	تَظَاهَرُ	عَذَابُ

- Adım:** Boyadığınız kutucuklardaki kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Öğretmeninizin tablodan seçip size sorduğu peltek harfli kelimeleri seslendiriniz.
- Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda bu kelimeleri tekrar okuyunuz.
- Adım:** Kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları yazınız.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Çalışma Yaprağı-2

Aşağıdaki tabloda "Başlangıç" kutucuğundan başlayarak işlem adımlarını takip ediniz. Ulaştığınız kutucuklarda yazılı olan kelimelerdeki peltek harfleri kırmızı kalemle daire içine alınız.

1. Adım	İki adım aşağıya gidiniz.	Başlangıç	خِزْيُ	اِثْمُ	ذَرَّةٌ
2. Adım	İki adım sağa gidiniz.		زَجْرًا	نَحْنُ	نَارًا
3. Adım	İki adım yukarıya gidiniz.		كَثِيرٌ	يَرْفَعُ	أَشَدُّ
4. Adım	Bir adım sağa gidiniz.		كِتَابٌ	بِغَافِلٍ	زَكْوَةً
5. Adım	Dört adım aşağıya gidiniz.		وَارْزُقْ	يَعْظُكُمُ	شِقَاقَ
6. Adım	İki adım sola gidiniz.		عُدْوَانَ	تَرْضَى	تَجْزَى
7. Adım	İki adım aşağıya gidiniz.		جَبْرِيلَ	يُوعِظُ	وَقَفَيْنَا
8. Adım	İki adım sağa gidiniz.		مُصَدِّقٌ	أَيَّدَنَاهُ	بَصِيرٌ
9. Adım	İki adım aşağıya gidiniz.		نَذِيرًا	بِبَعْضٍ	نِعْمَتَ
10. Adım	Üç adım sola gidiniz.		أَنْزَلْنَا	أَزْوَاجَ	ذُرِّيَّتِنَا
11. Adım	İki adım aşağıya gidiniz.		يُعَذِّبُ	ضِرَارًا	بِغَضَبٍ
12. Adım	İki adım aşağıya gidiniz.		بِحَيْرٍ	يُرَدُّونَ	نَصَارَى
13. Adım	İki adım sağa gidiniz.		مَوْعِظَةً	شَفَاعَةً	مِثَاقَكُمْ
14. Adım	Üç adım yukarıya gidiniz.				وَالْأَرْضِ

Çalışma Yaprağı-3

Aşağıdaki tabloda verilen ayetleri peltek harflerin mahreçlerine dikkat ederek okuyunuz. Ayetlerde bulunan peltek harfleri örnekte olduğu gibi işaretleyiniz.

	ظ	ذ	ث
ثُمَّ نَظَرَ	✓		✓
إِذِ انْبَعَثَ أَشْقِيهَا			
فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى			
الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ			
وَأَنْتُمْ حِينِيذٍ تَنْظُرُونَ			
كَذَبْتَ ثُمُودَ بِطَغْوِيهَا			
يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا			
ذِكْرَى وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ			
وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى			
إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ			
فَقَالَ إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْثَرُ			
قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمٍ يُبْعَثُونَ			
وَالَّذِينَ هُمْ لِفُُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ			
ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيْهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ			

ظ	ذ	ث
وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ		
إِنطَلِقُوا إِلَى ظِلِّ ذِي ثَلْثِ شُعَبٍ		
فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِينَ		
قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ		
وَكَاُنُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنثِ الْعَظِيمِ		
مِنْ دُونِهِ فَكِيدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنظِرُونِ		
عَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ءَأَنَّا لَمَبْعُوثُونَ		
وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا		
وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا		

Kontrol Noktası

Aşağıdaki soruların cevaplarını yanlarındaki kutucuklara yazınız.

1. Peltek harfler hangileridir?

2. Peltek harflerin çıkış bölgesi neresidir?

3. Peltek harflerden hangileri ince seslidir?

4. Hangi peltek harf kalın seslidir?

1.3. Bakara Suresinin 84-105. Ayetleri

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah'ın sözlerinden oluşan kutsal bir kitaptır. Bu nedenle Müslümanlar Allah'ın (cc) yüce kitabını okuduğunu, O'na yalvarıp yakardığını, dua ve niyazda bulunduğunun bilincinde olur ve Kur'an-ı Kerim'e saygı gösterirler. Kur'an'a dokunurken veya onu okurken abdestli olmaya gayret ederler. Bir ayet dahi olsa Kur'an okumaya euzübesmele ile başlarlar. Bu hususta Allah (cc) şöyle buyurur: "**Kur'an okuduğun zaman kovulmuş şeytandan Allah'a sığın.**"²⁰

Müslümanlar Kur'an-ı Kerim okurken nelere dikkat ederler? Düşüncelerinizi ifade ediniz.?

Etkinlik-6

⌚ 30 + 30 dk.

Adı	Kur'an-ı Kerim'i Okuyorum
Amaç	Bakara Suresi 84-105. ayetlerini yüzünden okuyabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız. Bu etkinliği gerçekleştirirken abdestli olmaya özen gösteriniz.

- 1. Adım:** Öğretmeninizin okuduğu Bakara suresinin 84-105. ayetlerini kitabınızdan takip ediniz.
- 2. Adım:** Peltek harfleri mahreçlerine uygun seslendirerek ayetleri okuyunuz.
- 3. Adım:** Öğretmeninizin belirlediği ayetleri okuyan arkadaşlarınızı dinleyip kitabınızdan takip ediniz.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ayetleri tekrar okuyunuz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Etkinlik-7

30 + 30 dk. **Adı** Arkadaşımı Takip Ediyorum**Amaç** Bakara Suresi 84-105. ayetlerini yüzünden okuyabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız. Bu etkinliği gerçekleştirirken abdestli olmaya özen gösteriniz.

- 1. Adım:** Öğretmeninizin rehberliğinde üye sayısı eşit gruplara ayrılınız.
- 2. Adım:** Grup üyeleri olarak kendi aranızda okuma sırası belirleyiniz.
- 3. Adım:** Bakara suresinin 84-105. ayetlerinden belirlediğiniz bölümleri besmele çekerek ve tecvit kurallarına uygun olarak yüzünden okuyunuz.
- 4. Adım:** Ayetleri okuyan arkadaşlarınızı kitabınızdan takip ediniz.
- 5. Adım:** Okurken hatası olan arkadaşlarınıza hatalarını düzeltmesi için yapıcı ve saygılı ifadelerle yardımcı olunuz.
- 6. Adım:** Grup arkadaşlarınızın her biri için aynı işlem adımlarını gerçekleştiriniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak grup değerlendirme formunu doldurunuz.

Kontrol Listesi

Öğrencinin

Tarih: / /

Adı-Soyadı:

Numarası:

Bu form, öğrencinin Bakara suresinin 84-105. ayetlerini yüzünden okuması ile ilgili bilgi ve becerilerini kontrol etmek amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin bu ölçütleri gerçekleştirme durumuna göre "Evet" veya "Hayır" kutucuğunu işaretleyiniz.

Sıra No.	Ölçütler	Evet	Hayır
1.	Kur'an-ı Kerim'i abdestli olarak okudu.		
2.	Euzübesmeleyi kuralına uygun okudu.		
3.	Harfleri mahreçlerine uygun seslendirdi.		
4.	Peltek harfleri okunuşuna uygun seslendirdi.		
5.	Kur'an-ı Kerim'i usulüne uygun olarak yüzünden okudu.		

Öğretmenin Yorumu:

.....

.....

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكٍ سُلَيْمٍ وَمَا كَفَرَ
 سُلَيْمٌ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ
 السِّحْرَ وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ
 وَمَارُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا
 نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ
 بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ وَمَاهُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ
 إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ
 وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَقٍ
 وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١١٢﴾
 وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ
 لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١١٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا
 وَقُولُوا انظُرْنَا وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١٤﴾
 مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ
 أَنْ يُنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ
 بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١١٥﴾

Sayfanın
okunuşuna
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً
 مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٤﴾
 وَلَنْ يَتَمَنَّوَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
 بِالظَّالِمِينَ ﴿٩٥﴾ وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَوَةٍ
 وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرَ أَلْفَ سَنَةٍ
 وَمَا هُوَ بِمُزَحِّزِهِ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ وَاللَّهُ بَصِيرٌ
 بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ
 عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى
 وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٧﴾ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ
 وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿٩٨﴾
 وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا
 الْفَاسِقُونَ ﴿٩٩﴾ أَوَكَلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا نَبَذَهُ فَرِيقٌ مِنْهُمْ
 بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾ وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْ
 عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا
 الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَانَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

Sayfanın
okunuşuna
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ^٧
وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا^ج
جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ^{٨٩}
بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ^{٩٠}
بَغْيًا أَنْ يَنْزِلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ^ج
فَبَأَوْ بِغَضِبٍ عَلَى غَضِبٍ^ط وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ^{٩١}
وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ^{٩٢} قَالُوا نُوْمِنُ بِمَا أَنْزَلَ
عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا
لِمَا مَعَهُمْ^ط قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ^{٩٣} مِنْ قَبْلُ
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ^{٩٤} وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَى بِالْبَيِّنَاتِ
ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ^{٩٥}
وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمْ الطُّورَ^ط خُذُوا
مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاسْمَعُوا^ط قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا
وَأَشْرَبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ^ط قُلْ بِئْسَمَا
يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيْمَانُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ^{٩٦}

Sayfanın
okunuşuna
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ
 أَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٤﴾
 ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا
 مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِم بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ط
 وَإِنْ يَأْتِوكُمْ أُسَارَى تُفَادُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ
 إِخْرَاجُهُمْ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ ج
 فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يُرَدُّونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ ط وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ
 عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
 بِالْآخِرَةِ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ع ﴿٨٦﴾
 وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا
 عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا
 جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ ج
 فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٧﴾ وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ ط
 بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

Sayfanın
okunuşuna
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

1.4. Salli ve Barik Duaları ile Anlamları

Konuya Başlarken

Namazların son oturuşlarında okunan dualardan bildiklerinizin adını kutucuğa yazınız.

Allahümme Salli Duası

Karekoddan yararlanarak Allahümme Salli duasının seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ * كَمَا صَلَّيْتَ
عَلَى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلَى آلِ اِبْرَاهِيْمَ * اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ *

Allah'ım! Hz. Muhammed'e (sav) ve Muhammed ailesine, tıpkı Hz. İbrahim'in ailesine rahmet eylediğin gibi rahmet et. Şüphesiz sen, övgüye en layık ve şanı en yüce olansın.

(Müslim, "Salat", 65)

Allahümme Barik Duası

Karekoddan yararlanarak Allahümme Barik duasının seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ * كَمَا بَارَكْتَ
عَلَى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلَى آلِ اِبْرَاهِيْمَ * اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ *

Allah'ım! Hz. Muhammed'e (sav) ve Muhammed ailesine, tıpkı Hz. İbrahim'in ailesine bereket ihsan ettiğin gibi bereket ihsan eyle! Şüphesiz sen, övgüye en layık ve şanı en yüce olansın.

(Müslim, "Salat", 65)

Salli ve Barik dualarında Yüce Allah'tan Peygamber Efendimiz ve ailesine rahmet ve bereket vermesi istenir. Müslümanlar bu dualar sayesinde Hz. İbrahim ve ailesini hatırlarlar. Yüce Allah'ın onlara verdiği nimetlerden Hz. Peygamber ve ailesine de vermesini isterler. Salli ve Barik dualarında **salavat** ifadeleri yer alır. Salavat kelimesi sözlükte Hz. Muhammed'e (sav) saygı bildirmek için okunan dua anlamına gelir.²¹ Salavat, Peygamber'i sevmek, onun için rahmet ve bereket dilemeyi ifade eder.²² Hz. Peygamber'in manevi şahsiyetini selamlama anlamında da kullanılır. Bu selamlamaya ise "salavat getirme" denir.²³ Hz. Muhammed (sav) "*Kıyamet günü insanların bana en yakını, bana en çok salavat getirendir.*"²⁴ sözüyle salavat getirmenin önemini ifade eder.

Karekoddan yararlanarak salat ve selam getirme ile ilgili e-çeriğe ulaşabilirsiniz.

Müslümanlar Hz. Muhammed'in (sav) ismi anıldığında ona sevgi ve selamlarını iletirler. Kur'an-ı Kerim'de bu durum "**Şüphesiz Allah (cc) ve melekleri Hz. Peygamber'e salat ediyorlar. Ey iman edenler! Siz de ona salat edin, selam edin.**"²⁵ ayetiyle bildirilir. Hz. Muhammed (sav) ise bu hususta şöyle söylemiştir: "*Biriniz dua edeceği zaman önce Yüce Rabb'ine hamd ve sena etmekle başlasın, sonra Hz. Peygamber'e salat getirsin. Daha sonra da dilediği şekilde dua etsin.*"²⁶

salat

Dua, saygı gösterme, önem verme ve rahmet gibi anlamlara gelir.

(bk. Mertoğlu, "Salâtü Selâm", 36/23)

Hz. Muhammed (sav), kendisine nasıl salavat getirileceğini soran bazı sahabelere Salli ve Barik dualarını okumalarını tavsiye etmiştir.²⁷ Sahabeye salavat getirme şekillerini ve nerelerde salavat getireceklerini öğretmiştir. Namazların son oturuşunda okunan Tahiyat duasından sonra kendisine salavat getirilmesini istemiştir. Ayrıca mescide girerken ve mescitten çıkarken salavat getirerek "*Rabbim günahlarımı bağışla, bana rahmet kapılarını aç.*"²⁸ diye dua etmiştir. Böylece o, ümmetine örnek olmuştur.²⁹ Hz. Peygamber, cuma günlerinden söz ederken "*... O günde bana çok salavat getirin çünkü sizin salavatınız bana arz olunur.*"³⁰ demiştir. Müminler de Hz. Muhammed'e (sav) sevgi, saygı ve bağlılıklarını ifade etmek için salavat getirmişlerdir.³¹

Salli ve Barik Dualarının Okunduğu Bazı Yerler

Vakit namazlarında

Mescide girerken

Ezan dinlerken

Cenaze namazında

Hz. Muhammed'in (sav) adını anarken

Cuma günlerinde

Bilgi Grafiği 1.2: Salli ve Barik dualarının okunduğu yerleri gösteren tablo

Etkinlik-8

20 dk. **Adı** Salli ve Barik Dualarını Anlıyorum**Amaç** Salli ve Barik dualarının anlamlarını yorumlayabilme**Yönerge:** Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.**1. Adım:** Sınıf arkadaşlarınıza aşağıdaki soruları yöneltiniz.**2. Adım:** Sorulara verilen cevapları yanlarındaki boşluklara yazınız.

Sorular		Cevaplar
1.	Salli ve Barik dualarının anlamlarıyla ilgili neler biliyorsunuz?	
2.	Salli ve Barik dualarını ne zaman okuyorsunuz?	
3.	Salli ve Barik dualarını okuduğunuzda neler hissedersiniz?	
4.	Salli ve Barik dualarının anlamından yararlanarak bu dualardan öğrendiklerinizi kendi cümlelerinizle yazınız.	

3. Adım: Arkadaşlarınızdan topladığınız bilgileri sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.**Değerlendirme:** Salli ve Barik dualarını okumanın Hz. Muhammed'e (sav) olan bağlılığınızı nasıl etkileyeceğini kısaca belirtiniz.

Etkinlik-9

⌚ 30+30 dk.

Adı	Salli ve Barik Dualarını Ezberliyorum
Amaç	Salli ve Barik dualarını ezberleyebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Adım:** Salli ve Barik dualarının okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz bu duaları doğru okumaya gayret ederek birlikte seslendiriniz.
- Adım:** Aşağıdaki tablodan yararlanarak Salli ve Barik dualarını ezberleyiniz.

Karekoddan yararlanarak Salli ve Barik dualarının ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Allahümme Salli Duası	
Ezberleme Yöntemi	Arapça Okunuşu
1. bölüm ezberlenir.	اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ
2. bölüm ezberlenir.	كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلَى آلِ اِبْرَاهِيْمَ
1 ve 2. bölümler birleştirilerek ezberlenir.	اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ * كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلَى آلِ اِبْرَاهِيْمَ
3. bölüm ezberlenir.	اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ
1, 2 ve 3. bölümler birleştirilerek ezberlenir.	اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ * كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلَى آلِ اِبْرَاهِيْمَ * اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ *

Allahümme Barik Duası	
Ezberleme Yöntemi	Arapça Okunuşu
1. bölüm ezberlenir.	اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ ❀
2. bölüm ezberlenir.	كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ
1 ve 2. bölümler birleştirilerek ezberlenir.	اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ ❀ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ ❀
3. bölüm ezberlenir.	إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ ❀
1, 2 ve 3. bölümler birleştirilerek ezberlenir.	اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ ❀ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ ❀ إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ ❀

4. Adım: Duaları ezberledikten sonra öğretmeninize okuyunuz.

5. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Salli ve Barik dualarını ezberden tekrar ediniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Kontrol Noktası

Aşağıdaki soruların cevaplarını altlarındaki boşluklara yazınız.

1.

Salli ve Barik duaları namazın hangi bölümünde okunur?

2.

Hangi durumlarda Hz. Peygamber'e salavat getirilir?

3.

Müslümanlar neden Hz. Peygamber'e salavat getirirler?

4.

Sizce salavatın anlamını bilerek okumakla bilmeden okumak arasındaki fark nedir?

Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiklerinizi aşağıdaki alana kısaca not edebilirsiniz.

Performans Görevi	
Amaç: Kur'an-ı Kerim'in iç düzenini sağlayan ayet, sure, hizip ve cüzü Kur'an'dan bulabilme	Görev: Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek bir poster hazırlama ve sunma
Beceriler: Bulma	Süre: 1 ders saati
Ürün: Poster	
Puanlama Yöntemi: Dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu	
Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek performans görevini tamamlayınız. 1. Kur'an-ı Kerim'in 587. sayfasının fotokopisini alıp bir resim kâğıdı üzerine yapıştırınız. 2. Kur'an-ı Kerim'in iç düzeniyle ilgili kavramları ok işaretlerini kullanarak sayfa üzerinde gösteriniz. 3. Okların karşısına kavramların neler olduğunu yazınız. 4. Sayfada kaç ayet olduğunu ve hangi surenin bulunduğunu belirtiniz. 5. Sayfanın kaçınıcı cüz ve hizipte yer aldığını yazınız. 6. Hazırladığınız posteri öğretmeninize ve sınıf arkadaşlarınıza sununuz. 7. Sınıf panosunda sergileyiniz.	
Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir: • Yapılan çalışmalar görsel tasarım açısından açık ve anlaşılır olmalıdır. • Yönergede istenen tüm bilgilere yer verilmelidir. • Hazırlanan poster sınıf panosunda sergilenmelidir.	
Bu performans görevi aşağıdaki karekoddarda verilen dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilecektir.	

Karekoddan yararlanarak dereceli puanlama anahtarına ulaşabilirsiniz.

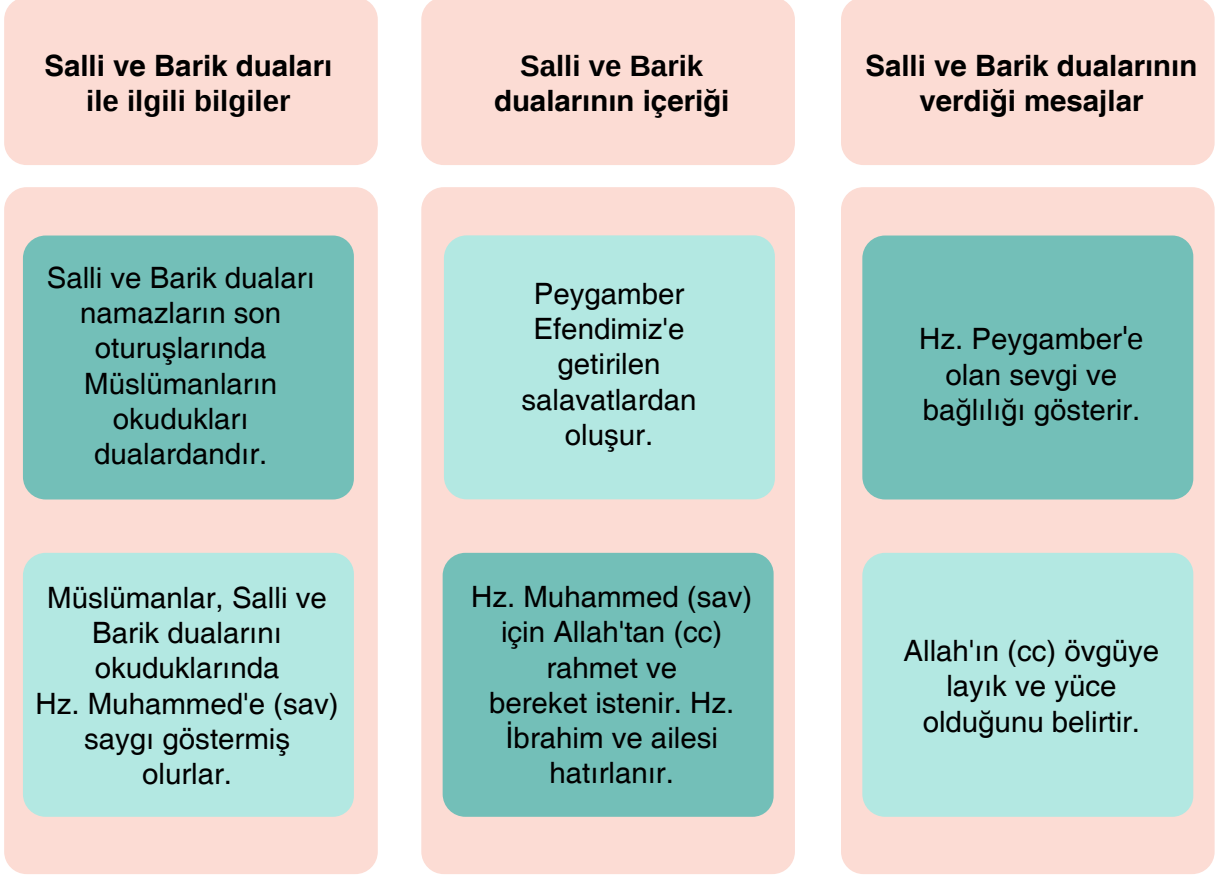

Karekoddan yararlanarak öz değerlendirme formuna ulaşabilirsiniz.

Ölçme ve Değerlendirme

A) Aşağıdaki şemayı inceleyerek soruları cevaplayınız.

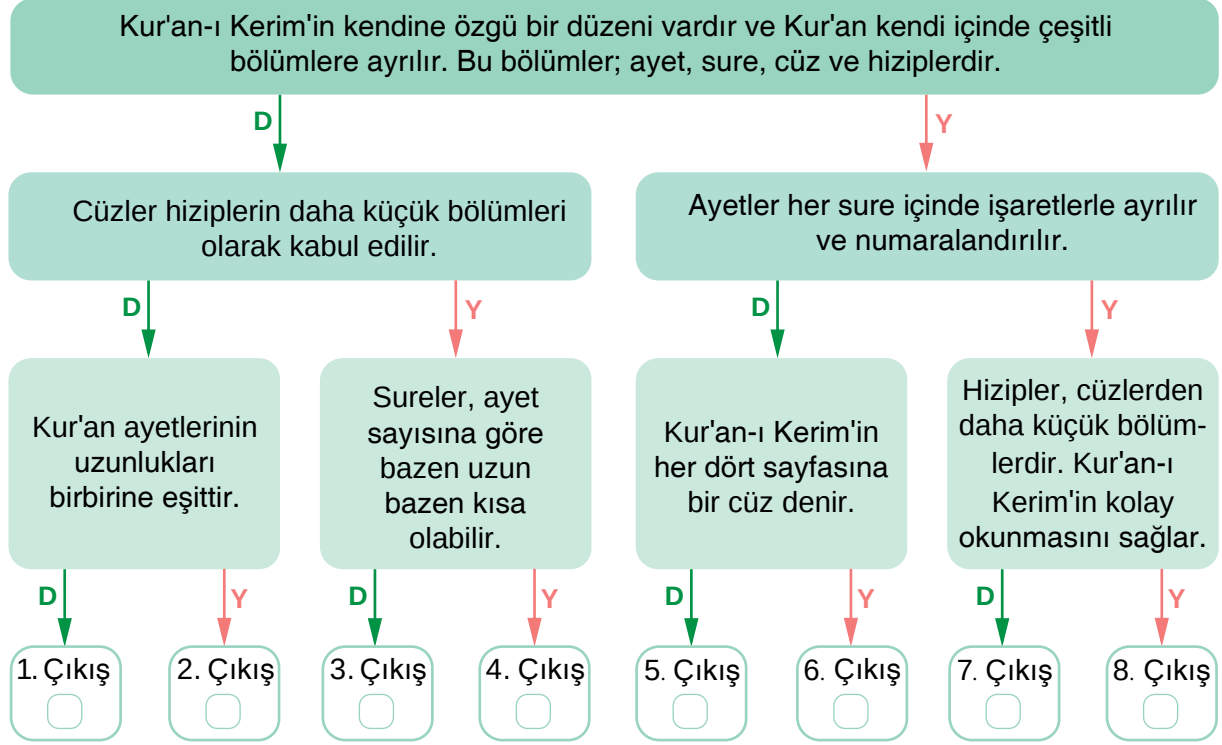

Bu bilgi şemasına göre aşağıdaki ifadelerden hangilerine ulaşılabilir? Ulaştığınız maddelerin yanındaki boşluğu (✓) ile işaretleyiniz.

1.	Salli ve Barik duaları salavat cümlelerinden oluşur.	
2.	Salli ve Barik dualarında Allah'ın (cc) tek ilah olduğu vurgulanır.	
3.	Salli ve Barik dualarında övgüye en layık olanın Allah (cc) olduğu belirtilir.	
4.	Salli ve Barik dualarıyla Hız. Muhammed'e (sav) olan sevgi, saygı ve bağılılık ifade edilir.	
5.	Salli ve Barik dualarında Müslümanlar kendileri için rahmet ve bereket dilerler.	

B) Aşağıda verilen cümlelerin doğruluğunu (D) veya yanlışlığını (Y) belirleyerek yönlendirici okları takip ediniz.

Kur'an-ı Kerim'in iç düzeniyle ilgili bilgilerden yararlanarak ulaştığınız çıkışı (✓) ile işaretleyiniz.

C) Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

1. Aşağıdaki ayetlerin hangisinde peltek harf yoktur?

- A) إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ
B) الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ
C) قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ
D) وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ

2. Aşağıdaki ayetlerin hangisinde iki tane peltek harf vardır?

- A) فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى
B) إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحْجُورَ
C) ثُمَّ لَتَرَوْهَا غَيْنَ الْيَقِينِ
D) سَيَصْلَى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ

3. Peltek harflerle ilgili

- I. Üç tanedir.
- II. Kalın olarak okunur.
- III. Dil (diş/damak) harflerindendir.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III

4. I. ذَرَّةٌ II. كَثِيرٌ III. ظَهَرَ IV. حَافِظٌ V. يَوْمَئِذٍ

Bu kelimeler peltek harflerine göre ikişerli olarak gruplandırıldığında hangisi dışarıda kalır?

- A) II B) III C) IV D) V

5. Salli ve Barik duaları hangi amaçla okunur?

- A) Yüce Allah'tan bolca rızık dilemek
- B) Kur'an-ı Kerim'in anlamını öğrenmek
- C) Hz. Peygamber'e olan bağlılığı ifade etmek
- D) Kılınan namazların kabul olmasını istemek

6. Kur'an-ı Kerim'in hiziplere bölümlenmesinde aşağıdaki ölçütlerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Surelerin sıralanması
- B) Ayetlerin uzunluk sırası
- C) Her sayfada ayet sayısının aynı olması
- D) Her cüzün dörtte biri

7. Aşağıdakilerden hangisi sureyi ifade eder?

- A) Kur'an-ı Kerim'in her bir cümlesidir.
- B) Kur'an-ı Kerim'i oluşturan her bir bölümün adıdır.
- C) Kur'an-ı Kerim'in bütünüdür.
- D) Kur'an-ı Kerim okunurken söylenen bir sözdür.

Ç) Aşağıdaki soruları tablodaki kutucuklarda yer alan harfleri kullanarak cevaplayınız. Aynı harfi birden fazla cevap için kullanabilirsiniz.

تَنْزَلُ	J	يَحْضُ	Ğ	ثَلَاثُ	D	نَظَرَ	A
أَخَذُ	K	لُمَزَةٍ	H	تَلْطَى	E	صُدُورِ	B
مَبْثُوثٌ	L	فَانْذِرْ	I	يُوسُوسُ	F	كِذَابًا	C
فَحَدَّثَ	M	أَثَاثٌ	i	لَتَرَوْنَ	G	ظِلَالٍ	Ç

1. Hangi kelimelerde peltek harf vardır?

.....

2. Hangi kelimelerde iki tane peltek harf yer almaktadır?

.....

3. Hangi kelimelerdeki peltek harfler şeddeli olarak bulunur?

.....

Karekoddan yararlanarak tema ile ilgili daha fazla soruya ulaşabilirsiniz.

Sonnot

- ¹ bk. Sarıçam vd., *İslâm Medeniyeti Tarihi*, 191.
- ² bk. Serinsu vd., "vahiy", 376.
- ³ Furkan suresi 32. ayet.
- ⁴ bk. Birişik, "Kur'an", 26/388.
- ⁵ Hicr suresi 9. ayet.
- ⁶ bk. *Güncel Türkçe Sözlük*, "Hizip".
- ⁷ bk. Maşalı, "Mushaf", 31/245.
- ⁸ bk. Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 1/558.
- ⁹ bk. Serinsu vd., "ayet", 27.
- ¹⁰ bk. Serinsu vd., "sure", 333.
- ¹¹ bk. Serinsu vd., "cüz", 54.
- ¹² bk. Serinsu vd., "hizip", 141.
- ¹³ bk. Ünlü, *Kur'ân-ı Kerîm'in Tecvidi*, 48-51.
- ¹⁴ bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 58.
- ¹⁵ bk. Ünlü, *Kur'ân-ı Kerîm'in Tecvidi*, 51.
- ¹⁶ bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 60-61.
- ¹⁷ bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 25.
- ¹⁸ bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 25.
- ¹⁹ bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 26.
- ²⁰ bk. Işık, "Bakara Suresi", 4/526.
- ²¹ bk. *Güncel Türkçe Sözlük*, "Salavat".
- ²² bk. Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 1/198.
- ²³ bk. Mertoğlu, "Salâtü Selâm", 36/23.
- ²⁴ Tirmizi, "Vitr", 21.
- ²⁵ Ahzab suresi 56. ayet.
- ²⁶ bk. Ebu Davud, "Vitr", 23.
- ²⁷ bk. Mertoğlu, "Salâtü Selâm", 36/23.
- ²⁸ Tirmizi, "Salat", 117.
- ²⁹ bk. Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 1/199.
- ³⁰ Ebu Davud, "Salat", 200, 201.
- ³¹ bk. Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 1/202.

2. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ OKUMAYA GİRİŞ

2.1. Med Çeşitleri

2.2. Bakara Suresinin 106-134. Ayetleri

2.3. Kur'an Kıssalarından Hayata:
Hz. Yunus

2.4. Kureyş Suresi ve Anlamı

► Anahtar kavramlar

- meddiarız
- meddilazım
- meddilin
- tövbe

► Bu temada sizlerden

- med çeşitlerini sınıflandırabilmeniz,
- Bakara suresinin 106-134. ayetlerini yüzünden okuyabilmeniz,
- Hz. Yunus'un imtihanı kıssasını çözümleyebilmeniz,
- Kureyş suresinin anlamını yorumlayabilmeniz,
- Kureyş suresini ezberleyebilmeniz

beklenmektedir.

Tema karekodu

Tema sunusu

Temaya Başlarken

Med kuralları, Kur'an-ı Kerim'in doğru ve güzel bir şekilde okunmasını sağlayan tecvit ilminin temel unsurlarından biridir. Med harfleri olan ا, و ve ی kendilerinden önce gelen harfin sesini uzatmak için kullanılır. Ancak bu uzatma, med çeşitlerine göre farklılık gösterir.

Med harflerinin kendisinden önceki harfi uzatarak seslendirmesinin Kur'an okuyuşuna olan katkısı hakkındaki düşüncelerinizi ifade ediniz.

2.1. Med Çeşitleri

Konuya Başlarken

Aşağıdaki Arapça ifadelerle ilgili cümlelerin doğru veya yanlışlığını tespit ederek ilgili kutucuğu (✓) ile işaretleyiniz. Cümlelerin neden doğru veya yanlış olduğunu açıklayınız.

وَالصَّيْفِ Med harfi yoktur. Doğru ☐ Yanlış ☐	وَلَيَالٍ İki tane med harfi vardır. Doğru ☐ Yanlış ☐
هَنِيئًا Med harfinden sonra hemze vardır. Doğru ☐ Yanlış ☐	كَافَّةً Med harfinden sonra şeddeli harf vardır. Doğru ☐ Yanlış ☐
لَا أُقْسِمُ Bir elif miktarı uzatılır. Doğru ☐ Yanlış ☐	بِالسَّوِّءِ Dört elif miktarı uzatılır. Doğru ☐ Yanlış ☐

Medler Kur'an-ı Kerim'de en sık karşılaşılan tecvit kurallarından biridir. Kur'an'ın her sayfasında med kurallarından birkaç tanesi yer almaktadır. Med çeşitleri şunlardır: Medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım, meddilil.

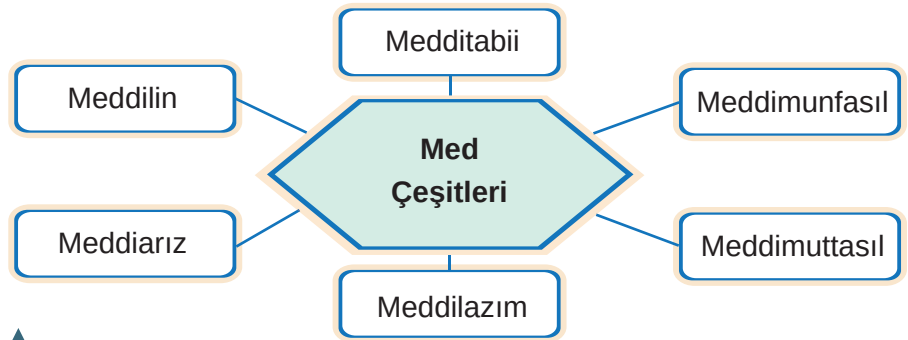
sebebimed

Med harfinden sonra gelip bir elif miktarından daha fazla uzatmaya neden olan sebeptir.

(bk. Temel, Kırâat ve Tecvîd İstılahları, 117)

Med kurallarının oluşmasında etkili olan sebebimed, hemze ve sükûn olmak üzere iki tanedir.

(bk. Tetik, Cezeri İlaveli Karabaş Tecvidi, 22)

▲ **Bilgi Grafiği 2.1:** Med çeşitleri

Med çeşitlerinden medditabii, bir elif miktarı uzatılırken diğer med çeşitleri bir elif miktarından daha fazla uzatılır. Medditabii dışındaki med çeşitlerinin oluşmasında sebebimed etkili olur. Bu nedenle med kurallarının öğrenilmesi ve uygulanması için sebebimed bilmesi gerekir. Meddiarız, meddilazım ve meddilil kurallarının oluşmasında sebebimedden olan sükûn rol oynar.

2.1.1. Meddiarız

- Med çeşitlerinden olan **meddiarız** kuralının oluşmasında sükûnuarız etkilidir. Sükûnuarız, kelime sonunda vakıf yapıldığında (durulduğunda) ortaya çıkan sükûn hâlidir. Kelime, son harekesiyle birlikte tekrar okunduğunda sükûn ortadan kalkar. Bu sükûna geçici sükûn denir.

Örnek

Okunuşu	Yazılışı
Sükûnuarız بَصِيرٌ	بَصِيرٌ
Sükûnuarız قُدُسٌ	قُدُسٌ

Bu kelimelerin sonunda vakıf yapıldığında sükûn ortaya çıkar. Bu sükûnlar sükûnuarızdır.

- Bir kelimedede med harfinden hemen sonra sebebimedden sükûnuarız ortaya çıkarsa meddiarız oluşur.¹
- Meddiarız kuralında med harfinden önceki harf dört elif miktarı uzatılarak okunur. Hızlı okuyuş şeklinde ise en az bir elif miktarı uzatılması gerekir.²
- Meddiarız kuralında uzatma yapılmasının hükmü caizdir.³

Örnek

Okunuşu	Yazılışı
Sükûnuarız سُجُودٌ	سُجُودٌ

- Kelimedeki و, med harfidir.
- Son harfte iki ötre vardır.
- Vakıf yapıldığında bu harfte sükûnuarız ortaya çıkar.
- Med harfinden sonra sükûnuarız bulunduğu için meddiarız oluşur.
- Med harfinden önceki harf olan ج, dört elif miktarına kadar uzatılarak okunur.

vakıf

- Kelime sonunda sesin kesilmesiyle beraber nefesin tutulmasına denir. Ayet sonlarında, vakıf işareti olan yerlerde ve nefesin yetmediği durumlarda vakıf yapılabilir.
- Kelimenin son harfinde üstün, esre, ötre, iki esre, iki ötre, cezim veya şedde varsa sükûn yapılır.

(bk. Ünlü, Kur'ân-ı Kerîm'in Tecvidi, 133-134)

okuyuş şekilleri

Kur'an-ı Kerim tilâvetinde üç okuyuş şekli vardır: Hadr (hızlı), tedvir (orta) ve tahkik (yavaş).

(bk. Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 160-161)

Etkinlik-1

20 dk. **Adı** Meddiarız Kuralını Uyguluyorum**Amaç** Med çeşitlerini açıklayabilme**Yönerge:** Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen ve sonlarında vakıf yapılan kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu kelimeleri birlikte seslendiriniz.
- 3. Adım:** Öğretmeninizin tablodan seçip size sorduğu kelimelerde meddiarız kuralına göre hangi harfin uzatılacağını belirleyiniz ve kelimedeki meddiarız kuralının nasıl oluştuğunu söyleyiniz.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda bu kelimeleri tekrar okuyunuz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili ve daha fazla e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

أَجْمَعِينَ

سَلَامٌ

قَدِيرٌ

فَيَكُونُ

بِحَارٍ

يَرْكَبُونَ

قَانِتُونَ

أَزْوَاجٍ

رَاجِعُونَ

مُبِينٌ

مُعْرِضِينَ

عَظِيمٌ

يَحْزَنُونَ

خَاسِرُونَ

عَزِيزٌ

حِسَابٌ

آيَّامٌ

لِلنَّاسِ

يَخْتَلِفُونَ

أَشْهَادٌ

فَاكِهُونَ

مُسْلِمُونَ

صَادِقِينَ

أَعْجَازُ

نَصِيرٌ

- 5. Adım:** Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

2.1.2. Meddilazım

- Meddilazım kuralında sükûnulazım bulunur. Sükûnulazım, bir kelimedeki vakıf yapılsa da geçilse de varlığını sürdüren sükûndur. Cezimli ve şeddeli harflerde sükûnulazım vardır.⁴ Bu sükûna kalıcı sükûn denir.
- Cezim bulunan harfler sakin harflerdir. Şeddeli harf önce cezimli sonra da harekesiyle iki defa okunur. Bu durumda şeddenin içinde cezimli okuyuş olduğu için şeddeli harflerde de sükûn bulunur.

Örnek

Okunuşu	Yazılışı	Sükûnulazım
Sükûnulazım أَشَدِّ	أَشَدِّ	قَبْلُ

Bu örneklerde قَبْلُ kelimesinde sükûn olarak cezim yer alırken أَشَدِّ kelimesinde şedde bulunur.

Bir kelimedeki med harfinden hemen sonra sebebimedden sükûnulazım gelirse **meddilazım** olur.⁵ Başka bir ifadeyle kelime içinde med harfinden hemen sonra gelen harf cezimli veya şeddeli ise meddilazım meydana gelir.

- Meddilazım kuralının olduğu yerde bu medde işaret eden med işareti (~) bulunur.⁶
- Meddilazım kuralı uygulanırken med harfinden önceki harf dört elif miktarı uzatılarak okunur.⁷
- Meddilazım kuralında ilgili harfi uzatarak okumak vaciptir.⁸
- Meddilazım kuralı - Kur'an'da iki yerde geçen اَلْثَّنْ kelimesi ve hurufumukattaa harfleri hariç - med harfinden sonra gelen şedde ile oluşur.

med işareti (~)

Meddilazım, med-dimuttasıl ve med-dimunfasıl kurallarında uzatılacak harfin üzerinde yer alır.

اَلْثَّنْ kelimesinin ilk harfi olan hemzenin üzerinde âsar işareti bulunur. Âsar işareti ('), | olan gizli med harfini temsil eder. Bundan sonra yer alan ل harfinde sükûnulazım bulunur. Gizli olan med harfinden (âsar) sonra sükûnulazım yer aldığı için burada meddilazım kuralı uygulanır.

Örnek

Okunuşu	Yazılışı
Sükûnuarız Med harfi رَادِّ	Sükûnuarız Med harfi رَادِّ

- ✓ Kelimedeki ل, med harfidir.
- ✓ د harfinde şedde vardır.
- ✓ Vakıf yapılsa da geçilse de bu harfte sükûnulazım yer alır.
- ✓ Med harfinden sonra sükûnulazım bulunduğu için meddilazım oluşur.
- ✓ Med harfinden önceki harf olan ج, dört elif miktarı uzatılarak okunur.
- Meddilazım kuralı harf veya kelime meydana gelir.

Örnek

Kelime	Harfte
حَاجُّوكَ	طس

- Hurufumukattaa harflerinin üzerinde (ح hariç) med işareti bulunursa meddilazım kuralı uygulanır.

Örnek

Sükûnulazım		Okunuşu	Yazılışı
م = مِيم	ل = لَام	أَلِفْ لَام مِيم	الم
Med harfi			

ل = لَام

م = مِيم

- ✓ Hurufumukattaadan olan ل harfinin üzerinde meddilazım kuralını gösteren med işareti vardır.
- ✓ ل harfinin ismi لَام şeklinde seslendirilir. Buna göre sondaki "m" (م) sesinde sükûnulazım bulunur.
- ✓ Med harfinden (ل) sonra sükûnulazım yer aldığı için meddilazım kuralı oluşur.
- ✓ ل harfi dört elif miktarı uzatılarak okunur.
- ✓ Hurufumukattaadan olan م harfinin üzerinde meddilazım kuralını gösteren med işareti vardır.
- ✓ م harfinin ismi مِيم şeklinde seslendirilir. Buna göre sondaki "m" (م) sesinde sükûnulazım bulunur.
- ✓ Med harfinden (م) sonra sükûnulazım yer aldığı için meddilazım kuralı oluşur.
- ✓ م harfi dört elif miktarı uzatılarak okunur.
- Meddilazım kuralı hurufumukattaa harflerinde veya kelime içinde oluşur. Meddimunfasıl kuralında olduğu gibi iki kelime arasında oluşmaz.

Etkinlik-2

Adı	Meddilazım Kuralını Uyguluyorum
Amaç	Med çeşitlerini açıklayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz bu kelimeleri birlikte seslendiriniz.
- Adım:** Öğretmeninizin tablodan seçip size sorduğu kelimelerde meddila-
zım kuralına göre hangi harfin uzatılacağını belirleyiniz ve kelime-
deki meddilazım kuralının nasıl oluştuğunu söyleyiniz.
- Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda bu kelimeleri tekrar okuyunuz.

Karekoddan yarar-
lanarak kelimelerin
seslendirilmesi ile
ilgili ve daha fazla
e-içeriğe ulaşabilir-
siniz.

دَابَّةٌ

كَافَّةٌ

خَاصَّةٌ

حَاجَّ

الَّنَ

جَانَّ

مُضَارٍ

تُضَارَّ

ضَالِّينَ

صَافَاتٍ

وَالِدَوَابُّ

تُشَاقُّونَ

شَاقُّوْا

صَوَافٍ

وَالْجَانَّ

الَّذِ كَرَيْنَ

أَمِينَ

تَأْمُرُونِي

حَاجُّونَ

بِرَادِي

طَسَمَ

الْمَ

يُسَ

صَ

قَ

- Adım:** Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Çalışma Yapağı-1

Aşağıdaki tabloda yer alan ifadelerde meddiarız ve meddilazım kurallarından hangisinin uygulanacağını ilgili boşluklara örnekte olduğu gibi işaretleyiniz.

Meddiarız	Meddilazım	
	✓	الْمَصَّ
		وَاتَّقُوا اللَّهَ
		لَهُ مُسْلِمُونَ
		رَتِّلِ الْقُرْآنَ
		شَرَّ الدَّوَابِّ
		مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ
		لِمَنِ الضَّالِّينَ
		فَسَعَلَ الْعَادِّينَ
		بَنِي إِسْرَءِيلَ
		قُلْ أَتُحَاجُّونَنَا
		شَاقُّوا الرَّسُولَ
		جَزَاءُ الْكَافِرِينَ
		وَالْمَلَكَةِ وَالنَّاسِ

2.1.3. Meddilin

- Meddilin kuralının oluşmasında sükûn etkilidir. Meddilin kuralında diğer med çeşitlerinden farklı olarak med harfi bulunmaz. Bu kuralda med harfi yerine harfilin yer alır.
- Kendisinden önce üstün harekeli harf bulunan sakin (cezimli) و veya ی harfine harfilin denir (سَوّ - سَوّ).⁹

Örnek

- Med, uzatma demektir. Lin kelimesi yumuşak anlamına gelir.¹⁰ **Meddilin** ise yumuşak uzatma anlamında kullanılır. Harfilin olan و veya ی harfinden sonra sükûn yer alırsa meddilin kuralı oluşur.¹¹

Kureyş suresini ayet sonlarında vakıf yaparak okuyunuz. Her ayetin son kelimesinde uzatma yapıp yapılmaması hakkındaki düşüncelerinizi ifade ediniz.

Örnek

Okunuşu	Yazılışı
Sükûnuarız	Harfilin
سَوّ	سَوّ

- ✓ Kelimedeki و, harfilindir.
- ✓ Son harfte üstün hareke vardır.
- ✓ Vakıf yapıldığında bu harfte sükûnuarız ortaya çıkar.
- ✓ Harfilinden sona sükûnuarız bulunduğu için meddilin oluşur.
- ✓ Harfilin olan و harfi üç elif miktarı uzatılarak okunur.

Okunuşu	Yazılışı
Sükûnuarız	Harfilin
لِی	لِی

- ✓ Kelimedeki ی, harfilindir.
- ✓ Son harfte iki ötre vardır.
- ✓ Vakıf yapıldığında bu harfte sükûnuarız ortaya çıkar.
- ✓ Harfilinden sona sükûnuarız bulunduğu için meddilin oluşur.
- ✓ Harfilin olan ی harfi üç elif miktarı uzatılarak okunur.

- Meddilin kuralında harfilinin uzatılmasının hükmü caizdir.¹²
- Meddilin kuralında harfilin olan و veya ی harfi üç elif miktarı uzatılarak okunur. Okuyuş şekline göre en az bir elif miktarı uzatılması gerekir.¹³ Uzatma, harfilin olan ی veya و harfinin mahrecinde yapılır.¹⁴

Örnek

Okunuşu	Yazılışı
لَيْلٍ	لَيْلٍ
سَوْوَوُفْ	سَوْفَ

Vakıf yapıldığında سَوْفَ kelimesinde harfilin olan و, لَيْلٍ kelimesinde ise harfilin olan ی harfi üç elif miktarı uzatılarak okunur.

hurufumukattaa

Kur'an-ı Kerim'in yirmi dokuz suresi-nin başında hare-kesiz yazılan ve isimleriyle okunan harflere denir.

(bk. Kaya, Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi, 95)

- Meddilin kuralında yer alan sükûn, sükûnuarız olabileceği gibi sükûnulazım da olabilir.¹⁵
- Kur'an-ı Kerim'de uygulanan meddilin kuralında -hurufumukattaa olan ع harfi hariç- harfilinden sonra sükûnuarız yer alır.
- Hurufumukattaadan ع harfinde meddilin vardır. Bu harf عَيْنٌ şeklinde söylenir. Kur'an-ı Kerim'de sadece iki yerde vardır:¹⁶
كَهَيْعَصَ - عَسَقَ
- Meddiarız, meddilazım ve meddilin kurallarının uygulanacağı yerler için sükûnulazım veya sükûnuarız tespit edilir. Eğer sükûn, med harfinden veya harfilinden sonra gelmişse hangi med çeşidinin olduğu belirlenir. Buna göre uygulama yapılır.

Meddiarız	Meddilazım	Meddilin
Med harfi bulunur.	Med harfi bulunur.	Harfilin bulunur.
Sükûnuarız ile oluşur.	Sükûnulazım ile oluşur.	Sükûnuarız veya sükûnulazım ile oluşur.
Vakıf yapıldığında oluşur.	Vakıf yapılsa da geçilse de oluşur.	Hurufumukatta dışında vakıf yapıldığında oluşur.
Kelime sonunda oluşur.	Kelime içinde veya sonunda oluşur.	Hurufumukatta dışında kelime sonunda oluşur.
Med harfinden önceki harf uzatılır.	Med harfinden önceki harf uzatılır.	Harfilin uzatılır.
Yavaş okuyuşta dört elif miktarı uzatılır.	Yavaş okuyuşta dört elif miktarı uzatılır.	Yavaş okuyuşta üç elif miktarı uzatılır.
Uzatılmasının hükmü caizdir.	Uzatılmasının hükmü vaciptir.	Uzatılmasının hükmü caizdir.

▲ **Tablo 2.1:** Med çeşitleri karşılaştırma tablosu

Etkinlik-3

20 dk.

Adı Meddilin Kuralını Uyguluyorum**Amaç** Med çeşitlerini açıklayabilme**Yönerge:** Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen ve sonlarında vakıf yapılan ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz bu ifadeleri birlikte seslendiriniz.
- Adım:** Öğretmeninizin tablodan seçip size sorduğu ifadelerdeki harfilini belirleyiniz ve kelimedeki meddilin kuralının nasıl oluştuğunu söyleyiniz.
- Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda bu ifadeleri tekrar okuyunuz.

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili ve daha fazla e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

بِقَوْلِ

إِلَيْكَ

خَيْرٌ

يَوْمٌ

قَوْمٌ

يَدَيْهِ

عَلَيْهِ

يَخْشَوْنَ

يُدْعَوْنَ

شَيْءٌ

أَمْ الْأَنْثَيْنِ

بِالْغَيْبِ

فِرْعَوْنَ

يُسْقَوْنَ

بِالْإِلِ

يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ

هُوَ الْفَوْزُ

ذِي الطَّوْلِ

ذَا الْآيِدِ

مِنَ الْمَوْتِ

ظَنَّ السَّوْءَ

وَذَرُوا الْبَيْعَ

كَانَتَا اثْنَتَيْنِ

أَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ

عَلَى عَقْبَيْهِ

- Adım:** Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

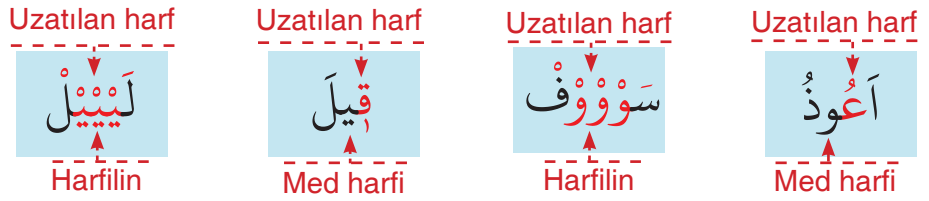
- و ve ی harfleri aynı zamanda med harfleridir. Med harfleri de sakin harftir ancak bunların üzerinde cezim işareti bulunmaz. Kendilerinden önceki harfi uzatmaya yarar. و ve ی harflerinin harfilin olması için iki şart vardır: Birincisi bu harflerin cezimli olması, ikincisi ise kendisinden önceki harfin üstün harekeli olmasıdır.

Örnek

- Med harfleri ile harfilin arasında bir farklılık daha bulunur. Med harfleri kendilerinden önceki harfi uzatırken meddilin kuralında harfilin olan و veya ی harfi uzatılarak okunur.

Örnek

Çalışma Yapağı-2

Aşağıdaki tabloda yer alan kelimeleri vakıf yaparak okuyunuz. Kelimede med harfi varsa altına 1, harfilin varsa 2 yazınız. Kelimeleri, oluşan med çeşidine göre doğru bir şekilde seslendiriniz.

جَانْ	سَلَامْ	عُيُونْ	بَيْتْ
قَوْمْ	حَادَّ	خَوْفْ	سَبِيلْ
فَوْزْ	قَوْلْ	شَوَاطْ	رَادَّ

Çalışma Yapağı-3

Aşağıdaki tabloda yer alan ifadelerin sonunda vakıf yaparak bunları okuyunuz. Okuma sırasında oluşan sükûnun çeşidini örnekte olduğu gibi işaretleyiniz. İfadelerin nasıl okunduğunu örnekte olduğu gibi yazınız.

Nasıl Okunur?	Sükûn Çeşidi		İfadeler
	Sükûnuarız	Sükûnulazım	
Meddiarız kuralı olduğu için ر harfi uzatılarak okunur.	✓		كَرِيمٌ
			قَ
			يَسَ
			مِهَادٌ
			سَوَاءٌ
			الْيَوْمُ
			مُبِينٌ
			يُشَاقِّ
			يَوْمَيْنِ
			وَالْجَانَّ
			مُسْتَقِيمٌ
			يُؤْمِنُونَ
			حَاجُّوكَ
			ظَنَّ السَّوْءَ
			لَحْنِ الْقَوْلِ

Çalışma Yaprığı-4

Aşağıda Sebe suresinin 23-31. ayetleri verilmiştir. Bu ayetleri tecvit ve vakıf kurallarına uyarak yüzünden okuyunuz. Ayetlerde med kurallarının olduğu yerleri belirleyiniz. Kuralın nasıl uygulandığını anlatınız.

سُورَةُ سَبِّ

٤٣٠

وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ حَتَّىٰ إِذَا فُزِعَ
عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْكَبِيرُ ﴿٢٣﴾ قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
قُلِ اللَّهُ وَإِنَّا أَوْيَاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾
قُلْ لَا تَسْأَلُونَ عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا نُسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾
قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ
الْعَلِيمُ ﴿٢٦﴾ قُلْ أَرُونِي الَّذِينَ أَلْحَقْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّا
بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً
لِلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٩﴾
قُلْ لَكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا
تَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٠﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ
وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ
عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ
اسْتَضَعُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣١﴾

قَالَ الَّذِينَ

Kontrol Noktası

Aşağıdaki soruların cevaplarını altlarındaki boşluklara yazınız.

1. Med çeşitleri nelerdir?

2. Sükûn (cezim) ile şedde arasında nasıl bir ilişki olduğunu açıklayınız.

3. Aşağıdaki tabloda özellikleri verilen med kurallarını yanlarındaki boşluklara yazınız.

Med Harfi Bulunan Med Kuralları	
Sükûn Bulunan Med Kuralları	
Bir Elif Miktarından Fazla Uzatılabilen Med Kuralları	

4. Med çeşitlerinden hangilerinin uzatılarak okunması caizdir? Yazınız.

2.2. Bakara Suresinin 106-134. Ayetleri

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim'in doğru ve güzel okunması önemlidir. Çünkü Yüce Allah "... Kur'an'ı ağır ağır, tane tane oku."¹⁷ buyurarak kullarından Kur'an-ı Kerim'i tertil ile okumalarını ister. Tertil kelimesi sözlükte harflerin çıkış bölgelerine dikkat ederek Kur'an'ı ağır ağır okuma anlamına gelir.¹⁸

Kur'an-ı Kerim'i tertil üzere okumak onun anlamının daha iyi anlaşılmasına yardımcı olur. Ayrıca bu durum, Kur'an-ı Kerim'e duyulan sevgi ve bağlılığı da artırır.

Kur'an-ı Kerim'i güzel okumak için neler yapılabilir? Düşüncelerinizi aşağıdaki boşluğa yazınız.

Etkinlik-4

⌚ 30 + 30 dk.

Adı Bakara Suresini Okuyorum

Amaç Bakara suresi 106-134. ayetleri yüzünden okuyabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız. Bu etkinliği gerçekleştirirken abdestli olmaya özen gösteriniz.

- 1. Adım:** Öğretmeninizin okuduğu Bakara suresinin 106-134. ayetlerini kitabınızdan takip ediniz.
- 2. Adım:** Bu ayetlerden öğretmeninizin belirlediği bölümleri okuyunuz.
- 3. Adım:** Öğrendiğiniz tecvit kurallarını ayetleri okurken uygulayınız.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin belirlediği ayetleri okuyan arkadaşlarınızı kitabınızdan takip ediniz.
- 5. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ayetleri tekrar okuyunuz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Etkinlik-5

30 + 30 dk. **Adı** Arkadaşımı Takip Ediyorum**Amaç** Bakara suresi 106-134. ayetleri yüzünden okuyabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız. Bu etkinliği gerçekleştirirken abdestli olmaya özen gösteriniz.

- Adım:** Öğretmeninizin rehberliğinde üye sayısı eşit gruplara ayrılınız.
- Adım:** Grup üyeleri olarak kendi aranızda okuma sırası belirleyiniz.
- Adım:** Bakara suresinin 106-134. ayetlerinden belirlediğiniz bölümleri besmele çekerek ve tecvit kurallarına uygun olarak yüzünden okuyunuz.
- Adım:** Ayetleri okuyan arkadaşlarınızı kitabınızdan takip ediniz.
- Adım:** Okurken hatası olan arkadaşlarınıza hatalarını düzeltmesi için yapıcı ve saygılı ifadelerle yardımcı olunuz.
- Adım:** Yüzünden okuma sırasındaki sorumluluklarınızı yerine getirmek için kararlı ve sabırlı olmaya gayret ediniz.
- Adım:** Grup arkadaşlarınızın her biri için aynı işlem adımlarını gerçekleştiriniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Kontrol Listesi

Öğrencinin

Tarih: / /

Adı-Soyadı:

Numarası:

Bu form, öğrencinin Bakara suresinin 106-134. ayetlerini yüzünden okumasıyla ilgili bilgi ve becerilerini kontrol etmek amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin bu ölçütleri gerçekleştirme durumuna göre "Evet" veya "Hayır" kutucuğunu işaretleyiniz.

Sıra No.	Ölçütler	Evet	Hayır
1.	Kur'an-ı Kerim'i abdestli olarak okudu.		
2.	Euzübesmeleyi kuralına uygun okudu.		
3.	Meddiarızı usulüne uygun seslendirdi.		
4.	Meddilazımı usulüne uygun seslendirdi.		
5.	Meddilini usulüne uygun seslendirdi.		
6.	Kur'an-ı Kerim'i usulüne uygun yüzünden okudu.		

Öğretmenin Yorumu:

.....

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ ^ط رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ^{۱۲۷} رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ ^ص وَارِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ^{۱۲۸} رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ^{۱۲۹} وَمَنْ يَرْغَبُ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدْ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا ^ج وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ^{۱۳۰} إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ ^ل أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ^{۱۳۱} وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ ^ط يَا بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ^{۱۳۲} أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي ^ط قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا ^ج وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ^{۱۳۳} تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ ^ج وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ^{۱۳۴}

Sayfanın
okunuşuna
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

وَلَنْ تَرْضَى عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَى حَتَّى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ^ط
 قُلْ إِنْ هَدَى **اللَّهُ** هُوَ الْهُدَى وَلَئِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي
 جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ^{لا} مَا لَكَ مِنَ **اللَّهِ** مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ^{١٢٠} الَّذِينَ
 آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ^ط أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ^ط وَمَنْ
 يَكْفُرْ بِهِ^{فَصِر} فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ^{١٢١} يَا بَنِي إِسْرَءِيلَ اذْكُرُوا
 نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ^{١٢٢}
 وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ
 وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ^{١٢٣} وَإِذِ ابْتَلَى إِبْرَاهِيمَ **رَبُّهُ**
 بِكَلِمَاتٍ فَاتَمَمَّهِنَّ^ط قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا^ط قَالَ وَمِنْ
 ذُرِّيَّتِي^ط قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ^{١٢٤} وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ
 مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا^ط وَاتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى^ط وَعَهِدْنَا
 إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ
 السُّجُودِ^{١٢٥} وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ **رَبِّ** اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ
 مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ أَمِنَ مِنْهُمْ **بِاللَّهِ** وَالْيَوْمِ الْآخِرِ^ط قَالَ وَمَنْ كَفَرَ
 فَأُمْتِعْهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَى عَذَابِ النَّارِ^ط وَبِئْسَ الْمَصِيرُ^{١٢٦}

Sayfanın
okunuşuna
karekodan
ulaşabilirsiniz.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصَارَى عَلَى شَيْءٍ ^ص وَقَالَتِ
 النَّصَارَى لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ ^ل وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ ^ط
 كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ^ج **فَاللَّهُ**
 يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ^{١١٣}
 وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَى
 فِي خَرَابِهَا ^ط أُولَئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ ^ط
 لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ^{١١٤}
وَاللَّهُ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُولَّوْا فَثَمَّ وَجْهُ **اللَّهُ** ^ط إِنَّ
اللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ^{١١٥} وَقَالُوا اتَّخَذَ **اللَّهُ** وَلَدًا ^ل سُبْحَانَهُ بَلْ لَهُ
 مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلٌّ لَهُ قَانِتُونَ ^{١١٦} بَدِيعُ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ^{١١٧}
 وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا **اللَّهُ** ^ط أَوْ تَأْتِينَا
 آيَةٌ ^ط كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ
 قُلُوبُهُمْ ^ط قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ^{١١٨} إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ
 بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ^ل وَلَا تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ^{١١٩}

Sayfanın
okunuşuna
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا ^ط
 أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ ^ط عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ^{۱۰۶} أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ ^ط
 لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ ^ط
 مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ^{۱۰۷} أَمْ تُرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ
 كَمَا سَأَلَ مُوسَى مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ ^ط
 فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ^{۱۰۸} وَدَّ كَثِيرٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
 لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِنْ عِنْدِ
 أَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا ^ج
 حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ^ط إِنَّ اللَّهَ ^ط عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ^{۱۰۹}
 وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ
 مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ ^ط إِنَّ اللَّهَ ^ط بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ^{۱۱۰}
 وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصَارَى ^ط
 تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
 صَادِقِينَ ^{۱۱۱} بَلَى مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ ^ط وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ
 أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ ^ص وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ^ع ^{۱۱۲}

Sayfanın
okunuşuna
karekodan
ulaşabilirsiniz.

2.3. Kur'an Kıssalarından Hayata: Hz. Yunus

Konuya Başlarken

Aşağıdaki tabloda Kur'an-ı Kerim'de geçen peygamberlerin isimleri verilmiştir. Bu peygamberlerden isimlerini bildiklerinizin yanındaki kutucuğa (✓) işareti koyunuz.

Hz. Âdem	Hz. İdris	Hz. Nuh	Hz. Hud	Hz. Salih
Hz. Yakub	Hz. İshak	Hz. İsmail	Hz. İbrahim	Hz. Lut
Hz. Yusuf	Hz. Şuayb	Hz. Musa	Hz. Harun	Hz. Davud
Hz. İlyas	Hz. Yunus	Hz. Zülkifl	Hz. Eyyüb	Hz. Süleyman
Hz. Elyesa	Hz. Zekeriyya	Hz. Yahya	Hz. İsa	Hz. Muhammed (sav)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۝ إِذْ أَبَقَ إِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ۝ فَسَاهَمَ
فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ۝ فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ ۝ فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ
الْمُسَبِّحِينَ ۝ لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ۝ فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ
سَقِيمٌ ۝ وَأَنْبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِنْ يَقْطِينٍ ۝ وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَى مِائَةِ آلَافٍ أَوْ
يَزِيدُونَ ۝ فَآمَنُوا فَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَى حِينٍ ۝

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Şüphesiz Yunus da peygamberlerdendi. (139) Hani o, kaçıp yüklü gemiye binmişti. (140) Gemidekilerle kura çekmiş ve kaybedenlerden olmuştu. (141) Böylece Yunus kendini kı-nayıp dururken balık onu yuttu. (142) Eğer o, Allah'ı tespih edip yüceltenlerden olmasaydı mutlaka insanların diriltileceği güne kadar balığın karnında kalırdı. (143-144) Derken biz onu hasta bir hâlde sahile attık. (145) Üzerine geniş yapraklı bir ağaç bitirdik. (146) Biz onu yüz bin yahut daha fazla insana peygamber olarak gönderdik. (147) Nihayet onlar iman ettiler. Biz de onları bir süreye kadar geçindirdik. (148).

(Saffat suresi 139-148. ayetler)

Kur'an-ı Kerim'de inanç, ibadet ve ahlak konularının yanı sıra peygamberlerin yaşadığı bazı olayları anlatan kıssalar da yer alır. Bunlardan biri de Hz. Yunus'un peygamberlik görevini yerine getirirken yaşadığı bazı olayların anlatıldığı kıssadır.

Hz. Yunus, Kur'an-ı Kerim'de adı geçen peygamberlerdendir. Onun soyu, Bünyamin'den Yakub Peygamber'e, ondan da Hz. İbrahim'e dayanır.¹⁹

Görsel 2.1: Ninova'ya (Musul) ait surların görünüşü (temsili)

Hz. Yunus, kendisine peygamberlik verildiğinde otuz yaşındaydı. Eski adı Ninova olan Musul şehrine ve bu bölgenin çevresindeki halklara peygamber olarak gönderilmişti (Görsel 2.1). O, putlara tapan Ninova halkını Allah'ın (cc) dinine davet etti. Tek olan Allah'a (cc) ibadet etmeye çağırdı.²⁰ Hz. Yunus'a inanmayanlar ona kötü davrandı. O, halkının bu tavırlarına karşı sabır gösterdi. Onları tevhit inancına davet etmeye devam etti.²¹

Hz. Yunus, Allah'a (cc) iman etmezlerse başlarına bir felaket geleceğini halkına bildirdi. Bir sabah Ninova halkı, şehirlerinin kara bir bulutla kaplandığını gördüler. Bu durumun Hz. Yunus'a inanmadıkları için başlarına geldiğini düşündüler. Allah'a (cc) iman ettiklerini bildirmek için Hz. Yunus'u aradılar. O, halkının iman etmeyeceğini düşündüğü için yaşadığı şehri terk etmiş ve bir limana gidip gemiye binmişti. Hz. Yunus'u bulamayan kavmi, başlarına gelen sıkıntılardan kurtulmak ve doğru yola yönelmek için Allah'a (cc) **tövbe** etti. Allah (cc), onların tövbesini kabul ederek kara bulutları şehrin üzerinden kaldırdı.²²

Hz. Yunus'un bindiği gemi, yükü fazla olduğu için batma tehlikesiyle karşı karşıya kaldı. Yolcular, gemiyi hafifletmek için kendi aralarında kura çekmeye karar verdiler. Kurada Hz. Yunus çıktı ve gemidekiler tarafından denize atıldı. Allah'ın (cc) emriyle büyük bir balık onu yuttu.²³ Kur'an-ı Kerim'de bu olay şöyle anlatılır: "**Hani o, dolu bir gemiye binip kaçmıştı. Gemide olanlarla karşılıklı kura çektiler de kaybedenlerden oldu.**"²⁴

tövbe

Müslümanların bilerek veya bilmeyerek işlediği günahlardan dolayı bir daha benzer hatalara düşmemek için Allah'tan (cc) af dilemesi.

(bk. Serinsu vd., "tövbe", 368)

Zelle

Herhangi bir kasıt olmaksızın peygamberlerde unutmama, yanlışma veya hata şeklinde ortaya çıkan kusurdur. Peygamberlerin kasıtlı olarak günah işlemeleri mümkün değildir. Çünkü onların kasıtlı günah işlememe anlamına gelen ismet sıfatı vardır.

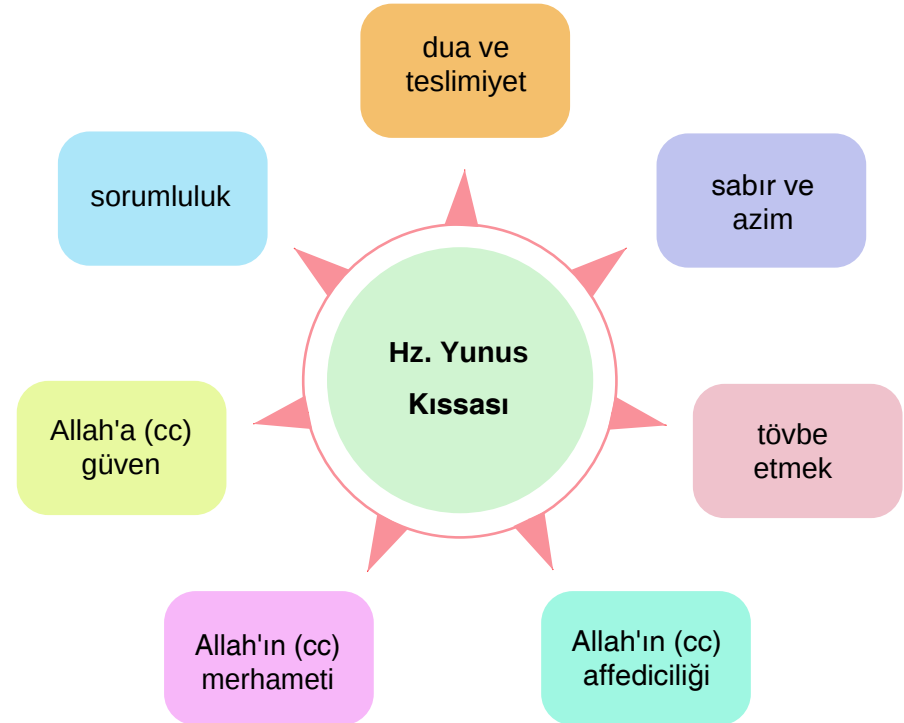
(bk. Serinsu vd., "Zelle", 399)

Hiz. Yunus, balığın karnındayken kendisini bağışlaması için Allah'a (cc) dua etti. Yüce Allah, Hiz. Yunus'un duasını kabul etti. Kur'an-ı Kerim'de bu durum **"Eğer o, Allah'ı (cc) tespih edip yüceltenlerden olmasaydı mutlaka insanların diriltileceğı güne kadar balığın karnında kalırdı."**²⁵ ayetiyle anlatılır. Halkının tepkisinden sonra şehirden ayrılan Hiz. Yunus, balığın karnında geçirdiğı süre boyunca hatasından ders alarak Allah'a (cc) tövbe etmiş, sabır ve dua ile O'na yönelmiştir.

Hiz. Yunus'un kavmini terk etmesi bir zelle örneğidir. O, Allah'tan (cc) izin almadan halkını bırakıp gitmiş ancak daha sonra hatasını fark edip pişmanlıkla O'na dua etmiştir. Hiz. Yunus kıssası, insanın hata yapabileceğini fakat samimi bir tövbe ile Allah'a (cc) yönelebileceğini gösterir.

Balık Hiz. Yunus'u daha sonra, hasta olmuş bir hâlde Ninova sahiline bıraktı. O, iyileştikten sonra halkına geri döndü. Onların putperestlikten vazgeçip Allah'a (cc) iman ettiklerini gördü.²⁶ Allah (cc) **"... Nihayet onlar iman ettiler. Biz de onları bir süreye kadar geçindirdik."**²⁷ diyerek Ninova halkının tövbelerinin kabul edildiğini Kur'an'da bildirmiştir. Böylece Hiz. Yunus peygamberlik görevini yerine getirmiş oldu.

Hiz. Yunus kıssası insanlara sabrın, metanetin (dayanıklı olmak) ve Allah'a (cc) inanmanın önemini anlatır. Tövbe eden ve doğru yolu bulan bir toplumun kurtuluşa erebileceğini gösterir. Hiz. Yunus'un kavmi, tövbe ederek Allah'ın (cc) rahmetine kavuşmuş ve kurtuluşa ermiştir. Kıssa, bireylerin ve toplumların hatalarını fark edip sorumluluklarını yerine getirmeleri gerektiğini gösterir.

Karekoddan yararlanarak Hiz. Yunus kıssası ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Bilgi Grafiğı 2.2: Hiz. Yunus kıssasında insanlara verilen mesajlar

Çalışma Yapağı-5

Öğrendiklerinizden yararlanarak 5N1K kuralına göre oluşturulan aşağıdaki soruları cevaplayınız.

KİM	Hız. Yunus'un kim olduğunu açıklayınız.
	
NE	Hız. Yunus kıssasında gökyüzünü ne kapladığını yazınız.
	
NEREDE	Hız. Yunus'un peygamberlik görevini nerede yerine getirdiğini belirtiniz.
	
NE ZAMAN	Ninova halkının ne zaman tövbe ettiğini yazınız.
	
NEDEN	Hız. Yunus'un bulunduğı şehri neden terk ettiğini açıklayınız.
	
NASIL	Hız. Yunus'un duasına Allah'ın (cc) nasıl cevap verdiğini yazınız.
	

Etkinlik-6

30 dk. **Adı** Hz. Yunus Kıssasını Anlıyorum**Amaç** Hz. Yunus'un imtihanı kıssasını çözümleyebilme**Yönerge:** Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. **Adım:** Öğretmeninizin rehberliğinde üye sayısı eşit vızılı grupları oluşturunuz.
2. **Adım:** Hz. Yunus kıssasından alınan aşağıdaki konulardan birini grup olarak seçiniz.
 - Ninova halkının Hz. Yunus'un davetini reddetmesi
 - Hz. Yunus'un şehirden ayrılması ve gemide yaşadıkları
 - Hz. Yunus'un balığın karnında yaşadıkları
 - Ninova halkının Allah'a (cc) tövbe etmesi
3. **Adım:** Seçtiğiniz konulardan birini dört dakikayı geçmeyecek şekilde tartışınız.
4. **Adım:** Tartışmaya katılan arkadaşlarınızı yapıcı bir dil kullanarak değerlendiriniz.

Değerlendirme: Tüm tartışmalar sonunda hangi duyguları hissettiğinizi, hangi dersleri çıkardığınızı ve bu kıssanın günlük hayatınıza yansımalarını aşağıdaki boşluklara yazınız.

Hissettiğim duygular

Çıkardığım dersler

Günlük hayatıma yansımaları

Kontrol Noktası

Aşağıdaki soruların cevaplarını altlarındaki boşluklara yazınız.

Hiz. Yunus kıssasından öğrendiğim üç bilgi

3

-
-
-

Hiz. Yunus kıssasında merak ettiğim iki olay

2

-
-

Hiz. Yunus'a sormak istediğim bir soru

1

-

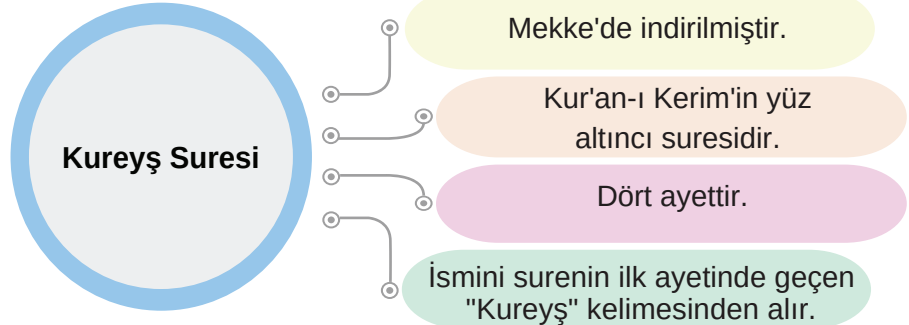
2.4. Kureyş Suresi ve Anlamı

Konuya Başlarken

Yüce Allah'ın verdiği nimetlerin faydaları hakkındaki düşüncelerinizi ifade ediniz.

Bilgi Grafiği 2.3: Kureyş suresinin kimliği

Karekoddan yararlanarak Kureyş suresinin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

سُورَةُ قُرَيْشٍ مَكِّيَّةٌ
وَهِيَ أَرْبَعُ آيَاتٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا يَلَافُ قُرَيْشٌ^١ إِيْلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ^٢ فَلْيَعْبُدُوا
رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ^٣ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَأَمَنَّهُمْ مِنْ خَوْفٍ^٤

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla
Kureyş'in güvenliğini, onların kış ve yaz yolculuklarında güvenliğini sağlamak için (Allah lutuflarda bulundu). (1-2) Onlar da kendilerini besleyip açlıklarını gideren ve her çeşit korkudan emin kılan şu evin Rabb'ine kulluk etsinler. (3-4)
 (Kureyş suresi 1-4. ayetler)

Kureyş

Hiz. Peygamber'in mensup olduğu, İslam'ın tebliğine ilk muhatap olan ve Kur'an'da adı geçen büyük Arap kabilesidir.

(bk. Karaman vd., Kur'an Yolu, 5/691)

Kureyş suresinde Allah'ın (cc) Mekke'de yaşayan Kureyş kabilesine verdiği ticari kolaylıklardan, güvenlik, zenginlik gibi imkânlardan bahsedilir. Onlardan bu nimetleri veren Allah'a (cc) kulluk etmeleri istenir.²⁸

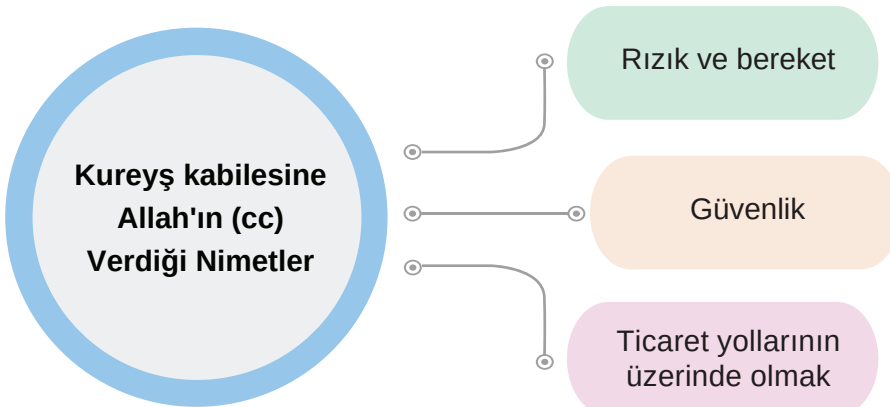
Hiz. Peygamber Mekke'nin önemli topluluklarından olan Kureyş'in Benî Haşim (Haşimoğulları) kolundandır. Kureyş kabilesi İslamiyet'ten önce Kâbe'nin bakımı, hac işlerinin yönetimi, hacılara su, yemek dağıtımı gibi hizmetleri yerine getirirdi.²⁹ Yemen'den gelen Ebrehe, fil ordusuyla Kâbe'ye saldırmıştı. Ancak Allah'ın (cc) yardımıyla bu ordu bozguna uğratıldı. Bu olay, Kureyş halkının diğer kabileler arasındaki saygınlığını artırdı.

Görsel 2.2: Kureyşliler, diğer kabilelerle anlaşmalar yaparak ticaret yollarını güvenli hâle getirmiştir.

Mekke, tarım ve hayvancılığa elverişli olmadığı için halkın en önemli gelir kaynağı ticaretti. Bu şehir, Yemen'den başlayıp Akabe Körfezi'ne kadar ulaşan ticaret yolu üzerinde bulunurdu. Kureyşliler kışın Şam'dan Yemen'e, yazın da Yemen'den Şam'a güvenli bir şekilde ticaret yaparlardı.³⁰ Şehrin çevresinde Ukaz, Mecenne, Zülmecaz gibi panayırlar kurulurdu.³¹ Hac mevsiminde kurulan bu panayırlar ticaretin canlanmasına katkıda bulunurdu.³² Diğer bölgelerde üretilen sebze, meyve gibi gıda maddeleri Mekke'ye getirilerek satılırdı. Böylece halk, kendi ihtiyaçlarını bu yollarla karşılamış olurdu.³³

Kureyş'in güven içinde yaşaması ve komşu topluluklarla dostluklar kurması sayesinde kabileler ticari hayatlarını emniyet içinde sürdürdü (Görsel 2.3). Kureyş suresinde Allah'ın (cc) onlara verdiği bu imkânlarla karşılık "... **şu evin Rabb'ine kulluk etsinler.**"³⁴ buyrulmuştur.

Karekoddan yararlanarak Kureyş suresi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Bilgi Grafiği 2.4: Kureyş kabilesine Allah'ın (cc) verdiği nimetleri gösteren tablo

Etkinlik-7

20 dk. **Adı** Kureyş Suresini Anlıyorum**Amaç** Kureyş suresinin anlamını yorumlayabilme**Yönerge:** Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.**1. Adım:** Aşağıdaki tabloda Kureyş suresiyle ilgili istenilen bilgileri boşluklara yazınız.

Surenin konusu	Surede öne çıkan kavramlar
Kureyş Suresi	
"Şu evin Rabb'i" ifadesiyle ne kastedilmektedir?	Sureden çıkarılabilecek mesajlar

2. Adım: Kureyş suresinin mesajlarını dikkate alarak sureden öğrendiklerinizi kendi cümlelerinizle yazınız.

3. Adım: Çalışmanızı öğretmen rehberliğinde sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.**Değerlendirme:** Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Etkinlik-8

30 + 30 dk.

Adı	Kureyş Suresini Ezberleyelim
Amaç	Kureyş suresini ezberleyebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız. Bu etkinliği gerçekleştirirken abdestli olmaya özen gösteriniz.

- Adım:** Kureyş suresinin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz bu sureyi birlikte seslendiriniz.
- Adım:** Aşağıdaki tablodan yararlanarak Kureyş suresini ezberleyiniz.

Karekoddan yararlanarak Kureyş suresinin ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Ezberleme Adımları	Okunuşu
Besmele çekilir.	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
1. ayet ezberlenir.	لَا يَلَاF قُرَيْشٌ ١
2. ayet ezberlenir.	إِلَّا فِيهِمْ رَحْلَةُ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ٢
1 ve 2. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	لَا يَلَاF قُرَيْشٌ ١ إِلَّا فِيهِمْ رَحْلَةُ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ٢
3. ayet ezberlenir.	فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ٣
1, 2 ve 3. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	لَا يَلَاF قُرَيْشٌ ١ إِلَّا فِيهِمْ رَحْلَةُ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ٢ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ٣
4. ayet ezberlenir.	الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَأَمَّنَّهُمْ مِنْ خَوْفٍ ٤

1, 2, 3 ve 4. ayetler birleştirilerek ezberlenir.

لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ ۝١ إِيْلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ
وَالصَّيْفِ ۝٢ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۝٣
الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۝٤

4. Adım: Sureyi, ezberledikten sonra öğretmeninize okuyunuz.

5. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Kureyş suresini ezberden tekrar ediniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Kontrol Noktası

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" harfini yazınız.

1.	(....)	Kureyş suresi, Allah'ın (cc) Kureyş kabilesine sağladığı ticari kolaylıklardan ve güvenlikten bahseder.
2.	(....)	Kureyş kabilesi Mekke'de tarım ve hayvancılıkla geçinirdi.
3.	(....)	Kureyşlilerin komşu topluluklarla dostluk kurmaları ticari hayatlarını güven içinde sürdürmelerini sağladı.
4.	(....)	Kureyş suresi, Kureyşlilerin Allah'a (cc) şükretmesi gerektiğini onlara hatırlatır.
5.	(....)	Kureyşliler Kâbe'nin bakımı, hac işlerinin yönetimi gibi işleri diğer kabilelerle paylaşırdı.

Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiklerinizi aşağıdaki alana kısaca not edebilirsiniz.

Performans Görevi	
Amaç: Med çeşitlerini sınıflandırabilme	Görev: Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek bir sınıflandırma şeması hazırlayıp sunabilme
Beceriler • Sınıflandırma • İlişki kurma • Yazma	
Ürün: Poster	
Puanlama Yöntemi: Dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu	
Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek performans görevini tamamlayınız. 1. Med çeşitlerini sınıflandırabilmek için "Uzatma Miktarı", "Uzatma Hükmü", "Harfimed veya Harfilin Bulunma", "Sükunûarız veya Sükûnulazım Bulunma", "Sebebimed Çeşidi" vb. başlıklar yazınız. 2. Her başlığın altına ilgili med kurallarının isimlerini yazarak şema oluşturunuz. 3. Med kurallarının benzer ve farklı yönlerini şemada ilgili alanlara yazınız. 4. Hazırladığınız posterleri öğretmeninize sununuz ve sınıf panosunda sergileyiniz.	
Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir: • Yapılan çalışmalar görsel tasarım açısından açık ve anlaşılır olmalıdır. • Yönergede istenen tüm bilgilere yer verilmelidir. • Hazırlanan poster sınıf panosunda sergilenmelidir.	

Karekoddan yararlanarak dereceli puanlama anahtarına ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak öz değerlendirme formuna ulaşabilirsiniz.

Ölçme ve Değerlendirme

A) Aşağıda verilen sözcüklerden uygun olanlarla cümlelerdeki noktalı yerleri tamamlayınız.

Kureyş

Mekke

tevhit

ticaret

tövbe

1. Hz. Peygamber'in kabilesi olan İslam'ın tebliğine ilk muhatap olan topluluklardan biridir.
2. Mekke, tarım ve hayvancılığa uygun olmadığı için bölge halkı yoluyla geçimini sağlardı.
3. Hz. Yunus, inancını kabul etmedikleri takdirde bir felaketle karşılaşacaklarını kavmine bildirdi.
4. Ninova halkı, şehirlerinin kara bir bulutla kaplandığını görünce etmeye karar verdi.

B) Aşağıda verilen ifadelerin başına ilgili olduğu kavrama ait harfi yazarak ifadelerle kavramları eşleştiriniz.

(.....)	1. Kelime sonunda durulması veya geçilmesine rağmen kaybolmayan sükûndur.
(.....)	2. Durulduğunda ortaya çıkan, geçildiğinde kaybolan sükûndur.
(.....)	3. Med harfi bulunmadan oluşan med çeşididir.
(.....)	4. Med harfinden sonra şedde geldiğinde oluşan med çeşididir.
(.....)	5. Harfin bir elif miktarından daha fazla uzatılmasına neden olan harf veya işarettir.
(.....)	6. Meddilin kuralında uzatılan harflere verilen isimdir.

a)	Harfilin
b)	Meddiarız
c)	Meddilazım
ç)	Meddilin
d)	Sebebimed
e)	Sükûnuarız
f)	Sükûnulazım
g)	Med işareti

C) Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

1. Aşağıdaki kelimelerin hangisinde harfin yoktur?

- A) قَوْلٌ B) فَوَيْلٌ C) هَاوِيَّةٌ D) عَلَيْكُمْ

2. Med çeşitleriyle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Meddiarızda kalıcı sükûn bulunabilir.
 B) Meddilazımda harfi uzatarak okumak caizdir.
 C) Meddilinde med harflerinden biri yer alır.
 D) Meddilinde sükûnulazım yer alabilir.

3. I. Uzatılarak okunmanın hükmü vaciptir.

- II. Med harfinden sonra sebebimedden birinin gelmesi gerekir.
 III. Sebebimedde kalıcı veya geçici sükûn yer alır.
 IV. Bir elif miktarından çok, dört elif miktarından az uzatılır.

Bu bilgilerden hangileri meddilin kuralı için geçerlidir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV

4. Aşağıdaki ayetlerin hangisinin sonunda vakıf yapılırsa diğerlerinden farklı bir med kuralı ortaya çıkar?

- A) بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيدٌ
 B) أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ
 C) لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ
 D) لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ

5. I. فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُّونَ
 II. فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَايَ إِلَّا فِرَارًا
 III. فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَّةُ الْكُبْرَى
 IV. فَأُتُوا بِابَائِنَا إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

Bu ayetlerin hangilerinde meddilazım kuralı vardır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV

6. Aşağıdaki ayetlerin hangisinin sonunda vakıf yapılırsa meddiarız kuralı ortaya çıkar?

- A) أَلَمْ نُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ
 B) وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ
 C) وَإِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ
 D) كَىٰ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا

7. Hz. Yunus kıssasında bireysel ve toplumsal sorumluluklar vurgulanır. İnsanların hata yaptıktan sonra samimi bir tövbe ile Allah'tan (cc) af dileyebileceği belirtilir. Bu kıssa, Allah'ın (cc) rahmetinin sınırsız olduğunu ve samimi tövbelerin kabul edileceğini müjdeler. Ninova halkı, Hz. Yunus'un çağrısını reddetmiş fakat daha sonra pişmanlık duyarak tövbe etmiştir. Allah (cc), Ninova halkının tövbesini kabul etmiş ve onları kurtuluşa erdirmiştir. Hz. Yunus ise kavmini terk ederek bir hata yapmıştır. Ancak Allah'a (cc) dua ederek O'nun merhametine sığınmıştır.

Bu parçada Hz. Yunus kıssasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Sabırlı olmanın önemli olduğuna
 B) Samimi bir tövbenin kişiyi kurtuluşa erdireceğine
 C) Allah'ın (cc) rahmetinin sonsuzluğuna
 D) Birey veya toplumların hata yapabileceğine

8. Kureyş suresinde Allah'ın (cc) Kureyşlilere verdiği hangi nimetten bahsedilir?

- A) Hayvancılık için geniş alanlar sağlamasından
- B) Güvenli ticaret yapma imkânı oluşturmamasından
- C) Güçlü savaşçılar yollamasından
- D) Tarım için verimli araziler vermesinden

Ç) Aşağıdaki soruların cevaplarını boş bırakılan alanlara yazınız.

1. 9 ve 5 harflerinin harfilin olması için gerekli olan iki şartı yazınız.

.....

.....

2. Med kurallarının oluşması için sebebimedini neden önemli olduğunu açıklayınız.

.....

.....

.....

3. Hz. Yunus kıssasında Müslümanlara zor ve umutsuz bir durumda kaldıklarında pes etmemeleri gerekliliği anlatılır. Hz. Yunus'un balığın karnında umudunu kaybetmeyerek Allah'a (cc) dua etmesi buna güzel bir örnektir.

Hz. Yunus'un yaşadığı zorluklar karşısında gösterdiği davranışlara örnekler veriniz.

.....

.....

.....

.....

4. Kureyş suresinde verilen mesajları kendi hayatınızda nasıl uygulayabileceğinizi açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

D) Aşağıdaki 23-25. soruları ayetlerde verilen rakamları boş alanlara yazarak cevaplayınız.

- $\frac{\text{إِنَّهُمْ}}{\text{III}} \frac{\text{أَفْوَا}}{\text{II}} \frac{\text{أَبَاءَهُمْ}}{\text{I}} \frac{\text{ضَالِّينَ}}{\text{I}}$
- $\frac{\text{وَخَلَقَ}}{\text{V}} \frac{\text{الْجَانَّ}}{\text{IV}} \frac{\text{مِنْ مَارِجٍ}}{\text{IV}} \frac{\text{مِنْ نَارٍ}}{\text{V}}$
- $\frac{\text{رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ}}{\text{VI}} \frac{\text{وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ}}{\text{VII}}$

1. Hangi kelimelerde harfilin vardır?

.....

2. Kelimelerin hangilerinde meddilazım kuralı bulunur?

.....

3. Kelimelerin hangilerinde vakıf yapılırsa meddiarız kuralı oluşur?

.....

Karekoddan yararlanarak tema ile ilgili daha fazla soruya ulaşabilirsiniz.

Sonnot

- ¹ bk. Tetik, *Cezeri İlaveli Karabaş Tecvidi*, 28.
- ² bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 75.
- ³ bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 117.
- ⁴ bk. Tetik, *Cezeri İlaveli Karabaş Tecvidi*, 26.
- ⁵ bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 85.
- ⁶ bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 74.
- ⁷ bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 113.
- ⁸ bk. Ünlü, *Kur'ân-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 50.
- ⁹ bk. Tetik, *Cezeri İlaveli Karabaş Tecvidi*, 29-30.
- ¹⁰ bk. Temel, *Kırâat ve Tecvîd İstılahları*, 91-92.
- ¹¹ bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 122.
- ¹² bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 89.
- ¹³ bk. Tuğral, *Ana Hatlarıyla Kur'ân Tecvîdi*, 38.
- ¹⁴ bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 123.
- ¹⁵ bk. Ünlü, *Kur'ân-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 55.
- ¹⁶ bk. Tuğral, *Ana Hatlarıyla Kur'ân Tecvîdi*, 36.
- ¹⁷ Müzemmil suresi 4. ayet.
- ¹⁸ bk. Serinsu vd., "tertil", 362.
- ¹⁹ bk. Serinsu vd., "Hz. Yunus", 392.
- ²⁰ bk. Harman, "Yûnus", 43/599.
- ²¹ bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 3/697.
- ²² bk. Harman, "Yûnus", 43/599.
- ²³ bk. Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 1/558.
- ²⁴ Saffat suresi 140-141. ayetler.
- ²⁵ Saffat suresi 143-144. ayetler.
- ²⁶ bk. Harman vd., "Yûnus", 3/697.
- ²⁷ Saffat suresi 148. ayet.
- ²⁸ bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/691.
- ²⁹ bk. Yaşaroğlu, "Kureyş Suresi", 26/444.
- ³⁰ bk. Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, 9/491.
- ³¹ bk. Önkal vd., *Hz. Peygamber'in İzinde*, 22.
- ³² bk. Yaşaroğlu vd., "Kureyş Suresi", 26/444.
- ³³ bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/693.
- ³⁴ Kureyş suresi 3. ayet.

3. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ ÖĞRENİYORUM

3.1. Tenvin ve Sakin Nunun Hâlleri:
İdgamlar

3.2. Bakara Suresinin 135-163.
Ayetleri

3.3. Sureleri Tanıyorum: Ankebut
Suresi

3.4. Felak Suresi ve Anlamı

► Anahtar kavramlar

- idgam bilagunne
- idgam mealgunne
- sakin nun

► Bu temada sizlerden

- tenvin ve sakin nunun hâllerini sınıflandırabilmeniz,
- Bakara suresinin 135-163. ayetlerini yüzünden okuyabilmeniz,
- Ankebut suresinin 41. ayetiyle ilgili bilgi toplayabilmeniz,
- Felak suresinin anlamını yorumlayabilmeniz,
- Felak suresini ezberleyebilmeniz

beklenmektedir.

Tema karekodu

Tema sunusu

Temaya Başlarken

Kur'an alfabesindeki tüm harfler hareke ve işaretler yardımıyla seslendirilir. Bunun sebebi alfabedeki tüm harflerin sessiz olmasıdır. Tenvin, harekelerin verdiği seslerin sonuna "n" sesinin eklenmesini sağlar. Hareke isimlerine benzer şekilde iki üstün, iki esre ve iki ötre olarak isimlendirilir. Hem isimlendirme hem de harfin üzerinde veya altında bulunması bakımından harekelerle benzerlik gösterir.

Bir harfin harekeli ve tenvinli okunuşu arasındaki benzerlikler nelerdir?

Allah'tan (cc) başka bir varlığa tapmak ve ondan yardım beklemek kişi için gerçek anlamda koruma ve güven sağlamaz. Çünkü O'nun dışındaki tüm varlıklar gelip geçicidir. Bu durum, Ankebut suresinin 41. ayetinde yuvaların en çürüğü olarak tarif edilen örümcek ağına benzetilerek anlatılır.

Kur'an-ı Kerim'de neden örümcek ağı benzetmesi yapılmış olabilir?

3.1. Tenvin ve Sakin Nunun Hâlleri: İdgamlar

Konuya Başlarken

Tecvit kurallarıyla ilgili aşağıdaki kavramlardan bildiklerinizin yanındaki kutucuğa (✓) işareti koyunuz.

Tenvin ☐	Sakin nun ☐	İdgam ☐
Gunne ☐	İdgam mealgunne ☐	İdgam bilagunne ☐

Tenvin bulunan kelimedede vakıf yapıldığında "-n" sesi söylenmez.

(bk. Karakılıç, *Tecvid İlmî*, 107)

Tenvin, kelimenin sadece son harfinde bulunabilir. Nun gibi okumak anlamına gelen tenvin, cezimli nun harfinin (نْ) işlevini görür.¹ Tenvin, ن harfinin sesini verir ancak bir hareke değildir. Kur'an yazısında yer almadığı için çift hareke işaretiyle gösterilir.² Harekenin sesine eklenen "-n" sesi yazıda yer almaz fakat okuyuşta ortaya çıkar.

İki Üstün (ـَـ)	İki Esre (ـِـ)	İki Ötre (ـِـ)
Üstün harekesinin verdiği sese "-n" sesi eklenir. İnce harflerin "en", kalın harflerin "an" sesiyle okunmasını sağlar.	Esre harekesinin verdiği sese "-n" sesi eklenir. İnce harflerin "-in", kalın harflerin "-ın, -in" arası bir sesle okunmasını sağlar.	Ötre harekesinin verdiği sese "-n" sesi eklenir. İnce harflerin "-un, -ün" arası bir sesle, kalın harflerin "-un" sesiyle okunmasını sağlar.

Örnek

Okunuşu	Yazılışı
صُحُفْنَ	صُحُفًا
يَوْمِنْ	يَوْمٍ
صِرَاطُنْ	صِرَاطٌ

Örnek kelimelerde iki üstün, iki esre ve iki ötrenin yer aldığı tenvin işareti bulunur. Yazıda yer alan tenvin işaretinin okunmasıyla hareketli harfin sesine "-n" sesi eklenir. Bu ses, kelimelerin okunuş kısımlarında gösterilen sakın nun harfinin sesidir.

Cezimli nun harfine **sakin nun** (نْ) denir.³ Sakin nun hem yazıda hem de okuyuşta yer alır. Tenvin sadece kelime sonunda bulunurken sakin nun kelime içinde ve sonunda bulunabilir.⁴

Örnek

يَكُنْ

عَنْكَ

Kur'an-ı Kerim'i okurken vakıf yapılsa tenvindeki "-n" sesi kaybolur ancak vakıf hâlinde sakin nun kendini korur.⁵

Örnek

Vakıf Hâlinde Okunuşu	Okunuşu	Yazılışı
اِنْشْ	اِنْشَنْ	اِنْشْ

Örnekteki ilk kelime sakin nun harfi vardır. Kelimenin son harfinde bulunan iki ötrein seslendirilmesinde ötre harekeye "-n" sesi eklenir. اِنْشْ kelimesinde ikinci bir sakin nun sesi ortaya çıkar. Kelimede vakıf yapıldığında ise "-n" sesi ortadan kalkar. Bu durumda اِنْشْ kelimesinde vakıf yapıldığında sakin nun yazı ve okuyuşta yer almaya devam eder. İki ötre nedeniyle ortaya çıkan sakin nun sesi ise sükûndan dolayı seslendirilmez.

Tenvin, seslendirme bakımından sakin nun gibi görev yapar. Sakin nun ve tenvin birçok tecvit kuralının oluşmasını sağlar.⁶ İdgamın bazı türleri bu kurallar arasında yer alır.

İdgam, bir şeyi diğer bir şeyin içine katmak demektir.⁷ Sakin (cezimli) olan bir harfin, harekeli olan başka harfe katılarak okunmasıdır.⁸ İdgamın farklı çeşitleri vardır. Bunlardan idgam mealgunne ile idgam bila-gunne kuralları tenvin ve sakin nun ile ilgilidir.

3.1.1. İdgam Mealgunne

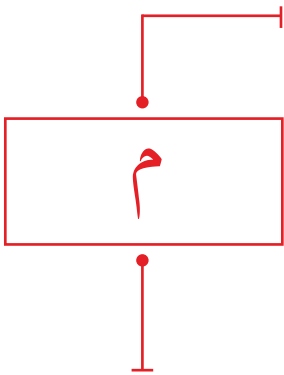
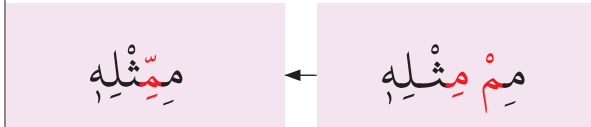
Gunneli idgam anlamına gelir.⁹ Bu idgamda sakin nun ve tenvinde bulunan "-n" sesi gizlenerek okunur. Gunne, genizden çıkarılan bir sestir. Geniz, boğazın burna açıldığı boşluktur. Gunneli okuyuşta ses genizden (burun boşluğundan) getirilerek nun sesi çıkarılır. Dil ucu dişlere ve damağa değdirilmeden arada hafif bir boşluk bırakılır ve nun sesi nağmeli seslendirilir.¹⁰ Ayrıca gunneli okuyuş bir buçuk elif miktarı tutularak yerine getirilir.¹¹ Gunnenin uygulanışı Kur'an-ı Kerim'in okunuşuna güzellik katar.

İdgam mealgunne, tenvin ya da sakin nundan sonra م, و, ن, ي harflerinden birinin gelmesiyle oluşur. Tenvinin okunuşunda yer alan "n" sesi veya sakin nun, idgam mealgunne harfine katılır. Bu okuma esnasında gunne yapılarak "n" sesi gizlenir ve idgam harfi şeddeli okunur.¹²

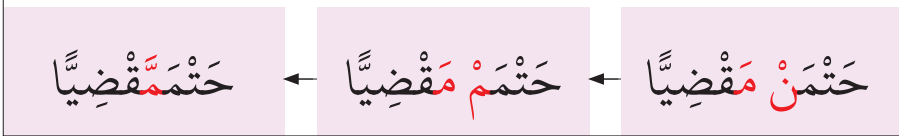
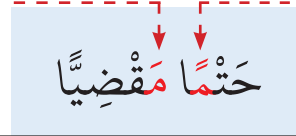
İdgam mealgunne iki kelime arasında oluşur. Buna göre kelime sonundaki tenvin ya da sakin nundan sonraki kelimenin ilk harfi idgam mealgunne harflerinden biri olmalıdır. İdgam mealgunne kuralının uygulanmasının hükmü vaciptir.¹³

Sakin nun ve tenvinle oluşan idgam mealgunne kuralıyla ilgili örnekler harflerine göre aşağıda verilmiştir:

Örnek

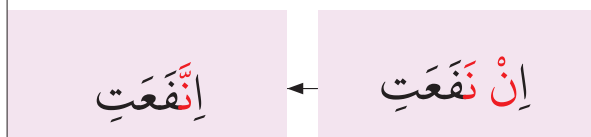
Okunuşu	Yazılışı
	İdgam harfi Sakin nun

Bu örnekte idgam mealgunne harflerinden olan م, sakin nundan sonra geldiği için şeddeli ve gunneyle okunur.

Okunuşu	Yazılışı
	İdgam harfi Tenvin

Örnekte tenvinden sonra م harfi gelmiştir. Tenvinin okunuşunda ortaya çıkan "n" sesi gizlenerek bu harfe katılır ve şeddeli okunur.

Örnek

Okunuşu	Yazılışı
	İdgam harfi Sakin nun

Örnekte sakin nun harfinden sonra ن harfi gelmiştir. Bu sebeple iki harf şeddeli ve gunneyle okunur.

Örnek

Okunuşu	Yazılışı
خَلَقْنِ نُعِيدُهُ ← خَلَقْنِ نُعِيدُهُ	خَلَقْنِ نُعِيدُهُ İdgam harfi Tenvin

ن

Örnekte tenvinden sonra ن harfi geldiği için idgam mealgunne kuralı uygulanır. Tenvinin okunuşunda ortaya çıkan "n" sesi ن harfine katılır. Bu durumda ن harfi şeddeli ve gunneyle okunur.

Örnek

Okunuşu	Yazılışı
مِوَّاقٍ ← مِوَّاقٍ	مِنْ وَّاقٍ İdgam harfi Sakin nun

و

Örnekte sakin nundan sonra idgam mealgunne harflerinden olan و geldiği için sakin nun, و harfine katılır. Bu durumda و harfi şeddeli okunur.

Okunuşu	Yazılışı
زَجَرْتُ وَاحِدَةً ← زَجَرْتُ وَاحِدَةً ← زَجَرْتُ وَاحِدَةً	زَجَرَةُ وَاحِدَةً İdgam harfi Tenvin

Örnekte tenvinden sonra idgam mealgunne harflerinden olan و geldiği için idgam kuralı uygulanır. Tenvinin okunuşunda yer alan "n" sesi, و harfine katılır ve şeddeli okunur.

Örnek

ی

Okunuşu	Yazılışı
مَیْ یُرِدْ ← مِیْرِدْ	یدغام harfi Sakin nun مَنْ یُرِدْ

Örnekte sakin nundan sonra idgam mealgunne harflerinden olan ی geldiği için sakin nun, ی harfine katılır. Bu durumda ی harfi şeddeli okunur.

Okunuşu	Yazılışı
قَبْضَنْ یَسِیرًا ← قَبْضَیْ یَسِیرًا ← قَبْضِیَّ یَسِیرًا	یدغام harfi Tenvin قَبْضًا یَسِیرًا

Örnekte tenvinden sonra idgam mealgunne harflerinden olan ی geldiği için idgam kuralı uygulanır. Tenvinin okunuşunda yer alan "n" sesi, ی harfine katılır ve şeddeli okunur.

İdgam mealgunne kuralında sakin nun ile idgam harfi ayrı kelimelerde yer almalıdır. Aynı kelimede sakin nundan sonra idgam harfi gelirse idgam yapılmaz. Sakin nun açıkça okunur ve idgam harfine katılarak okunmaz.¹⁴ Bu kurala göre Kur'an-ı Kerim'de yer alan şu kelimelerde idgam mealgunne kuralı uygulanmaz:¹⁵

Aynı kelimede yer alan idgam harfi	Sakin nun	الدُّنْيَا
Aynı kelimede yer alan idgam harfi	Sakin nun	بُنْيَانٌ
Aynı kelimede yer alan idgam harfi	Sakin nun	صِنْوَانٌ
Aynı kelimede yer alan idgam harfi	Sakin nun	قِنْوَانٌ

Etkinlik-1

Adı İdgam Mealgunne Kuralını Uyguluyorum

Amaç Tenvin ve sakin nunun hâllerini açıklayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu ifadeleri birlikte seslendiriniz.
- 3. Adım:** Öğretmeninizin tablodan seçip size sorduğu ifadelerdeki idgam mealgunne harfini belirleyiniz ve ifadede bu kuralın nasıl oluştuğunu söyleyiniz.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda bu ifadeleri tekrar okuyunuz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

مَنْ يَتَّبِعْ	أَحَدٍ مِنْهُمْ	مِنْ نَخِيلٍ	مِنْ وَرَثَةٍ	مِنْ مَاءٍ
مِنْ مُوصٍ	عَنْ وَلَدِهِ	مَنْ يَشَاءُ	رَجُلٌ يَسْعَى	صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
عَهْدًا نَبَذَهُ	أُمَّةً وَسَطًا	فَرِيقًا مِنْهُمْ	حِسَابًا يَسِيرًا	أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ
صِدِّيقًا نَبِيًّا	لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ	قَرِيَةً نَذِيرًا	وَلِكُلِّ وِجْهَةٍ	عَدُوٌّ مُبِينٌ
إِلَهُ وَاحِدٌ	طَلَعُ نَظِيدٌ	وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ	أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ	حِطَّةً نَغْفِرُ

- 5. Adım:** Bu ifadeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

3.1.2. İdgam Bilagunne

Gunnesiz idgam demektir.¹⁶ Sakin nun ya da tenvinden sonra ر veya ل harfi gelirse **idgam bilagunne** oluşur.¹⁷

İdgam bilagunne kuralı uygulanırken sakin nun veya tenvindeki "n" sesi ر veya ل harfine katılır. Bu şekilde okunurken gunne yapılmaz, ر veya ل harfi şeddeli olarak okunur.¹⁸

İdgam bilagunne, iki kelime arasında meydana gelir. Kur'an-ı Kerim'de aynı kelime içinde sakin nundan hemen sonra ل veya ر harfinin geldiği kelime örneği bulunmaz. Bir kelime tenvin veya sakin nun ile bitip sonraki kelimenin başında idgam bilagunne harfi yer alırsa bu kural uygulanır.

Örnek

Okunuşu	Yazılışı
ر مِرَّحْمَةٍ ← مِرْ رَحْمَةٍ	İdgam harfi Sakin nun مِنْ رَحْمَةٍ

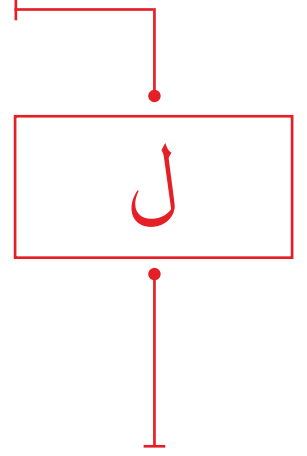
Örnekte sakin nundan sonra idgam bilagunne harflerinden olan ر geldiği için sakin nun, ر harfine katılır. Buna durumda ر harfi şeddeli okunur.

Okunuşu	Yazılışı
تَوَابُّرْ رَحِيمٍ ← تَوَابُّ رَحِيمٍ ← تَوَابُّنْ رَحِيمٍ	İdgam harfi Tenvin تَوَابُّ رَحِيمٍ

Örnekte tenvinden sonra idgam bilagunne harflerinden olan ر geldiği için idgam kuralı uygulanır. Tenvinin okunuşunda yer alan "n" sesi, ر harfine katılır ve şeddeli okunur.

Örnek

Okunuşu	Yazılışı
مِلَّ بْنَ	مِنْ لَبْنٍ

Örnekte sakin nundan sonra idgam bilagunne harflerinden olan ل geldiği için sakin nun, ل harfine katılır. Bu durumda ل harfi şeddeli okunur.

Okunuşu	Yazılışı
قَلِيلٌ لِّیُصْبِحَنَّ ← قَلِيلٌ لِّیُصْبِحَنَّ ← قَلِيلٌ لِّیُصْبِحَنَّ	قَلِيلٌ لِّیُصْبِحَنَّ

Örnekte tenvinden sonra idgam bilagunne harflerinden olan ل geldiği için idgam kuralı uygulanır. Tenvinin okunuşunda yer alan "n" sesi, ل harfine katılır ve şeddeli okunur.

ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ
د	ذ	ر	ز	س	ش	ص
ض	ط	ظ	ع	غ	غ	ق
ك	ل	م	ن	و	ه	ی

Karekoddan yararlanarak idgamlar ile ilgili daha fazla e-çeriğe ulaşabilirsiniz.

Bilgi Grafiği 3.1: İdgam bilagunne harflerinin kırmızı, idgam mealgunne harflerinin yeşil renkle gösterildiği harfler tablosu

Etkinlik-2

30 dk.

Adı	İdgam Bilagunne Kuralını Uyguluyorum
Amaç	Tenvin ve sakin nunun hâllerini açıklayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu ifadeleri birlikte seslendiriniz.
- 3. Adım:** Öğretmeninizin tablodan seçip size sorduğu ifadelerdeki idgam bilagunne harfini belirleyiniz ve ifadede bu kuralın nasıl oluştuğunu söyleyiniz.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda bu ifadeleri tekrar okuyunuz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

مِنْ لَدُنْ	مِنْ رَسُولٍ	مِنْ رِزْقٍ	لَنْ يَحْوَ	أَنْ رَأَى
مَنْ لَسْتُمْ	مِنْ رَبِّهِمْ	مِنْ لَيْنَةٍ	وَأَنْ لَيْسَ	وَلَنْ رُجِعْتُ
إِنْ لَبِثْتُمْ	خَيْرٌ لَهُ	غَفُورٌ رَحِيمٌ	عَيْشَةٍ رَاضِيَةٍ	جَمِيعٌ لَدَيْنَا
وَأَيُّهُ لَهُمْ	فَسَلَامٌ لَكَ	ثَمَرَةٌ رِزْقًا	شَهَابًا رَصَدًا	هُدًى لِلنَّاسِ
أَخَذَةً رَابِيَةً	لَا يَأْتِ لِقَوْمٍ	لَرَوْفٌ رَحِيمٌ	رَبِّ رَحِيمٍ	حُبًّا لِلَّهِ

- 5. Adım:** Bu ifadeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Çalışma Yapağı-1

Aşağıdaki tabloda verilen ayetleri okuyunuz. Bu ayetlerde bulunan idgam türlerini tespit ederek başlıkların altındaki boş alanları örnekte olduğu gibi işaretleyiniz.

İdgam Mealgunne	İdgam Bilagunne	
✓	✓	وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ
		وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ
		إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحُورَ
		الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ
		إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ خَبِيرٌ
		يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْتُومٍ
		فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِنْ مَسَدٍ
		تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ
		أَيَحْسَبُ أَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ
		جَزَاءً مِنْ رَبِّكَ عَطَاءٌ حِسَابًا
		فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ
		يَوْمَئِذٍ يَصُدُّرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَالُهُمْ

Çalışma Yaprağı-2

Aşağıdaki tabloda verilen ayetlerde bulunan idgam türlerini başlıkların altındaki kutucukları örnekteki gibi işaretleyiniz. İdgam türünün nasıl oluştuğunu ilgili kutucuklara yazınız.

Nasıl Oluşur?	İdgam Türü		Ayetler
	İdgam Mealgunne	İdgam Bilagunne	
Tenvinden sonra ن harfi gelmiştir. Bundan dolayı idgam mealgunne oluşur.	✓		عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌ
			فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ
			فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ
			خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ
			وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ
			وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ
			وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ
			إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحْجَرَ

Kontrol Noktası

Aşağıdaki soruların cevaplarını altlarındaki boşluklara yazınız.

1. Gunnenin ne olduğunu açıklayınız.

2.

Harekeli bir harfin kendisinden sonraki sakin nunla okunuşu ile o harfin tenvinli okunuşu arasındaki benzerlikler nelerdir?

3. İdgam mealgunnenin nasıl oluştuğunu ve uygulandığını açıklayınız.

4. İdgam bilagunne hakkında bilgi veriniz.

5.

Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerde bulunan idgam mealgunne ve idgam bilagunnenin hangi idgam harfiyle oluştuğunu altlarındaki kutucuğa yazınız.

غَفُورًا رَحِيمًا

مِنْ مِثْلِهِ

إِنْ وَجَدْنَا

وَلَكِنْ لَا

مَنْ يَتَّخِذُ

لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا

شَيْئًا نُكْرًا

فَلَكَ يَسْبَحُونَ

إِمَامٍ مُبِينٍ

مِنْ رَبِّ

ذِكْرُ وَقُرْآنٍ

إِذَا لَفِي

3.2. Bakara Suresinin 135-163. Ayetleri

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim, inananlar için bir şifa ve rahmet kaynağıdır. Onu okumak, insanın kalbine huzur verir. Aynı zamanda Kur'an, Allah'ın (cc) emirlerini, yasaklarını ve ahlaki değerleri öğreten bir rehberdir. Bu nedenle Kur'an-ı Kerim'i düzenli okumak Müslümanlar için önemli bir sorumluluktur. Onu okurken tecvit kurallarını uygulamaya da gayret etmek gere-

kir. Kur'an-ı Kerim'i doğru ve güzel okumak kişinin öğrendiklerini tekrar etmesine, azimli ve kararlı olmasına bağlıdır.

Kur'an-ı Kerim'i düzenli okumaya gayret etmenin önemi hakkındaki düşüncelerinizi yazınız.

Etkinlik-3

⌚ 30+30 dk.

Adı Kur'an-ı Kerim'i Okuyorum

Amaç Bakara suresinin 135-163. ayetlerini yüzünden okuyabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız. Bu etkinliği gerçekleştirirken abdestli olmaya özen gösteriniz.

- 1. Adım:** Öğretmeninizin okuduğu Bakara suresinin 135-163. ayetlerini kitabınızdan takip ediniz.
- 2. Adım:** Bu ayetlerden öğretmeninizin belirlediği bölümleri okuyunuz.
- 3. Adım:** Öğrendiğiniz tecvit kurallarını ayetleri okurken uygulayınız.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin belirlediği ayetleri okuyan arkadaşlarınızı kitabınızdan takip ediniz.
- 5. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ayetleri tekrar okuyunuz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Etkinlik-4

⌚ 30+30 dk. **Adı** Arkadaşımı Takip Ediyorum**Amaç** Bakara suresinin 135-163. ayetlerini yüzünden okuyabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız. Bu etkinliği gerçekleştirirken abdestli olmaya özen gösteriniz.

- 1. Adım:** Öğretmeninizin rehberliğinde üye sayısı eşit gruplara ayrılıңыз.
- 2. Adım:** Grup üyeleri olarak kendi aranızda okuma sırası belirleyiniz.
- 3. Adım:** Bakara suresinin 135-163. ayetlerinden belirlediğiniz bölümleri besmele çekerek ve tecvit kuralına uygun olarak yüzünden okuyunuz.
- 4. Adım:** Ayetleri okuyan arkadaşlarınızı kitabınızdan takip ediniz.
- 5. Adım:** Okurken hatası olan arkadaşlarınıza hatalarını düzeltmesi için yapıcı ve saygılı ifadelerle yardımcı olunuz.
- 6. Adım:** Grup arkadaşlarınızın her biri için aynı işlem adımlarını gerçekleştiriniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak grup değerlendirme formunu doldurunuz.

Kontrol Listesi

Öğrencinin

Tarih: .../.../.....

Adı-Soyadı:

Numarası:

Bu form, öğrencinin Bakara suresinin 135-163. ayetlerini yüzünden okuması ile ilgili bilgi ve becerilerini kontrol etmek amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin bu ölçütleri gerçekleştirme durumuna göre "Evet" veya "Hayır" kutucuğunu işaretleyiniz.

Sıra No.	Ölçütler	Evet	Hayır
1.	Kur'an-ı Kerim'i abdestli okudu.		
2.	Euzübesmeleyi kuralına uygun okudu.		
3.	İdgam mealgunne kuralını usulüne uygun seslendirdi.		
4.	İdgam bilagunne kuralını usulüne uygun seslendirdi.		
5.	Kur'an-ı Kerim'i usulüne uygun yüzünden okudu.		

Öğretmenin Yorumu:

.....

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمُوتَ بَلْ أَحْيَاءٌ
 وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ
 وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ
 الصَّابِرِينَ ﴿١٥٥﴾ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا
 إِلَيْهِ رَاغِبُونَ ﴿١٥٦﴾ أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ
 وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾ إِنَّ الصَّافَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ
 اللَّهِ ﴿١٥٨﴾ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ
 بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَى مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ
 لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ ﴿١٦٠﴾
 إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُّوا فَأُولَئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا
 التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٦١﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ
 أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٦٢﴾
 خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿١٦٣﴾
 وَالْهُكْمُ لِلَّهِ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

Sayfanın
okunuşuna
karekodan
ulaşabilirsiniz.

الَّذِينَ اتَّيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ
 فَرِيقًا مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤٦﴾ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ
 فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١٤٧﴾ وَلِكُلِّ وِجْهَةٍ هُوَ مُوَلِّيهَا
 فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا
 إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٤٨﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ
 وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ وَمَا اللَّهُ
 بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٩﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ
 شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ
 شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا
 مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي وَلَئِمَّ نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ
 وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٠﴾ كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِنْكُمْ
 يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ
 وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٥١﴾ فَاذْكُرُونِي
 أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٣﴾

Sayfanın
 okunuşuna
 karekodan
 ulaşabilirsiniz.

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلِيَهُمْ عَنِ قِبَلَتِهِمُ الَّتِي
 كَانُوا عَلَيْهَا قُلْ **اللَّهُ** الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ
 إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٤٢﴾ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا
 لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ
 شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ
 يَتَّبِعُ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً
 إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى **اللَّهُ** وَمَا كَانَ **اللَّهُ** لِيُضَيِّعَ إِيْمَانَكُمْ
 إِنَّ **اللَّهُ** بِالنَّاسِ لَرُؤُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٤٣﴾ قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ
 فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ
 الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ
 وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
 وَمَا **اللَّهُ** بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا
 الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَا تَبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ قِبَلَتِهِمْ
 وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَئِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ
 مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٥﴾

Sayfanın
 okunuşuna
 karekoddan
 ulaşabilirsiniz.

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ
 حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾ قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ
 وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ
 وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ
 النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ
 مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾ فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا وَإِنْ
 تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ
 الْعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾ صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ
 لَهُ عَابِدُونَ ﴿١٣٨﴾ قُلْ اتَّحَاجُونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ
 وَلَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾
 أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
 وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ ءَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللَّهُ
 وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ
 عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ
 وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

Sayfanın
okunuşuna
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

3.3. Sureleri Tanıyorum: Ankebut Suresi

Konuya Başlarken

Aşağıdaki kutucuklarda verilen sure isimlerini okuyunuz. İsimlerini bildiğiniz surelerin yanında bulunan kutucuğa (✓) işareti koyunuz.

Ankebut ☐	Bakara ☐	Fatiha ☐
Felak ☐	Kureyş ☐	Neml ☐
Yasin ☐	Yunus ☐	İhlas ☐

Karekoddan yararlanarak Ankebut suresinin 41. ayetinin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Ankebut suresinin 41. ayetiyle ilgili daha fazla e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ
 الْعَنْكَبُوتِ إِتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ
 الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Allah'tan başka varlıkların korumasına sığınanların durumu, örümceğin durumuna benzer: Örümcek, (ağını) kendine bir yuva edinir ama yuvaların en çürüğü de örümceğin yuvasıdır. Keşke bilselerdi!

(Ankebut suresi 41. ayet)

Ankebut suresinin 41. ayetinde sadece Allah'tan (cc) beklenecek yardım ve desteği başka varlıklardan beklemenin yanlışlığı vurgulanır. Ayette, Allah'a (cc) ortak koşanların inanıp bağlandıkları varlıkların zayıflığına değinilir.¹⁹ Bu durumun Allah'a (cc) olan güven ve teslimiyeti zedelediği ifade edilir.

Etkinlik-5

Adı Ankebut Suresinin 41. Ayetini Öğreniyorum

Amaç Ankebut suresinin 41. ayeti ile ilgili bilgi toplayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Ankebut suresinin 41. ayetiyle ilgili bilgileri hangi kaynaklardan elde edebileceğinizi belirleyiniz.
- 2. Adım:** Bu ayette geçen ankebut kelimesinin anlamını öğretmen rehberliğinde belirlediğiniz kaynaklardan araştırınız.
- 3. Adım:** Araştırmalarınız sonucunda edindiğiniz bilgilerden yararlanarak bu sureye neden Ankebut ismi verildiğine dair çıkarımlar yapınız.
- 4. Adım:** Yaptığınız çıkarımların doğruluğunu öğretmen rehberliğinde kontrol ediniz.
- 5. Adım:** Araştırma sonucunda elde ettiğiniz bilgilerden yararlanarak bir sunum hazırlayınız.
- 6. Adım:** Kullandığınız kaynakları hazırladığınız sunumun sonunda belirtiniz.
- 7. Adım:** Hazırladığınız sunumu sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Ankebut suresinde müşriklerin Kur'an-ı Kerim ve Hz. Peygamber hakkındaki şüphe ve itirazlarına cevaplar verilir.²⁰ Bu surenin 41. ayetinde ise Mekkeli müşrikler ve onlar gibi yanlış inanışlara sahip insanlara uyarılar yapılır.

Mekkeli müşrikler, Allah'a (cc) doğrudan ulaşmanın mümkün olmadığına inanırlardı. Bu sebeple putları Allah'a (cc) ulaşmanın aracı olarak görürlerdi. Müşrikler, kendilerini Allah'a (cc) yaklaştırdığı için putlara taptıklarını ve atalarının da aynı yolu izlediğini söylerdi. Onların bu inanışlarından Kur'an-ı Kerim'de şöyle bahsedilir: **"Allah'ı bırakıp, kendilerine ne zarar, ne de fayda verebilecek şeylere tapıyorlar ve 'İşte bunlar Allah katında bizim şefaatçılarımızdır' diyorlar. De ki: 'Siz, Allah'a göklerde ve yerde onun bilmediği bir şeyi mi haber veriyorsunuz!? O, onların ortak koştukları şeylerden uzaktır, yücedir.'"**²¹

müşrik

Allah'a (cc) inandığını söylediği hâlde, O'nun dışındaki bazı güçleri yücelterek Allah'a (cc) eş, ortak ve yardımcıları koşan kimse.

(bk. Serinsu vd., "müşrik", 268)

- **Ankebut Suresinin 41. Ayetinde Verilen Mesajlar**

Allah'ın (cc) varlığı ve birliği

Allah'a (cc) güven, teslimiyet ve bağlılık

Allah'tan (cc) başka ilah edinilen varlıkların güçsüzlüğü

Bilgi Grafiği 3.1: Ankebut suresinin 41. ayetinde verilen mesajları gösteren tablo

veli

Birine yardım eden, birisinin işini üzerine alıp yürüten, yönetici. Sığınak, koruyucu.

(bk. Serinsu vd., "veli", 384)

Veli (el Veli)

Yarattığı varlıkların tüm ihtiyaçlarını karşılayan, onları koruyup gözetleyen, seven ve işlerini idare eden anlamında Allah'ın (cc) esmayihüsnasından biri.

(bk. Serinsu vd., "Veli", 384)

Ankebut suresinin 41. ayetinde geçen ankebut kelimesi örümcek anlamına gelir. Ayette örümceğin yuva olarak ördüğü ağın dayanıksız olmasına dikkat çekilir. Allah'tan (cc) başka yardım beklenen tüm varlıklar örümceğin yaptığı ağa benzer. Örümcek ağı tasarımsal olarak estetik görünür fakat yapısal olarak zayıf ve dayanıksızdır. Allah'tan (cc) başka veliler edinmek de böyledir. Bu varlıklar da güçsüz, güvenilmez ve gelip geçicidir. Allah (cc) ise inananların gerçek velisidir. O, velayeti altındakileri korur, gözetir ve sahiplenir.²² Sadece kendine inananlara değil inanmayanlara ve tüm varlıklara karşı merhametli ve bağışlayıcıdır. Tüm insanlara çalıştığının karşılığını verir ve onları çeşitli nimetlerle rızıklandırır. O, kendine güvenenlere doğru yolu gösterir. Gönderdiği peygamberler ve kutsal kitaplarla insanlara rehberlik eder. Bu durum, bir ayette şöyle hatırlatılır: **"Allah, iman edenlerin velisidir, onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır..."**²³

Müslümanların Allah'a (cc) duydukları güven ve teslimiyet, onların doğru tercihler yapmasını sağlar. Bu teslimiyet insanın kendine olan güvenini artırır. Özgür iradesiyle kararlar almasına imkân tanır. Allah'ı (cc) veli edinenler O'nun koruma ve gözetimi altında yaşadıklarını bilir. O'ndan başka hiçbir ilah tanımadan hayatlarını güven içinde sürdürürler.

Etkinlik-6

Adı Sen Olsan Ne Yapardın?

Amaç Seçim yapma ve karar alma durumlarında özgür olmak gerektiğini fark edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek öğretmen rehberliğinde tamamlayınız.

1. Adım: Aşağıdaki paragrafı okuyunuz ve soruları cevaplayınız.

Mehmet, resim yapmayı çok sevdiği hâlde okulda düzenlenen resim yarışmasına katılmaya bir türlü cesaret edemiyordu. Başarısız olması durumunda çevresinin tepkisinden çekindiği için yarışmaya katılmak istemediğini annesine anlattı. Annesi ise ona "Cesaretli ol ve kimsenin etkisinde kalmadan elinden geleni yap oğlum! Doğru olanı yaptığın sürece Allah (cc) sana yardım eder." dedi.

1. Mehmet'in yaşadıklarına benzer bir durumla karşılaştınız mı? Kısaca anlatınız.

2. Mehmet'in yerinde olsaydınız ne yapardınız?

2. Adım: Çözmekte zorlandığınız bir durumda gösterdiğiniz tutum ve davranış aşağıdakilerden hangisidir? Size uygun olan ifadelerin yanlarında bulunan kutucuğa (✓) atınız.

- ☐ Allah'a (cc) güvenirim, özgür irademle O'nun rızasına uygun cesur adımlar atarım.
- ☐ Başkalarının etkisi ve baskısı karşısında sabırlı ve anlayışlı davranmaya çalışırım.
- ☐ Karar vermekte zorlandığımda Allah'a (cc) dua eder, aileme danışarak doğru yolu ararım.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Etkinlik-7

20 dk.

Adı	Örümcek Ağının Hassas Tasarımı
Amaç	Ankebut suresinin 41. ayeti hakkında bilgi toplayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Görselleri inceleyiniz ve metni okuyunuz.
- 2. Adım:** Görseller ve metinden yararlanarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Örümcek Ağının Hassas Tasarımı

Örümcekler dünyanın her tarafında bulunan hayvanlardan biridir. Ördükleri ağ, zar gibi ince, dantel gibi zarif ama avları için tehlikelidir. Bakıldığında estetik bir tasarıma sahip olduğu fark edilen örümcek ağının çok farklı şekilleri vardır. Ağ yapacak olan bir örümcek önce yüksek bir yere tırmanır. Ağının ucunu, bulunduğu kısma yapıştırır ve ipek iplik yardımıyla aşağı süzülür. Örümceğin ağ örmesi çoğunlukla gece olur ve en fazla altmış dakika alır. Ağlar, genellikle yere dik vaziyettedir. Ağı örmesinin sebebi arı, sinek veya böcek gibi avları yakalamaktır. Her örümcek türünün kendine özgü ağ örme stili vardır. Ancak ağlarda dikkati çeken, geometrik inceliklerin her zaman var olmasıdır. Ağ örme işi örümceklerin doğuştan kazandıkları bir özelliktir. Yavru bir örümcek, daha önce hiç ağ görmemiş olmasına rağmen büyük örümceklere benzer ağlar örebilir.

("Örümcek", 16/138-141)

1. Örümcek ağının tasarımıyla ilgili düşüncelerinizi yazınız.

.....

.....

.....

.....

2. Çevrenizde gördüğünüz diğer eşsiz tasarımlara örnekler veriniz. Bu tasarımlar hakkındaki düşüncelerinizi sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Bilgi Grafiği 3.2: Allah'ı (cc) veli edinen Müslümanlardan beklenen bazı davranışları gösteren şema

Kontrol Noktası

Aşağıdaki soruların cevaplarını altlarındaki noktalı yerlere yazınız.

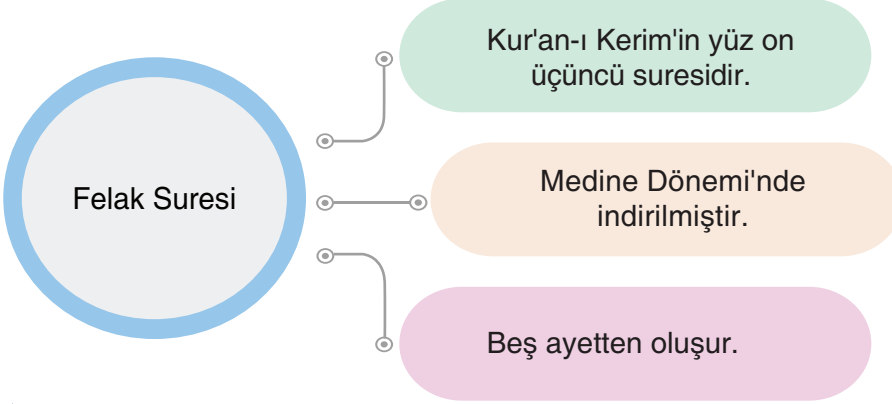
	Ankebut suresinin 41. ayetinde müminlerden beklenen üç örnek davranış
3	• • •
	Ankebut suresinin 41. ayeti ile ilgili öğrendiğim iki kavram
2	• •
	Ankebut suresinin 41. ayeti ile ilgili ilginç bulduğum bir bilgi
1	•

3.4. Felak Suresi ve Anlamı

Konuya Başlarken

İnsanların günlük hayatta karşılaşılabileceği tehlikeler neler olabilir? Bu tehlikelerden kendinizi güvende hissetmek için neler yaparsınız? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Bilgi Grafiği 3.3: Felak suresinin kimliği

سُورَةُ الْفَلَقِ مَدَنِيَّةٌ
وَهِيَ خَمْسُ آيَاتٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ١ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ٢ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ٣
وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ٤ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ٥

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

De ki: “Sabahın Rabb'ine sığınırım (1); Yarattığı şeylerden gelebilecek kötülüklerden (2); Karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden (3) Dügümlere üfürenlerin şerrinden (4); Bir de kıskandığı vakit kıskanç kişinin şerrinden! (5)

(Felak suresi 1-5. ayetler)

Karekoddan yararlanarak Felak suresinin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Felak suresiyle ilgili daha fazla e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

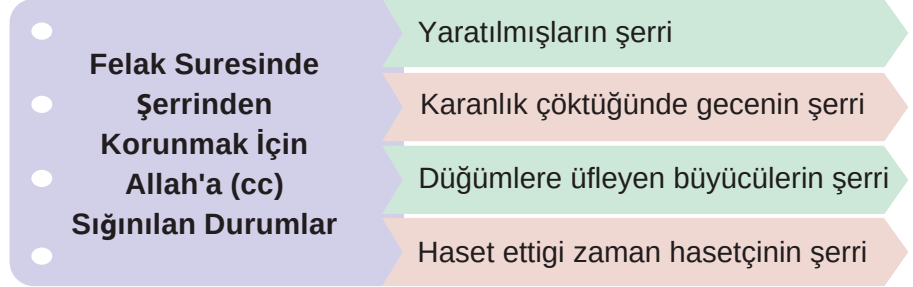
Felak suresi adını sabah anlamına gelen "felak" kelimesinden alır. Terim olarak ise gecenin karanlığını yaran aydınlığı (sabahı) ifade eder.²⁴ Surede yaratılmışların verebileceği zararlardan Allah'a (cc) sığınmanın gereği vurgulanır.

şer

Kötü, fena, bela gibi anlamlara gelir.

(bk. Serinsu vd., "şer", 340)

Yaratılmış her varlığın kendine özgü görevi vardır. Bu varlıklar görünen ve görünmeyen birçok şerri de içinde barındırır. Zalimlik, düşmanlık, cahillik, kin, öfke, ümitsizlik gibi her türlü şerden Yüce Allah'a sığınmak gerekir.²⁵ Çünkü Müslümanlar kudretin sadece Allah'a (cc) ait olduğuna inanır ve O'nun korumasına ihtiyaç duyarlar. Böylece korku yerine güven ve teslimiyet içerisinde bir yaşam sürmeleri mümkün olur.

Bilgi Grafiği 3.4: Felak suresinde şerrinden korunmak için Allah'a (cc) sığınılan durumları gösteren tablo

Felak suresi; namazlarda okunmasının yanında gece yatmadan önce, hastalık, korku gibi durumlarda dua niyetiyle de okunur (Görsel 3.1).

"Hz. Peygamber rahatsızlık anında ve gece yatağına gireceği sırada İhlas, Felak ve Nâs surelerini okuyup avuçlarına üfler ve elleriyle bütün vücudunu sıvazlardı."

(Buhari, Fezailül-Kur'an, 14)

Görsel 3.1: Felak suresi dua olarak da okunan koruyucu bir suredir.

Surenin sonunda Allah (cc) haset eden insanların şerrinden kendisine sığınılmasını emreder. Haset, kıskançlık ve çekememezlik anlamına gelir. Bu, başkasının elinde bulunan maddi ve manevi imkânların kendisine verilmesi ve kıskanılan kişinin bu imkânları kaybetmesini istemektir.²⁶ İslam, hasedi çirkin bir davranış olarak kabul eder. Haset etmeyi müşriklerin ve münafıkların ahlaki niteliklerinden biri olarak görür. Müminlere de hasetten uzak durmalarını emreder.²⁷

Hz. Muhammed (sav) imanının insana kazandırdığı ahlaki değerlere vurgu yaparak hasetten sakınmayı teşvik eder. O, müminin kalbinde hasetle iman aynı anda bulunamayacağını belirtir. Hasedin sadece imanı değil amelleri de zayıflattığıyla ilgili bir hadis-i şerifte şöyle buyrulur: "*Hasetten sakının. Çünkü ateşin odunu yakıp tükettiği gibi haset de iyi amelleri yakar, bitirir.*"²⁸

Haset, başkalarının sahip olduğu bilgi, zenginlik, sağlık, güzellik gibi nimetlerden rahatsız olmakla kendisini gösterir. Dünya nimetlerine aşırı düşkünlük haset duygusunu körükler; hırs, kin, öfke gibi kötü duyguların çoğalmasına neden olur. Bir insanın başkasının kötülüğünü istemesi her şeyden önce kendisine zarar verir. Sürekli kıyaslama ve kıskançlık kişiyi mutsuzluğa iter. İnsanların uyum içinde yaşamalarını engelleyen kötü duyguları besler. Hz. Peygamber, bu kötü duygulara kapılan kimseye tövbe etmesini ve kendisine verilen nimetleri düşünüp şükretmesini tavsiye eder.²⁹ Şükretmek, insanın kendine ve davranışlarına odaklanarak hasetten kurtulmasına yardımcı olur. Böylece bireyler hem kendilerini huzurlu hissederler hem de tüm canlılarla uyum içinde yaşarlar. Ayrıca çevresini güzelleştirmek ve korumak için çaba gösterirler. Böyle kimseler kendisi için istemediği davranışları başkalarına yapmamaya da özen gösterirler. Bu konuyla ilgili Sevgili Peygamberimiz "*Sizden biriniz kendisi için istediğini mümin kardeşi için de istemedikçe iman etmiş olmaz.*"³⁰ demiştir.

Etkinlik-8

30 dk. **Adı** Felak Suresini Anlıyorum**Amaç** Felak suresinin anlamını yorumlayabilme**Yönerge:** Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.**1. Adım:** Felak suresiyle ilgili aşağıdaki tabloda istenilen bilgileri boşluklara yazınız.

Surenin Konusu	Surede Öne Çıkan Kavramlar
Felak Suresi	
Surede Dikkatinizi Çeken Bir Ayet	Sureden Çıkarılabilecek Mesajlar

2. Adım: Felak suresinin mesajlarını dikkate alarak sureden öğrendiklerinizi kendi cümlelerinizle yazınız.

.....

.....

3. Adım: Felak suresini günlük hayatta ne zaman ve hangi durumlarda okuduğunuzu yazınız.

.....

.....

4. Adım: Çalışmanızı öğretmen rehberliğinde sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.**Değerlendirme:** Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Etkinlik-9

30+30 dk.

Adı	Felak Suresini Ezberleyelim
Amaç	Felak suresini ezberleyebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız. Bu etkinliği gerçekleştirirken abdestli olmaya özen gösteriniz.

- Adım:** Felak suresinin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz bu sureyi birlikte seslendiriniz.
- Adım:** Aşağıdaki tablodan yararlanarak Felak suresini ezberleyiniz.

Karekoddan yararlanarak Felak suresinin ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Ezberleme Yöntemi	Arapça Okunuşu
Besmele çekilir.	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
1. ayet ezberlenir.	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ١
2. ayet ezberlenir.	مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ٢
1 ve 2. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ١ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ٢
3. ayet ezberlenir.	وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ٣
1, 2 ve 3. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ١ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ٢ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ٣
4. ayet ezberlenir.	وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ٤

1, 2, 3 ve 4. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝^۱ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝^۲ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝^۳ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۝^۴
5. ayet ezberlenir.	وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝^۵
1, 2, 3, 4 ve 5. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝^۱ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝^۲ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝^۳ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۝^۴ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝^۵

4. Adım: Sureyi ezberledikten sonra öğretmeninize okuyunuz.

5. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Felak suresini ezberden tekrar ediniz.

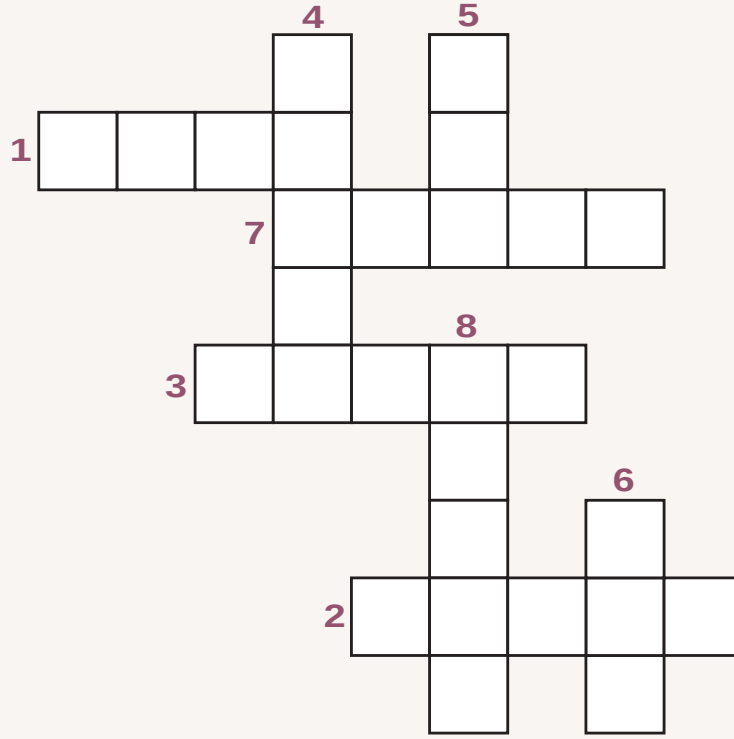
Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Kontrol Noktası

Aşağıdaki bulmacayı çözmek için soruları okuyunuz. Cevapları soru numarası belirtilen kutucuklara yazınız.

Soldan Sağa

1. Felak suresinde şerrinden Allah'a (cc) sığınılan vakit
2. Kıskançlık, çekememezlik anlamına gelen kavram
3. Sabah aydınlığı anlamına gelen kavram
7. Felak suresi okunduğunda azalan olumsuz duygu

Yukarıdan Aşağı

4. Felak suresinin indiği şehir
5. Kötülük, fena, bela anlamına gelen kelime
6. Felak suresinin ayet sayısı
8. Felak suresinde her türlü şerden kendisine sığınılan varlık

Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiklerinizi aşağıdaki alana kısaca not edebilirsiniz.

Performans Görevi	
Amaç: Tenvin ve sakin nunun hâllerini sınıflandırabilme	Görev: Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek özgün bir sürpriz dosya hazırlayıp sunma
Beceriler • Veri toplama • Sınıflandırma • Yazma	
Süre: 1 ders saati	
Ürün: Sürpriz dosya (kat kat bilgi)	
Puanlama Yöntemi: Dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu	
Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek performans görevini tamamlayınız. 1. İdgam mealgunne ve idgam bilagunne kurallarıyla ilgili sınıflandırma yapmak için "Tenvin", "Sakin Nun", "İdgam Mealgunne" ve "İdgam Bilagunne" ana başlıklarını belirlediğiniz materyale (kâğıt, zarf vb.) yazınız. 2. Ana başlıklarda yer alan konularla ilgili bilgileri ders kitabınızdan ve öğretmeninizin önerdiği güvenilir kaynaklardan ediniz. 3. Her başlık altında yapışkanlı kâğıt, katlanmış kâğıt, zarf gibi materyaller kullanarak kat kat bilgi bölümleri oluşturunuz. 4. Başlıklar altında o konuyla ilgili örnek ifadelere de yer veriniz. 5. Hazırladığınız sürpriz dosyayı öğretmeninize sununuz.	
Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir: • Yapılan çalışmalar görsel tasarım açısından açık ve anlaşılır olmalıdır. • Yönergede istenen tüm bilgilere yer verilmelidir. • Hazırlanan dosya sınıf panosunda sergilenmelidir.	
Bu performans görevi aşağıdaki karekodlarda verilen dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilecektir.	

Karekoddan yararlanarak dereceli puanlama anahtarına ulaşabilirsiniz.

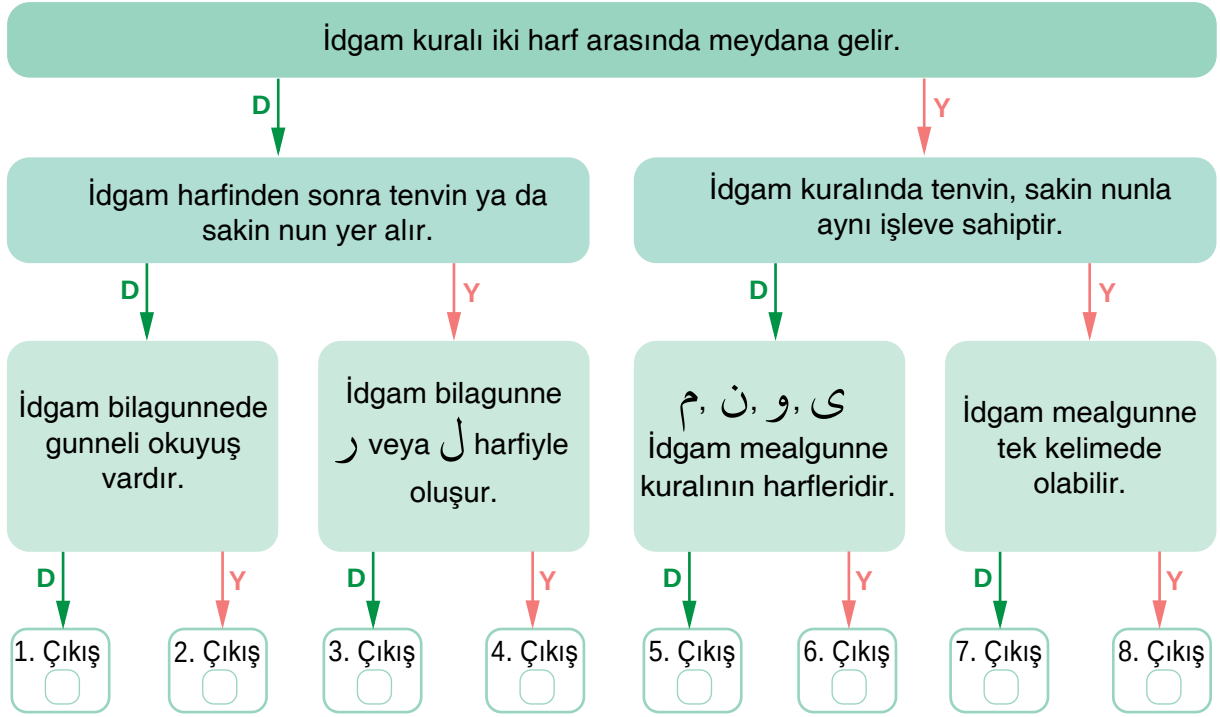
Karekoddan yararlanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Ölçme ve Değerlendirme

A) Aşağıda verilen cümlelerin doğruluğunu (D) veya yanlışlığını (Y) belirleyerek yönlendirici okları takip ediniz.

İdamlarla ilgili bilgilerden yararlanarak ulaştığınız çıkışı "✓" ile işaretleyiniz.

B) Felak suresiyle ilgili ifadelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

1.	(.....)	Felak kelimesi gece karanlığı anlamına gelir.
2.	(.....)	Felak suresi sadece korku duyulduğu anlarda okunur.
3.	(.....)	Hız. Peygamber her gece yatmadan önce Felak suresini okurdu.
4.	(.....)	Felak suresinde kıskanç kişinin şerrinden Allah'a (cc) sığınması emredilir.
5.	(.....)	Felak suresinde sabah aydınlığının Rabb'ine sığınması gerektiği vurgulanır.

C) Tablolarda belirtilen özelliklere uyan ayetlerin yanında bulunan boş kutucuğu (✓) ile işaretleyiniz.

1.	Hem idgam mealgunne hem de idgam bilagunne vardır.		وَحَنَانًا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا	A
			وَلَهُمْ عَلَى ذَنْبٍ فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ	B
			فَفِرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ	C
			أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِّنْ مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ	Ç

İki tane idgam bilagunne vardır.		رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ	D
		كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُوبُونَ	E
		فَضْلًا مِّن رَّبِّكَ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ	F
		إِلَّا مَن رَّحِمَ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ	G

2. Aşağıda Tevbe suresinin 40. ayetinden bazı cümleler verilmiştir. Bu cümleleri veli sıfatına ilişkin kavramlarla eşleştiriniz. Boşta kalan kavrama uygun bir cümle de siz yazınız.

1.	"Eğer siz ona yardım etmezseniz ona Allah yardım etmiştir."	A	Emniyet-güven	(.....)
2.	"... O, arkadaşına 'Üzülme, Allah bizimle beraberdir.' diyordu. Bunun üzerine Allah ona sükûnet sağlayan emniyetini indirdi."	B	Yardım-destek	(.....)
3.	"... Allah'ın sözü ise zaten yücedir. Çünkü Allah üstündür, hikmet sahibidir."	C	Sevgi	(.....)
4.		D	Bilgi-hikmet	(.....)

Ç) Aşağıdaki kutucuklarda "Felak suresinde şerrinden Allah'a (cc) sığınılan bazı olumsuz durumlar" ile ilgili kavramlar verilmiştir. Size yöneltilen soruları kutucuklardaki harfleri kullanarak cevaplayınız. Aynı harfi birden fazla soruya cevap olacak şekilde kullanabilirsiniz.

Düşmanlık	A	Hastalık	B	Hırsızlık	C
Büyücülük	Ç	Ara Bozuculuk	D	Karanlık	E
Kıskançlık	F	Korku	G	Haset	Ğ

1. Güvenlikle ilgili tehlikelere ait kavramlar hangileridir?

.....

2. Sosyal ve kültürel tehlikelere ait kavramlar hangileridir?

.....

3. Bedensel ve ruhsal sorunlara ait kavramlar hangileridir?

.....

D) Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

1. Aşağıdaki ifadelerden hangisi hem tenvin hem de sakin nun için geçerlidir?

- A) Kelime ortasında yer alır.
- B) Vakıf hâlinde nun sesi vardır.
- C) Yazıda nun harfi yer alır.
- D) Okuyuşta nun harfinin sesi vardır.

2. Aşağıdakilerden hangisi idgam mealgunne ile idgam bilagunne kuralı için ortak bir bilgi değildir?

- A) İki kelime arasında oluşur.
- B) Gunneli okuyuş yapılarak okunur.
- C) Tenvin ya da sakin nun yer alır.
- D) Birinci harf sakin, ikincisi harekelidir.

3. Aşağıdaki ifadelerin hangisinde idgam mealgunne kuralı uygulanmaz?

- A) فِي الدُّنْيَا
- B) نَقْصٍ مِنْ
- C) مِنْ وَرَائِهِ
- D) أَنْ يَطَّوَّفَ

4. Aşağıdaki ayetlerin hangisinde yer alan idgam mealgunne diğerlerinden farklı bir harfle oluşmuştur?

- A) فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ
- B) وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ
- C) لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ
- D) وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ

5. I. مَنَاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُرِيبٍ
 II. تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ
 III. فَرُوحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتْ نَعِيمٌ

Bu ayetlerin hangisinde hem idgam mealgunne hem de idgam bilagunne vardır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

6. Aşağıdaki ayetlerin hangisinde idgam bilagunne vardır?

- A) فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ
 B) أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى
 C) وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِمَنْ يَرَى
 D) وَلَا تُطْعُ كُلَّ حَلَّافٍ مَهِينٍ

7. Aşağıdaki ayetlerin hangisinde hem idgam mealgunne hem de idgam bilagunne vardır?

- A) وَيُلْ لِكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٌ
 B) بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ
 C) يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْتُومٍ
 D) وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌّ

8.

Karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerri	Kalplere vesvese sokan şeytanın şerri
Düğümlere üfürenlerin şerri	Kıskandığı vakit kıskanç kişinin şerri

Bu tabloda Felak suresine ait olmayan ayet beyaza boyandığında tablonun yeni görünümü aşağıdakilerden hangisidir?

- A)

- B)

- C)

- D)

9. Sema, iş yerinde yeni hazırladığı projeyi patronuna sunmak için bir toplantı düzenler. Toplantıya iş arkadaşlarını da davet eder. Sema'nın projesini çok beğenen patronu toplantı sonunda Sema'nın terfi aldığını açıklar. Tüm arkadaşları Sema'yı tebrik ederek onun sevincine ortak olur.

Bu parçaya göre Sema'nın arkadaşlarının onun sevincine ortak olması Felak suresindeki hangi kavramla zıt bir anlam oluşturur?

- A) Felak B) Haset C) Kibir D) Tövbe

10. I. Allah'a (cc) ortak koşar.
II. Allah'a (cc) yeterince güvenmez.
III. Allah'ın (cc) gücünü inkâr eder.

Bu yargılardan hangileri Allah'tan (cc) başka varlıkların korumasına sığınanların durumuyla ilgilidir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

11. Allah'ı (cc) veli edinmek, karşılaşılan zorlukları çözmek için gayret edip sonucu Allah'a (cc) havale etmektir. Ayrıca her şeyin en iyisinin gerçekleşeceğine inanmaktır.

Bu cümlede asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Allah'a (cc) güven ve teslimiyetle bağlı olmak
B) Hiçbir şey yapmadan her şeyi Allah'a (cc) havale etmek
C) Sadece zor zamanlarda Allah'ı (cc) veli edinmek
D) Zorluklar ve belirsizlikler karşısında gayretli olmak

12. "Onlar Allah'tan başka veliler edindiler öyle mi? Hâlbuki asıl dost ve koruyucu Allah'tır..."
(Şûra suresi 9. ayet)

Bu ayetin manasını yansıtan seçenek aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan için yardım ve koruma yalnızca Allah'tan (cc) gelir.
B) Dünyada güvenilen dost ve yardımcıları kişiyi yarı yolda bırakmaz.
C) Allah'tan (cc) başka dost edinenler toplumda saygın yerlere gelirler.
D) Allah'tan (cc) başka güvenilen varlıklar üstün niteliklere sahiptir.

E) Aşağıdaki açık uçlu soruların cevabını noktalı yerlere yazınız.

1. Ankebut suresinin 41. ayetindeki örümcek ağı benzetmesinin Allah'a (cc) iman ile ilgili verdiği mesajları açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

2. Hasedin, bir insanın hayatında nelere yol açabileceğini açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

3. Veli kelimesinden ne anlıyorsunuz?

.....

.....

.....

.....

.....

4. Allah'a (cc) güvenmenin kişinin seçim ve kararlarına etkisini açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

Karekoddan yararlanarak tema ile ilgili daha fazla soruya ulaşabilirsiniz.

Sonnot

- ¹ bk. Tuğral, *Ana Hatlarıyla Kur'ân Tecvîdi*, 45.
- ² bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 85.
- ³ bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 78.
- ⁴ bk. Temel, *Kırâat ve Tecvîd İstilahları*, 111.
- ⁵ bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 79.
- ⁶ bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 59.
- ⁷ bk. Temel, *Kırâat ve Tecvîd İstilahları*, 68.
- ⁸ bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 53.
- ⁹ bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 86.
- ¹⁰ bk. Tuğral, *Ana Hatlarıyla Kur'ân Tecvîdi*, 45-48.
- ¹¹ bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 87.
- ¹² bk. Tuğral, *Ana Hatlarıyla Kur'ân Tecvîdi*, 49.
- ¹³ bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 86-87.
- ¹⁴ bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 92-93.
- ¹⁵ bk. Tetik, *Cezeri İlaveli Karabaş Tecvidi*, 33.
- ¹⁶ bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 93.
- ¹⁷ bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 88.
- ¹⁸ bk. Tuğral, *Ana Hatlarıyla Kur'ân Tecvîdi*, 50.
- ¹⁹ bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 4/270.
- ²⁰ bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 4/252.
- ²¹ Yunus suresi 18. ayet.
- ²² bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/104.
- ²³ Bakara suresi 257. ayet.
- ²⁴ bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/719-720.
- ²⁵ bk. Serinsu vd., "Felak suresi", 90-91.
- ²⁶ bk. Çağrııcı, "Haset", 16/378.
- ²⁷ bk. Serinsu vd., "haset", 124.
- ²⁸ Ebu Davud, "Edep", 44.
- ²⁹ bk. Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 3/577.

4. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ OKUYORUM

- 4.1. Tenvin ve Sakin Nunun Hâlleri:
İzhar, İhfa ve İklat
- 4.2. Yasin Suresi
- 4.3. Peygamber Duaları:
Hz. Yunus'un Duası
- 4.4. Nâs Suresi ve Anlamı

► Anahtar kavramlar

- ihfa
- iklat
- izhar
- ilah
- Melik
- Rab

► Bu temada sizlerden

- tenvin ve sakin nunun hâllerini sınıflandırabilmeniz,
- Yasin suresini yüzünden okuyabilmeniz,
- Hz. Yunus'un duasını yorumlayabilmeniz,
- Nâs suresinin anlamını yorumlayabilmeniz,
- Nâs suresini ezberleyebilmeniz

beklenmektedir.

Tema karekodu

Tema sunusu

Temaya Başlarken

Cezim, üzerinde bulunduğu harf ile öncesindeki harekeli harfi birbirine bağlayarak seslendirmeye yarar. Cezim bulunan ن harfi (sakin nun) ve tenvin, idgam mealgunne ile idgam bilagunnenin oluşmasını sağlar. Ayrıca izhar, ihfa ve iklap kurallarının oluşmasında da etkilidir.

Sakin nun ile tenvinin aynı tecvit kurallarının oluşmasına etki etmesinin nedeni nelerdir? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

*"Her insan hata eder. Hata işleyenlerin en hayırlıları tövbe edenlerdir."*¹

Hz. Muhammed'in (sav) bu sözü hakkındaki düşüncelerinizi Hz. Yunus'un kıssasından yararlanarak ifade ediniz.

4.1. Tenvin ve Sakin Nunun Hâlleri: İzhar, İhfa ve İklap

Konuya Başlarken

Aşağıdaki tabloda cezim ve tenvin işareti bulunan kelimeler eşleştirilmiştir.

فَلَكٌ	يَكُنْ
يَوْمًا	لِمَنْ
نَفْسٍ	أَحْسَنَ

Kelimelerdeki tenvinli harflerin seslendirilmesinde hangi harfin cezim bulunan sesi yer almaktadır?

Eşleştirilen kelimelerde kırmızı renkli kısımların aynı şekilde seslendirilmesinin nedenini açıklayınız.

Tenvin veya sakin nundan sonra herhangi bir harf geldiğinde orada mutlaka tecvit kuralı oluşur. Bu kurallar idgam mealgunne, idgam bila-gunne, izhar, ihfa ve iklap'tır.²

4.1.1. İzhar

İzhar kelimesi sözlükte bir şeyi açıklamak, açıktan okumak, iki harfin arasını ayırmak anlamlarına gelir.³ Tecvit ilminde ise harfi mahreciyle açıkça okumak demektir.⁴ Tenvin ya da sakin nundan sonra izhar harflerinden biri gelirse izhar oluşur. İzhar harfleri şunlardır:⁵

İzhar harfleri Allah'ın (cc) güzel isimlerinden olan şu isimlerin ilk harfleridir:⁶

اللَّهُ، حَيٌّ، خَالِقٌ، عَزْلٌ، غَنِيٌّ، هَادِيٌّ

İzhar harflerinin mahreci (çıkış yeri) boğaz bölgesidir.⁷

İzhar kuralında sakin nun ve tenvinde bulunan ن harfi, gizlenmeden ve herhangi bir idgam yapılmadan açıkça okunur.⁸ Tenvin ya da sakin nundan hemen sonra izhar harflerinden biri geldiğinde ن harfinin açıkça okunmasının hükmü vaciptir.⁹

Örnek

Bu örnekteki مَنْ kelimesinde sakin nun vardır. İkinci kelimedede izhar harfi olan ع bulunur. Burada sakin nundan sonra izhar harfi geldiği için izhar uygulanır. İzhar kuralında sakin nunda yer alan "n" sesi açıkça okunur.

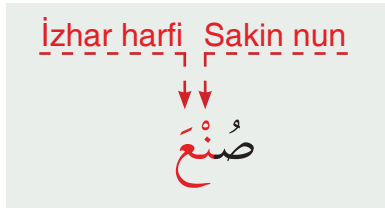
Örnek

Okunuşu	Yazılışı
İzhar harfi Sakin nun	İzhar harfi Tenvin

Yazılışı verilen örnekte iki esreden sonraki kelimenin başında izhar harflerinden olan ع vardır. Dolayısıyla tenvinden sonra izhar harfi geldiği için izhar uygulanır ve sakin nun açıkça okunur.

İzhar iki kelime arasında oluşabileceği gibi tek kelimedede de meydana gelebilir. Bir kelimedede sakin nundan sonra izhar harfi bulunursa izhar kuralı uygulanır.

Örnek

Sakin nundan sonra izhar harflerinden ع geldiği için izhar oluşur. Bu kelimedede sakin nun açıkça okunduktan sonra ع harfi telaffuz edilir.

Sakin nun ve tenvinle oluşan izhar kuralıyla ilgili örnekler harflerine göre aşağıda verilmiştir:

izhar harfi Sakin nun

↓ ↓
مِلْحٌ أَجَاجٌ

izhar harfi Sakin nun

↓ ↓
أَنْ أَزِيدَ

izhar harfi Sakin nun

↓ ↓
مِنْ آيَاتِ

ا

izhar harfi Tenvin

↓ ↓
رِزْقًا حَسَنًا

izhar harfi Sakin nun

↓ ↓
مَنْ حَمَلَ

izhar harfi Sakin nun

↓ ↓
يَنْحِتُونَ

ح

izhar harfi Tenvin

↓ ↓
كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ

izhar harfi Sakin nun

↓ ↓
مَنْ خَطِفَ

izhar harfi Sakin nun

↓ ↓
وَالْمُنْخِنِقَةُ

خ

izhar harfi Tenvin

↓ ↓
خَلْقٍ عَلِيمٍ

izhar harfi Sakin nun

↓ ↓
مِنْ عَيْنٍ

izhar harfi Sakin nun

↓ ↓
صَنَعَةٍ

ع

izhar harfi Tenvin

↓ ↓
مَاءٍ غَدَقًا

izhar harfi Sakin nun

↓ ↓
مِنْ غَيْرٍ

izhar harfi Sakin nun

↓ ↓
فَسَيُغْضُوبُونَ

غ

izhar harfi Tenvin

↓ ↓
فَرِيقًا هَدَى

izhar harfi Sakin nun

↓ ↓
مَنْ هَاجَرَ

izhar harfi Sakin nun

↓ ↓
مِنْهُ

ه

Etkinlik-1

30 dk.

Adı	İzhar Kuralını Uyguluyorum
Amaç	Tenvin ve sakin nunun hâllerini açıklayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu ifadeleri birlikte seslendiriniz.
- 3. Adım:** Öğretmeninizin tablodan seçip size sorduğu ifadelerdeki izhar harfini belirleyiniz ve kelimede bu kuralın nasıl oluştuğunu söyleyiniz.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda bu ifadeleri tekrar okuyunuz.

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

فَسَيُنْغِضُونَ

وَالْمُنْخَنِقَةُ

أَنْعَمْتَ

وَأَنْحَرُ

مِنْهَا

مِنْ خَلْفِهِمْ

فَمَنْ خَافَ

فَمَنْ عَفِيَ

مَنْ أَحْسَنُ

إِنْ هُوَ

رَفَرِ خُضْرٍ

عَلِيمًا حَكِيمًا

سَمِيعٌ عَلِيمٌ

أَمْرٍ حَكِيمٍ

كُلًّا هَدَيْنَا

يَكُنْ غَنِيًّا

لَطِيفٌ خَبِيرٌ

حَلِيمًا غَفُورًا

لِمَنْ حَوْلَهُ

مِنْ آيَةٍ

وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ

أَوَّابٍ حَفِيفٍ

شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ

فَإِنْ عَصَوْكَ

مِنْ غَفُورٍ

- 5. Adım:** Bu ifadeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

4.1.2. İhfa

İhfa kelimesi sözlükte örtmek ve gizlemek anlamlarına gelir.¹⁰ Tenvin ya da sakin nundan sonra ihfa harflerinden biri gelirse ihfa oluşur. İhfa harfleri şunlardır:¹¹

gunne

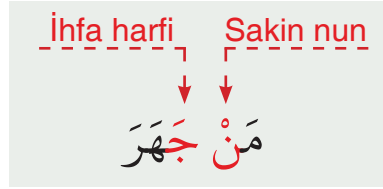
Genizden gelen sese denir. Burundan gelen inleme sesi gibidir. Dil ile üst damak arasında hafif bir boşluk bırakılır. Bu esnada burundan ses çıkarılır ve ن harfi gizlenerek okunur. Gunneli okuyuş Kur'an-ı Kerim tilavetine ahenk katar.

(bk. Sarı, "Günne", 14/195-196)

İhfanın olduğu yerde sakin nun veya tenvinde bulunan ن harfinin sesi gizlenerek okunur. Bu gizlemeye gunne denir. Gunneli okuyuşta sakin nun veya tenvindeki "n" seslendirilir. Dil ucu boşta bırakılarak herhangi bir yere değdirilmez.¹²

İhfa, sakin nun veya tenvindeki "n" sesi bir buçuk elif miktarı tutularak uygulanır.¹³ Bu kuralda tenvin veya sakin nun açıkça okunmaz. Sadece gunne yapılır.¹⁴ İhfa kuralının uygulanmasının hükmü vaciptir.¹⁵

Örnek

Bu örnekte مَنْ kelimesinin sonunda sakin nun bulunur. Bu harften sonra gelen kelimenin başında ise ihfa harflerinden ج bulunur. Burada ihfa oluştuğu için sakin nunda bulunan "n" sesi gizlenerek (gunne yapılarak) okunur. Gunneyle birlikte bir buçuk elif miktarı tutulduktan sonra ج harfi seslendirilir.

Örnek

Okunuşu	Yazılışı
İhfa harfi Sakin nun	İhfa harfi Tenvin
مِائَتَيْنِ سِنِينَ	مِائَةٌ سِنِينَ

Örnekte tenvinden sonra ihfa harflerinden س geldiği için ihfa oluşur. Tenvindeki "n" sesi gunneyle bir buçuk elif miktarı tutulur ve bundan sonra س harfi okunur.

Sakin nun ve tenvinle oluşan ihfa kuralıyla ilgili örnekler harflerine göre aşağıda verilmiştir:

ihfa harfi Tenvin
جَنَاتٍ تَجْرَى

ihfa harfi Sakin nun
إِنْ تَرَكَ

ihfa harfi Sakin nun
كُنْتُمْ

ت

ihfa harfi Tenvin
شِهَابٍ ثَاقِبٍ

ihfa harfi Sakin nun
مَنْ ثَقُلَتْ

ihfa harfi Sakin nun
أَنْتِ

ث

ihfa harfi Tenvin
أُمَّةٍ جَائِيَةٍ

ihfa harfi Sakin nun
مِنْ جُوعٍ

ihfa harfi Sakin nun
نُجِجَ

ج

ihfa harfi Tenvin
بَعْضِ دَرَجَاتٍ

ihfa harfi Sakin nun
مِنْ دَافِعٍ

ihfa harfi Sakin nun
جُنْدٌ

د

ihfa harfi Tenvin
بَاسِطِ ذِرَاعَيْهِ

ihfa harfi Sakin nun
مِنْ ذَهَبٍ

ihfa harfi Sakin nun
لِيُنْذَرَ

ذ

ihfa harfi Tenvin
 نَفْسًا زَكِيَّةً

ihfa harfi Sakin nun
 مِنْ زُخْرِفٍ

ihfa harfi Sakin nun
 أَنْزَلَ

ز

ihfa harfi Tenvin
 قَوْلًا سَدِيدًا

ihfa harfi Sakin nun
 أَنْ سَيَكُونُ

ihfa harfi Sakin nun
 إِنْسَانٌ

س

ihfa harfi Tenvin
 بِأُسِّ شَدِيدٍ

ihfa harfi Sakin nun
 إِنْ شَاءَ اللَّهُ

ihfa harfi Sakin nun
 أَنْشَأَ

ش

ihfa harfi Tenvin
 عَمَلًا صَالِحًا

ihfa harfi Sakin nun
 مِنْ صَدَقَةٍ

ihfa harfi Sakin nun
 وَأَنْصُرْنَا

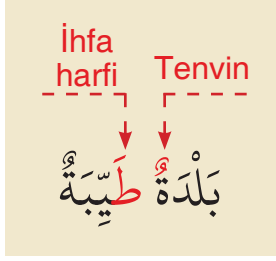
ص

ihfa harfi Tenvin
 مَكَانًا ضَيِّقًا

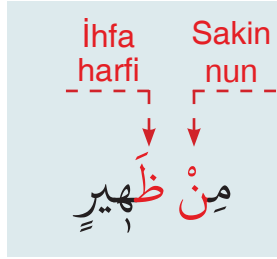
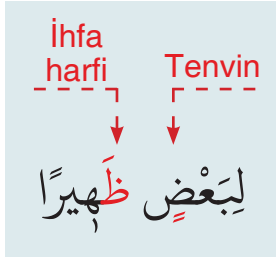
ihfa harfi Sakin nun
 عَنْ ضَيْفٍ

ihfa harfi Sakin nun
 مَنْصُودٍ

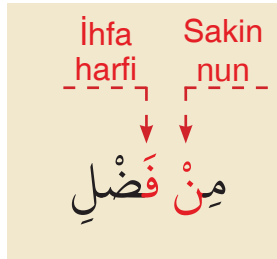
ض

ط

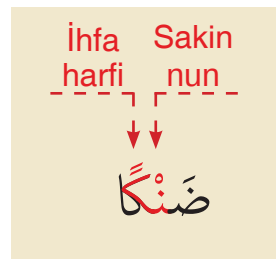
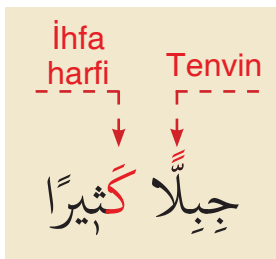
ظ

ف

ق

ك

Etkinlik-2

30 dk.

Adı	İhfa Kuralını Uyguluyorum
Amaç	Tenvin ve sakın nunun hâllerini açıklayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu ifadeleri birlikte seslendiriniz.
- 3. Adım:** Öğretmeninizin tablodan seçip size sorduğu ifadelerdeki ihfa harfini belirleyiniz ve kelimede bu kuralın nasıl oluştuğunu söyleyiniz.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda bu ifadeleri tekrar okuyunuz.

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

يُنْقِذُونَ

أَنْتُمْ

أُنْذِرَ

أَنْزَلَ

جُنْدٌ

بِمَنْ ضَلَّ

مِنْ دُونِهِ

مِنْ جَنَاتٍ

مِنْ شَيْءٍ

إِنْ كَانَتْ

كُتِبَ قِيَمَةٌ

أَجْرٍ كَرِيمٍ

خَيْرٌ ثَوَابًا

بِقَلْبٍ سَلِيمٍ

غُلَامًا زَكِيًّا

قَوْمٌ طَاغُونَ

بِخَسِّ دَرَاهِمَ

عَنْ سَبِيلِهِ

بِعَجْلِ سَمِينٍ

أَغْلَا لَا فَهَى

مِرَاءً ظَاهِرًا

أَيْنَ ذُكِّرْتُمْ

كُنْ فَيَكُونُ

أَنْ صَبَرْنَا

أَنْفُسِهِمْ

- 5. Adım:** Bu ifadeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

4.1.3. İkrap

İkrap kelimesi sözlükte çevirmek, döndürmek anlamlarına gelir.¹⁶ Tenvin ya da sakin nundan sonra ikrap harfi olan ب gelirse ikrap oluşur. Tenvin ya da sakin nunda bulunan "n" sesi م harfinin sesine dönüştürülerek gunneli okunur.¹⁷ İkrap kuralında ses genizden çıkarılırken م harfi bir buçuk elif miktarı tutularak okunur.¹⁸ İkrapın uygulanmasının hükmü vaciptir.¹⁹

Örnek

Okunuşu	Yazılışı
İkrap harfi Sakin mim	İkrap harfi Sakin nun
فَامِ بَعَثْ	فَانِ بَعَثْ

Bu örnekte sakin nundan sonra ب harfi gelmiştir. Burada ikrap oluştuğu için sakin nun, sakin mim (م) harfine dönüşür. Sakin mim, bir buçuk elif miktarı tutulduktan sonra ب harfi okunur.

Örnek

Okunuşu		Yazılışı			
İkrap harfi	Sakin mim	İkrap harfi	Sakin nun	İkrap harfi	Tenvin
↓	↓	↓	↓	↓	↓
دَوْلَتَمْ بَيْنَ		دَوْلَتَنْ بَيْنَ		دَوْلَةٌ بَيْنَ	

Bu örneğin ilk kelimesinde bulunan tenvinden sonra diğer kelimenin başında ب harfi vardır. Tenvinden sonra ب harfi geldiği için ikrap oluşur. Tenvinde bulunan "n" sesi tam olarak م harfinin sesine dönüştürülür. Burada gunne yapılarak bir buçuk elif miktarı tutulduktan sonra ب harfi okunur.

Karekoddan yararlanarak İzhar, İhfa ve İkrap ile ilgili daha fazla e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

İkrap kuralı hem sakin nun hem de tenvinle iki kelime arasında oluşur. Ayrıca sakin nundan hemen sonra ب harfi aynı kelimedede bulunursa da ikrap meydana gelir.

İkrap harfi Tenvin	İkrap harfi Sakin nun	İkrap harfi Sakin nun
فَاتَّبَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ	مِنْ بَيْنِنَا	بِذَنْبِهِ

ب

Etkinlik-3

30 dk.

Adı	İklap Kuralını Uyguluyorum
Amaç	Tenvin ve sakin nunun hâllerini açıklayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu ifadeleri birlikte seslendiriniz.
- 3. Adım:** Öğretmeninizin tablodan seçip size sorduğu ifadelerde iklap olan yerleri belirleyiniz ve kelimede bu kuralın nasıl oluştuğunu söyleyiniz.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda bu ifadeleri tekrar okuyunuz.

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

تُنْبِتُ الْأَرْضُ	يَنْبَغِي لَهَا	فِي سُنْبِلِهِ	أَنْبَتْنَا فِيهَا	عَنْ أَنْبَائِكُمْ
مِنْ بَيْنِ	مَنْ بَعَثْنَا	قَوْمًا بُورًا	زَوْجَ بَهِيحٍ	بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ
تَكُنْ بَيْنَكُمْ	مِنْ بَعْدِهِ	بَغْيًا بَيْنَهُمْ	يَوْمَئِذٍ بَيْنِيهِ	فَاسِقٌ بِنَبَاٍ
ضَلَالٍ بَعِيدٍ	فَمَنْ بَدَّلَهُ	يَأْذَنُ بِهِ	قَائِمًا بِالْقِسْطِ	تَسْرِيحٍ بِإِحْسَانٍ
أَنْ بُورِكَ	آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ	وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ	أَكُنْ بِدُعَائِكَ	فَامْسَاكُ بِمَعْرُوفٍ

- 5. Adım:** Bu ifadeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları yazınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Çalışma Yapağı-1

Aşağıda Al-i İmran suresinin 30-37. ayetleri verilmiştir. Bu ayetleri abdestli olarak, besmele çekerek ve tecvit kurallarına uyarak yüzünden okuyunuz. Ayetlerde izhar, ihfa ve iklabın olduğu yerleri belirleyiniz. Kuralın nasıl oluştuğunu ifade ediniz.

۵۳

الْجُزْءُ الثَّالِثُ

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ
 مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ
 اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَؤُوفٌ بِالْعِبَادِ ٣٠ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ
 فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ
 رَحِيمٌ ٣١ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
 الْكَافِرِينَ ٣٢ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ
 عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ ٣٣ ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ
 عَلِيمٌ ٣٤ إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي
 مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ٣٥ فَلَمَّا وَضَعَتْهَا
 قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعْتَ وَلَيْسَ
 الذَّكَرُ كَالْأُنْثَىٰ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا
 مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ٣٦ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ
 وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا
 الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنَّىٰ لَكَ هَذَا قَالَتْ
 هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ٣٧

Çalışma Yapağı-2

Aşağıdaki tabloda verilen ayetlerde tenvin ve sakin nunla oluşan hangi tecvit kuralı olduğunu belirleyiniz. Belirlediğiniz tecvit kuralının olduğu yerin altını çiziniz ve ilgili başlık altındaki kutucuğu örnekte olduğu gibi işaretleyiniz.

iklap	ihfa	izhar	
✓	✓	✓	صُمُّ بُكُمْ عُمَىٰ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ
			ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ
			فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُّقْتَدِرٍ
			وَلَهُمْ عَلَىٰ ذَنْبٍ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ
			وَمَا أَمَرْنَا إِلَّا وَاحِدَةً كَلِمَةٍ بِالْبَصَرِ
			وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا
			فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنْثَىٰ
			الْأَسْمَاءُ مُنْقَطِرٌ بِهِ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا
			وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
			إِلَّا مَنْ خِطَفَ الْخُطْفَةَ فَاتَّبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ
			هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ بِصِيرٍ بِمَا يَعْمَلُونَ
			ءَالِقَى الذِّكْرِ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرُّ

Çalışma Yapağı-3

Aşağıdaki tabloda verilen ayetlerde bulunan sakın nunla ilgili tecvit kuralını belirleyiniz. Belirlediğiniz kuralı ilgili başlık altındaki kutucuğu örnekte olduğu gibi işaretleyiniz. Tecvit kuralının nasıl oluştuğunu ilgili kutucuklara örnekteki gibi yazınız.

Nasıl Oluşur?	iklap	ihfa	izhar	Ayetler
Tenvinden sonra ب harfi geldiği için iklap oluşur. Tenvinin seslendirilmesinde yer alan "n" sesi, "m" sesine dönüştürülür ve gunneli okunur.	✓			كِرَامٍ بَرَرَةٍ
				فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا
				فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًّا
				قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّيْهَا
				وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا
				فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ
				وَمَكْرُوهًا مَكْرًا كُبَّارًا

Kontrol Noktası

Aşağıdaki soruların cevaplarını altlarındaki boşluklara yazınız.

1. İzhar kuralı nedir ve nasıl uygulanır?

2. İhfa harfleri nelerdir?

3. Hangi tecvit kuralları gunneyle uygulanır?

4. Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerde bulunan tecvit kurallarının ismini altlarındaki boşluklara yazınız.

مَنْ صَلَحَ

مِنْ حَكِيمٍ

فَمَنْ بَدَّلَهُ

ثَمَنًا قَلِيلًا

لِتُنذِرَ

شِقَاقٍ بَعِيدٍ

مِنْ دُونِ

مَنْ أَمَنَ

سُنُبَاتٍ

يَنْعِقُ

شَيْءٍ فَاتَّبَاعُ

قَوْمٍ خَصِمُونَ

4.2. Yasin Suresi

Konuya Başlarken

Yasin, Kur'an-ı Kerim'in otuz altıncı suresidir. Mekke Dönemi'nde inen sure, seksen üç ayettir. İsmini ilk ayetini oluşturan **ی** ve **س** harflerinden alır.²⁰ Sevgili Peygamberimiz "Her şeyin bir kalbi vardır, Kur'an'ın kalbi de Yasin'dir."²¹ sözleri ile bu surenin önemini vurgular.

"Kur'an'ın kalbi" ifadesiyle ilgili düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Etkinlik-4

① 30+30 dk.

Adı	Yasin Suresini Okuyorum
Amaç	Yasin suresini yüzünden okuyabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız. Bu etkinliği gerçekleştirirken abdestli olmaya özen gösteriniz.

- 1. Adım:** Yasin suresinden öğretmeninizin okuduğu ayetleri kitabınızdan takip ediniz.
- 2. Adım:** Ayetleri takip ederken öğrendiğiniz tecvit kurallarına dikkat ediniz.
- 3. Adım:** Yasin suresinden öğretmeninizin belirlediği ayetleri okuyunuz.
- 4. Adım:** Öğrendiğiniz tecvit kurallarını bu ayetleri okurken uygulayınız.
- 5. Adım:** Öğretmeninizin belirlediği ayetleri okuyan arkadaşlarınızı kitabınızdan takip ediniz.
- 6. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ayetleri bireysel tekrar okuyunuz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Etkinlik-5

30+30 dk. **Adı** Arkadaşımı Takip Ediyorum**Amaç** Yasin suresini yüzünden okuyabilme**Yönerge:** Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız. Bu etkinliği gerçekleştirirken abdestli olmaya özen gösteriniz.

- 1. Adım:** Öğretmeninizin rehberliğinde üye sayısı eşit gruplara ayrılınız.
- 2. Adım:** Grup üyeleri olarak kendi aranızda okuma sırası belirleyiniz.
- 3. Adım:** Yasin suresinden belirlediğiniz sayfaları besmele çekerek tecvit kurallarına uygun olarak yüzünden okuyunuz.
- 4. Adım:** Ayetleri okuyan arkadaşlarınızı kitabınızdan takip ediniz.
- 5. Adım:** Okurken hatası olan arkadaşlarınıza hatalarını düzeltmesi için yapıcı ve saygılı ifadelerle yardımcı olunuz.
- 6. Adım:** Grup arkadaşlarınızın her biri için aynı işlem adımlarını gerçekleştiriniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak grup değerlendirme formunu doldurunuz.

Kontrol Listesi

Öğrencinin

Tarih: .../.../.....

Adı-Soyadı:

Numarası:

Bu form, öğrencinin Yasin suresini yüzünden okumasına yönelik bilgi ve becerilerini kontrol etmek amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin bu ölçütleri gerçekleştirme durumuna göre "Evet" veya "Hayır" kutucuğunu işaretleyiniz.

Sıra No.	Ölçütler	Evet	Hayır
1.	Kur'an-ı Kerim'i abdestli olarak okudu.		
2.	Ezübesmeleyi kuralına uygun okudu.		
3.	Harfleri mahreçlerine uygun seslendirdi.		
4.	İzhar kuralını usulüne uygun seslendirdi.		
5.	İhfa kuralını usulüne uygun seslendirdi.		
6.	İklap kuralını usulüne uygun seslendirdi.		
7.	Yasin suresini tecvit kurallarına uygun olarak yüzünden okudu.		

Öğretmenin Yorumu:

.....

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا
 مَالِكُونَ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾
 وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبٌ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ
 اللَّهِ إِلَهَةً لَعَلَّهُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ
 جُنْدٌ مُحْضَرُونَ ﴿٧٥﴾ فَلَا يَحْزَنكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسْرُونَ
 وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾ أَوَلَمْ يَرَ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْقَةٍ فَإِذَا هُوَ
 خَصِيمٌ مُبِينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِ
 الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ
 بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ
 نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ ﴿٨٠﴾ أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨١﴾
 إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾
 فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

سُورَةُ الصَّافَّاتِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ
 مِائَةٌ وَاثْنَتَانِ وَثَمَانُونَ آيَةً

Sayfanın
 okunuşuna
 karekodan
 ulaşabilirsiniz.

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَاكِهُونَ ﴿٥٥﴾ هُمْ
 وَازْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَكِئُونَ ﴿٥٦﴾ لَهُمْ فِيهَا
 فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدَّعُونَ ﴿٥٧﴾ سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ ﴿٥٨﴾
 وَامْتَّازُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٩﴾ أَلَمْ أَعْهَدَ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي
 آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٦٠﴾ وَإِنْ
 اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ
 جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي
 كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾ إِصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾
 الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ
 بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَى أَعْيُنِهِمْ
 فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّى يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ
 عَلَى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَنْ
 نَعَمَّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾ وَمَا عَلَّمْنَاهُ
 الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ ﴿٦٩﴾
 لِيُنذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧٠﴾

Sayfanın
okunuşuna
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

وَاَيَّةٌ لَهُمْ اَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلِكِ الْمَشْحُونِ ۝٤١ وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ۝٤٢ وَاِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَ ۝٤٣ اِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا اِلَىٰ حِينٍ ۝٤٤ وَاِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ اَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۝٤٥ وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ اٰيَةٍ مِنْ اٰيَاتِ رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ۝٤٦ وَاِذَا قِيلَ لَهُمُ اَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ ۝٤٧ قَالِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اَنْطِعُم مِّنْ لَّوْ يَشَاءُ اللّٰهُ اَطَعَمَهُ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِي ضَلَالٍ مُّبِيْنٍ ۝٤٨ وَمَا يَنْظُرُوْنَ اِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُوْنَ ۝٤٩ فَلَا يَسْتَطِيعُوْنَ تَوْصِيَةً وَلَا اِلَىٰ اَهْلِهِمْ يَرْجِعُوْنَ ۝٥٠ وَنُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَاِذَا هُمْ مِنَ الْاَجْدَاثِ اِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُوْنَ ۝٥١ قَالُوْا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَّرْقَدِنَا ۝٥٢ اِنْ كَاْنَتْ اِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَاِذَا هُمْ جَمِيْعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُوْنَ ۝٥٣ فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝٥٤

Sayfanın
okunuşuna
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

وَمَا أَنزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا
 كُنَّا مُنْزِلِينَ ۝٢٨ إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ
 خَامِدُونَ ۝٢٩ يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ
 إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۝٣٠ أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ
 مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ۝٣١ وَإِنْ كُلُّ لَمَّا جَمِيعٌ
 لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ۝٣٢ وَآيَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيِّتَةُ أَحْيَيْنَاهَا
 وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ۝٣٣ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ
 مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ۝٣٤ لِيَأْكُلُوا
 مِنْ ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ۝٣٥ سُبْحَانَ
 الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ
 أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ۝٣٦ وَآيَةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ
 النَّهَارَ فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ۝٣٧ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا
 ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ۝٣٨ وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّى
 عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ۝٣٩ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ
 الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ۝٤٠

Sayfanın
okunuşuna
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿١٣﴾
 إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا
 إِنَّا إِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ ﴿١٤﴾ قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا
 وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿١٥﴾ قَالُوا
 رَبَّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ﴿١٦﴾ وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ
 الْمُبِينُ ﴿١٧﴾ قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ
 وَلَيَمَسَّنَّكُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨﴾ قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ
 أَئِنْ ذُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ﴿١٩﴾ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا
 الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٠﴾
 اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا لِيَ
 لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾ ءَأَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ
 آلِهَةً إِنْ يُرِدْنِ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا
 وَلَا يُنْقِذُونِ ﴿٢٣﴾ إِنِّي إِذَا لَفِيَ ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٤﴾ إِنِّي أَمِنْتُ
 بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ ﴿٢٥﴾ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي
 يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٧﴾

Sayfanın
okunuşuna
karekodan
ulaşabilirsiniz.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهِمَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا ۝٤٥

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَ ۝١ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ۝٢ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۝٣ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝٤ تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۝٥ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أُنذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ۝٦ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَى أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝٧ إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ ۝٨ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ۝٩ وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝١٠ إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ بِالْغَيْبِ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ۝١١ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَى وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ ۝١٢

Sayfanın
okunuşuna
karekodan
ulaşabilirsiniz.

4.3. Peygamber Duaları: Hz. Yunus'un Duası

Konuya Başlarken

Peygamberler, Yüce Allah'ın insanlar arasından seçtiği elçilerdir. Onlar da diğer insanlar gibi yer, içer, üzülür veya sevinirler. İnsan olmaları sebebiyle yanılığa düşebilirler. Böyle durumlarda Allah'a (cc) dua ederek O'ndan af dilerler. Kur'an-ı Kerim'de bu durumu anlatan bazı ayetler vardır.²² Bunlardan biri de Enbiya suresinin 87. ayetinde yer alan Hz. Yunus'un duasıdır.

Hz. Yunus'un yaşadığı pişmanlık sebebiyle Rabb'inden af dilemesi hakkındaki düşüncelerinizi ifade ediniz.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ

عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ

سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

٨٧

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Zünnun'u da hatırla. Hani öfkelenerek (halkından ayrılıp) gitmişti de kendisini asla sıkıştırmayacağımızı sanmıştı. Derken karanlıklar içinde "Senden başka hiçbir ilah yoktur. Seni eksikliklerden uzak tutarım. Ben gerçekten (nefsine) zulmedenlerden oldum." diye dua etti.

(Enbiya suresi 87. ayet)

Karekoddan yararlanarak Enbiya suresinin 87. ayetinin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Hz. Yunus'un duasıyla ilgili daha fazla e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Dua kelimesi sözlükte çağırmak, seslenmek, istemek, yalvarmak, yardım talep etmek anlamlarına gelir. Terim olarak ise insanın tüm benliğiyle Allah'a (cc) yönelerek O'ndan istekte bulunması demektir.²³ Dua, insanların Yüce Allah'a seslenmesi ve isteklerini O'na iletmesidir. Verdiği nimetlere karşılık Rabb'ine şükretmesidir (Görsel 4.1). Yüce Rabbimiz, "... **Bana dua edin, duanıza cevap vereyim...**"²⁴ buyurarak inananların kendisine yönelmesine karşılık vereceğini insanlara bildirmiştir.²⁵

Görsel 4.1: Dua, müminin Rabb'ine seslenişidir.

Kur'an-ı Kerim'de bulunan bazı ayetler dua özelliği taşır. İnsanlar bu ayetleri okuyarak Allah'tan (cc) yardım ister. Bu ayetlerden biri olan Enbiya suresinin 87. ayetinde Hz. Yunus'un başına gelenler sebebiyle Allah'a (cc) dua ederek O'ndan af dilemesi anlatılmıştır. Yüce Allah'ın izni olmadan kavmini terk eden Hz. Yunus, hatasının farkına varmıştı. Balığın karnındayken "... **Senden başka hiçbir ilah yoktur. Seni eksikliklerden uzak tutarım. Ben gerçekten (nefsine) zulmedenlerden oldum...**"²⁶ diyerek buradan kurtulmak için Allah'a (cc) sığınmıştı. Yaşadığı tüm zorluklara rağmen tevhit inancından vazgeçmemişti. Yüce Allah, Hz. Yunus'un duasını kabul ederek hapsoldüğü balığın karnından onu kurtarmıştı.

Kur'an-ı Kerim'de Hz. Yunus'tan başka peygamberlerin de dualarına yer verilir. Onlar yaşamlarının her anında Yüce Allah'a dua etmişlerdir. Bu dualardan bazıları şöyledir:

Hiz. Âdem ve onun eşi Hiz. Havva'nın şeytanın kendilerini aldatması sebebiyle bağışlanmak için Yüce Allah'a ettikleri dua

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا
لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

"Dediler ki: 'Ey Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik. Eğer bizi bağışlamaz, bize acımazsan mutlaka ziyan edenlerden oluruz!'"

(Araf suresi 23. ayet)

Hiz. Eyyüb'ün hastalığından kurtulup iyileşebilmek için Rabb'ine ettiği dua

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

"Eyyüb'ü de hatırla. Hani o Rabb'ine, 'Şüphesiz ki ben derde uğradım, sen ise merhametlilerin en merhametlisisin' diye niyaz etmişti."

(Enbiya suresi 83. ayet)

Hiz. Muhammed'in (sav), insanları İslam'a davet ederken karşılaştığı zor durumlarda ettiği dua

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ
تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

"Eğer yüz çevirirlerse de ki: Bana Allah yeter. O'ndan başka hiçbir ilah yoktur. Ben ancak O'na tevekkül ettim. O, yüce arşın sahibidir."

(Tevbe suresi 129. ayet)

Etkinlik-6

Adı	Hiz. Yunus'un Duasını Anlıyorum
Amaç	Hiz. Yunus'un duasını yorumlayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını öğretmen rehberliğinde takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: Enbiya suresinin 87. ayetinin anlamını okuyunuz.

"Zünnun'u da hatırla. Hani öfkelenerek (halkından ayrılıp) gitmişti de kendisini asla sıkıştırmayacağımızı sanmıştı. Derken karanlıklar içinde 'Senden başka hiçbir ilah yoktur. Seni eksikliklerden uzak tutarım. Ben gerçekten (nefsine) zulmedenlerden oldum.' diye dua etti."

2. Adım: Bu ayette geçen "... Hani öfkelenerek (halkından ayrılıp) gitmişti de kendisini asla sıkıştırmayacağımızı sanmıştı..." ifadesinden yararlanarak "öfke ile hareket etmenin sonuçları" hakkındaki düşüncelerinizi sınıf arkadaşlarınıza anlatınız.

3. Adım: Bu ayette geçen "... Ben gerçekten (nefsine) zulmedenlerden oldum." ifadesini "yapılan bir yanlıştan duyulan pişmanlık" bağlamında yorumlayınız.

4. Adım: Hiz. Yunus'un kıssasından yararlanarak Enbiya suresinin 87. ayetinden anladıklarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

5. Adım: Sunumunuzun bitiminde öğretmeninizin rehberliğinde arkadaşlarınızın konu ile ilgili sorularını cevaplayınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Kontrol Noktası

Aşağıdaki soruların cevaplarını altlarındaki noktalı yerlere yazınız.

	Hiz. Yunus'un duasından çıkardığınız üç ilke
3	
	Hiz. Yunus'un duasından kendi yaşamınıza aktarabileceğiniz iki mesaj
2	
	Hiz. Yunus'un duası hakkında öğretmeninize sormak istediğiniz bir soru
1	

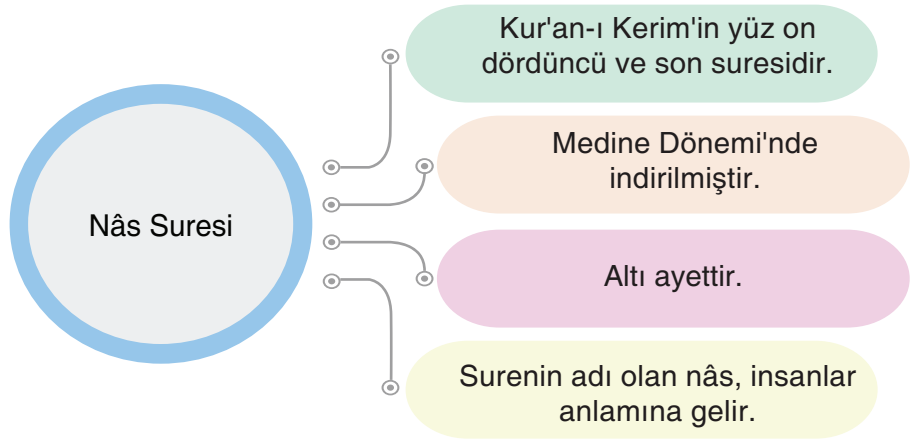
4.4. Nâs Suresi ve Anlamı

Konuya Başlarken

Müslümanlar, yaşamlarındaki sıkıntılar veya tehlikeler karşısında inançlarının bir gereği olarak Allah'a (cc) sığınır. Her şeyin sahibi olan Yüce Allah'ın sonsuz güç ve merhametine yönelirler.

"Allah'a (cc) sığınmak" sözünden ne anlıyorsunuz? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Bilgi Grafiği 4.1: Nâs suresinin kimliği

Karekoddan yararlanarak Nâs suresinin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Nâs suresiyle ilgili daha fazla e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

سُورَةُ النَّاسِ مَدَنِيَّةٌ
وَهِيَ سِتُّ آيَاتٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ١ مَلِكِ النَّاسِ ٢ إِلَهِ النَّاسِ ٣
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ٤ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ
النَّاسِ ٥ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ٦

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

De ki: Cinlerden ve insanlardan; insanların kalplerine vesvese veren sinsi vesvesecinin kötülüğünden insanların Rabb'ine, insanların Melik'ine, insanların İlah'ına sığınırım.

(Nâs suresi 1-6. ayetler)

Nâs suresinde Yüce Allah'ın insanların Rabb'i, Melik'i ve İlah'ı olduğu vurgulanır. **Rab** kelimesi sözlükte yaratan, olgunlaştıran, besleyip büyüten anlamlarına gelir. Ayrıca Rab, tüm varlıkları gözeten, onlarla ilgili kural koyan ve onların rızkını veren demektir.²⁷ Yüce Allah'ı Rab olarak kabul eden Müslümanlar O'nun emirlerini yerine getirir. Yasakladığı her türlü söz ve davranışlardan uzak durur (Görsel 4.2).

▲ **Görsel 4.2:** Nâs suresinin ilk ayetinde geçen "insanların Rabb'i" ifadesinin hat örneği Hat: Mehmet Arif VURAL

Nâs suresinde geçen **Melik** kelimesi sözlükte her şeyin sahibi, varlıklar üzerinde her türlü hakka sahip olan anlamlarına gelir.²⁸ Müslümanlar evrendeki her şeyin sahibinin Allah (cc) olduğuna iman eder. Bu sebeple sahip oldukları nimetlerin birer emanet olduğuna inanırlar. Davranışlarında tevazu sahibi olurlar. Zenginliklerini diğer insanlara karşı bir üstünlük olarak görmezler (Görsel 4.3).

▲ **Görsel 4.3:** Nâs suresinin ikinci ayetinde geçen "insanların Melik'i" ifadesinin hat örneği Hat: Mehmet Arif VURAL

Surede geçen **İlah** kelimesi ise sözlükte tapınılan, yüceliği karşısında hayranlık duyulan, gönülden bağlanılıp sığınılan, duyularla idrak edilemeyen varlık anlamlarına gelir.²⁹ Kur'an-ı Kerim'deki birçok ayette Yüce Allah'ın tek ilah olduğu ve O'ndan başka bir ilahın olmadığı belirtilir.³⁰ Müslümanlar evrendeki her varlığın tek bir ilah tarafından yaratıldığına inanırlar (Görsel 4.4).

▲ **Görsel 4.4:** Nâs suresinin üçüncü ayetinde geçen "insanların İlah'ı" ifadesinin hat örneği Hat: Mehmet Arif VURAL

Surede Yüce Allah, insanlara şeytanla ilgili uyarılarda bulunur. Çünkü şeytan, insanları kötülük yapmaya sevk eden bir varlıktır.³¹ Surenin sonunda ise insanları doğru yoldan saptırmaya çalışan insan ve cinlerden bahsedilir. Bunlar, çeşitli vesveseler vererek insanların doğru düşüncelerine engel olurlar. Kötü işleri insanlara güzel göstermeye çalışırlar.³²

Her türlü kötülükten Allah'a (cc) sığınmayla başlayan Felak ve Nâs surelerinin ikisine birden Muavvizeteyn ismi verilir.³³ Peygamberimiz Felak ve Nâs surelerini her gece yatmadan önce okuyarak Yüce Allah'a sığınmıştır. O, "*İnsanlar bu iki duadan daha faziletli başka bir dua ile Allah'a (cc) sığınmış olmazlar.*"³⁴ diyerek bu surelerin önemini ifade etmiştir. Nâs suresi ayrıca vakit namazlarında Fatiha'nın ardından okunan surelerden biridir.

vesvese

Sözlükte şeytanın aldatması, kötü insanların etkisiyle kalbe gelen olumsuz düşünceler anlamlarına gelir.

(bk. Serinsu vd., "şer", 340)

Etkinlik-7

30 dk.

Adı	Nâs Suresindeki Rab, İlah ve Melik Kavramlarını Öğreniyorum
Amaç	Nâs suresinin anlamını inceleyebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Sınıfınızda üye sayısı eşit gruplar oluşturunuz.
- 2. Adım:** Nâs suresinde geçen Rab, Melik ve İlah kavramlarından birini grup olarak seçiniz.
- 3. Adım:** Grubunuzun seçtiği kavramla ilgili araştırma yapınız.
- 4. Adım:** Araştırmanızı yaparken ders kitabınızdan, Kur'an-ı Kerim mealinden veya güvenilir kaynaklardan yararlanınız.
- 5. Adım:** Araştırmanızla ilgili notlarınızı bilgi kartlarına yazınız.

a)

b)

c)

- 6. Adım:** Araştırma notlarınızı size verilen süre içerisinde sınıf arkadaşlarınıza sununuz.
- 7. Adım:** Sunumunuzun bitiminde arkadaşlarınızın konu ile ilgili sorularını cevaplayınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Etkinlik-8

30 dk.

Adı	Nâs Suresini Öğreniyorum
Amaç	Nâs suresinin anlamını yorumlayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: Nâs suresi ile ilgili aşağıdaki tabloda istenilen bilgileri boşluklara yazınız.

Surenin konusu nedir?	Surede Yüce Allah hangi isimleri ile tanıtılır?
Nâs Suresi	
Surede Allah'a (cc) sığınılması istenilen durumlar nelerdir?	Sureden çıkarılabilecek mesajlar nelerdir?

2. Adım: Nâs suresinde geçen Rab, Melik ve İlâh ifadelerini içeren birer cümle yazınız.

.....

.....

3. Adım: Nâs suresinde ifade edilen "... insanların kalplerine vesvese veren sinsi vesvesecinin kötülüğünden..." korunmak için neler yapılabileceğini yazınız.

.....

.....

4. Adım: Nâs suresi ile ilgili öğrendiklerinizden yararlanarak surenin anlamını kendi ifadelerinizle yazınız.

.....

.....

5. Adım: Yazdıklarınızı kontrol etmesi için öğretmeninize gösteriniz.

6. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda çalışmanızı düzelterek etkinliği tamamlayınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Etkinlik-9

30+30 dk.

Adı	Nâs Suresini Ezberleyelim
Amaç	Nâs suresini ezberleyebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız. Bu etkinliği gerçekleştirirken abdestli olmaya özen gösteriniz.

- Adım:** Nâs suresinin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz bu sureyi birlikte seslendiriniz.
- Adım:** Aşağıdaki tablodan yararlanarak Nâs suresini ezberleyiniz.

Karekoddan yararlanarak Nâs suresinin ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Ezberleme Yöntemi	Arapça Okunuşu
Besmele çekilir.	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
1. ayet ezberlenir.	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ١
2. ayet ezberlenir.	مَلِكِ النَّاسِ ٢
1 ve 2. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ١ مَلِكِ النَّاسِ ٢
3. ayet ezberlenir.	إِلَهِ النَّاسِ ٣
1, 2 ve 3. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ١ مَلِكِ النَّاسِ ٢ إِلَهِ النَّاسِ ٣
4. ayet ezberlenir.	مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ٤
1, 2, 3 ve 4. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ١ مَلِكِ النَّاسِ ٢ إِلَهِ النَّاسِ ٣ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ٤

5. ayet ezberlenir.	الَّذِي يُوسِّسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ٥
1, 2, 3, 4 ve 5. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ١ مَلِكِ النَّاسِ ٢ إِلَهِ النَّاسِ ٣ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ٤ الَّذِي يُوسِّسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ٥
6. ayet ezberlenir.	مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ٦
1, 2, 3, 4, 5 ve 6. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ١ مَلِكِ النَّاسِ ٢ إِلَهِ النَّاسِ ٣ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ٤ الَّذِي يُوسِّسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ٥ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ٦

4. Adım: Sureyi ezberledikten sonra öğretmeninize okuyunuz.

5. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Nâs suresini ezberden tekrar ediniz.

6. Adım: Bu sureyi ezberlerken dikkat edilmesi gereken durumları yazınız.

.....

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodu kullanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Kontrol Noktası

A) Aşağıda Nâs suresi ile ilgili bilgiler verilmiştir. Bu cümlelerde verilen bilgiler doğru ise "D", yanlış ise "Y" kutucuğunu işaretleyiniz.

			D	Y
1.	Felak suresiyle beraber Muavvizeteyn ismi ile anılır.		☐	☐
2.	Yüce Allah'ın Kureyş kabilesine verdiği nimetlerden bahsedilir.		☐	☐
3.	Yüce Allah'ın insanların Rabb'i, Melik'i ve İlah'ı olduğu vurgulanır.		☐	☐
4.	Kâbe'yi yıkmaya gelen fil ordusunun başına gelenlere yer verilir.		☐	☐
5.	Vesvese veren varlıklardan Allah'a (cc) sığınılması öğütlenir.		☐	☐
6.	Peygamber Efendimiz'e salatüselam getirilmesi istenir.		☐	☐

B) Aşağıdaki soruları kutucuklarda yer alan kavramlardan uygun olanlarıyla cevaplayınız.

Dua

İnsanlar

Nâs

Hz. Yunus

Melik

Vesvese

7. Nâs suresindeki tüm ayetlerin sonunda geçen kelimenin Türkçe karşılığıdır.

.....

8. İnsanların Yüce Allah'a seslenmesi ve isteklerini O'na iletmesidir.

.....

9. Yarattığı tüm varlıklar üzerinde her türlü hakka sahip olan anlamına gelen Allah'ın (cc) isimlerindendir.

.....

10. Kötü insanların etkisiyle kalbe gelen olumsuz düşünceler anlamına gelen kavramdır.

.....

11. Hz. Muhammed'in (sav) yatmadan önce okuduğu surelerden birinin ismidir.

.....

12. "... Ben gerçekten (nefsine) zulmedenlerden oldum." diyerek pişmanlığını ifade eden peygamberdir.

.....

C) Aşağıdaki soruların cevaplarını noktalı yerlere yazınız.

13. Nâs suresi günlük hayatta hangi durumlarda okunur? Açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

14. Nâs suresini okumanın Müslümanlara sağladığı faydalar nelerdir? Belirtiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

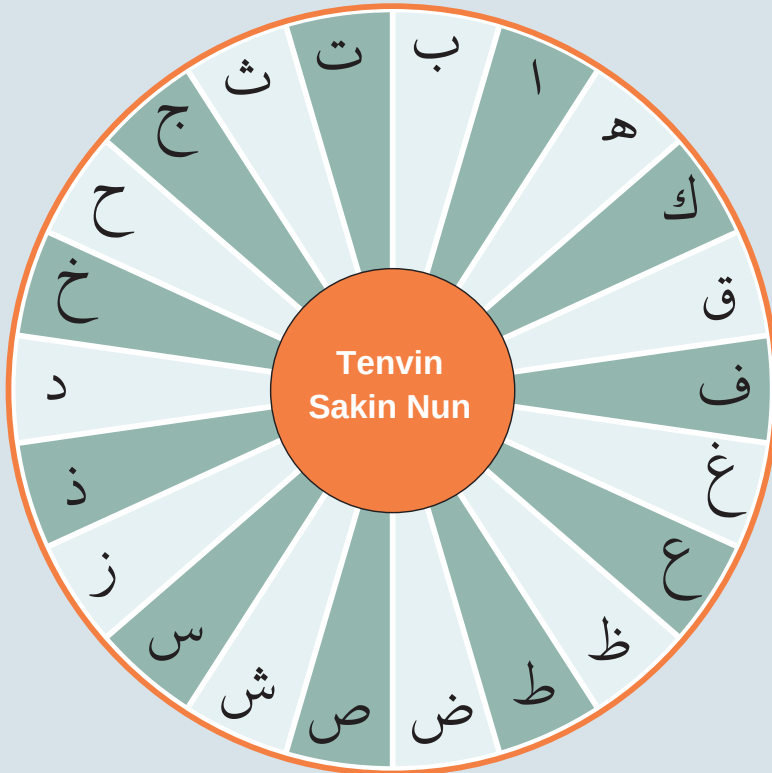
Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiklerinizi aşağıdaki alana kısaca not edebilirsiniz.

This image shows a full page of a document template. It features a light blue header bar at the top. Below the header, there are several horizontal sections separated by dashed lines. The first section is a wide area for a title or heading. This is followed by two smaller sections for names or identifiers. Then comes a large rectangular box intended for a drawing or diagram. Below this box is another section for additional information or notes. The bottom portion of the page contains multiple rows of horizontal lines, designed for writing a detailed report or answer.

Performans Görevi	
Amaç: Tenvin ve sakin nunun hâllerini sınıflandırabilme	Görev: Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek bir tecvit çarkı hazırlayıp sunabilme
Beceriler - Sınıflandırma - İlişki kurma - Yardımlaşma	
Süre: 1 ders saati	
Ürün: Tecvit çarkı	
Puanlama Yöntemi: Dereceli puanlama anahtarı ve grup değerlendirme formu	
Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek performans görevini tamamlayınız. - Sınıfta beşer kişilik gruplar oluşturunuz ve grup hâlinde çalışınız. - Bir kartonu keserek daire şekli oluşturunuz. - Dairenin merkez kısmından kenarlarına doğru eşit olacak şekilde yirmi iki adet üçgen bölümler çiziniz. - Orta kısımda oluşturulan küçük bir daire alana "Tenvin ve Sakin Nun" başlıklarını yazınız.	

5. Bu örnekte olduğu gibi üçgen bölümlerin her birine sırasıyla şu harfleri yazınız:

ا ب ت ث ج ح خ د ذ ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ه

6. Hazırladığınız çarkı; dönmesi için cıvata somun, rulman vb. materyal kullanarak bir karton veya ahşap bloğa tutturunuz.

7. Çarkın döndükten sonra durduğu bölümü belirlemek için işaret yeri oluşturunuz.

8. Grup içinde sırayla çarkı çeviren kişiye tenvin veya sakin nundan sonra işaretli bölümdeki harfin gelmesiyle oluşan tecvit kuralını sorunuz.

9. Hazırladığınız tecvit çarkını öğretmeninize sununuz ve sınıfta sergileyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir:

- Yapılan çalışmalar görsel tasarım açısından açık ve anlaşılır olmalıdır.
- Yönergede istenen tüm maddelere yer verilmelidir.
- Hazırlanan tecvit çarkı sınıfta sergilenmelidir.

Bu performans görevi aşağıdaki karekoddarda verilen dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilecektir.

Karekoddan yararlanarak dereceli puanlama anahtarına ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak öz değerlendirme formuna ulaşabilirsiniz.

Ölçme ve Değerlendirme

A) Aşağıdaki soruları tablodaki kutucuklarda yer alan harfleri kullanarak cevaplayınız. Aynı harfi birden fazla cevap için kullanabilirsiniz.

إِذَا كَرَّهَ خَاسِرَةٌ	G	A	عَنْ ذَنْبِهِ
صُمُّ بُكْمٌ عُمَى	Ğ	B	فَانْبَتْنَا فِيهَا
مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ	H	C	يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ
عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ	I	Ç	كُتِبَ قِيمَةٌ
مِنْ دَابَّةٍ آيَاتٍ	i	D	ذَنْبٌ فَخَافُ
أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ	J	E	رَسُولٌ أَمِينٌ
لَنْسَفَعًا بِالنَّاصِيَةِ	K	F	إِلَّا مِنْ ضَرِيحٍ

1. Hangi ifadelerde izhar vardır?

.....

2. İhfa olan ifadeler hangileridir?

.....

3. İfadelerin hangilerinde iklap vardır?

.....

4. Hem ihfa hem de izhar olan ifadeler hangileridir?

.....

B) Aşağıdaki tablonun I. sütununda Enbiya suresinin 87. ayeti, II. sütununda bu ayette geçen olaylar verilmiştir. Ayet meallerinin sonundaki kutucuklara ilgili olduğu olaylara ait harfi yazarak ayetlerle olayları eşleştiriniz.

I. Sütun		II. Sütun	
1.	"... Hani öfkelenerek (halkından ayrılıp) gitmişti de kendisini asla sıkıştırmayacağımızı sanmıştı..."	Hz. Yunus'un Allah'a (cc) dua etmesi	A
2.	"... Derken karanlıklar içinde 'Senden başka hiçbir ilah yoktur. Seni eksikliklerden uzak tutarım...'"	Hz. Yunus'un pişmanlığını dile getirmesi	B
3.	"... Ben gerçekten (nefsine) zulmedenlerden oldum." diye dua etti.	Hz. Yunus'un halkını terk etmesi	C
		Yüce Allah'ın Hz. Yunus'a peygamberlik görevini vermesi	Ç

C) Aşağıdaki cümlelerde verilen bilgiler doğru ise "D", yanlış ise "Y" kutucuğunu işaretleyiniz.

		D	Y
1.	Hz. Yunus, balığın karnından kurtulmak için Allah'a (cc) dua etmiştir.		
2.	Hz. Yunus, halkını terk ettikten sonra yaşadığı pişmanlığını "... Ben gerçekten (nefsine) zulmedenlerden oldum." diyerek ifade etmiştir.		
3.	Ninova halkı Yüce Allah tarafından peygamber olarak görevlendirilen Hz. Yunus'u şehirden kovmuştur.		

Ç) Aşağıda verilen sözcüklerden uygun olanlarla cümlelerdeki noktalı yerleri tamamlayınız.

İlah

insanlar

selam

vesvese

- Yüce Allah'a iman etmenin ilk şartı O'nu edinmektir.
- İsmi suredeki her ayetin sonunda yer alan ve anlamına gelen "nâs" kelimesinden alır.
- Nâs suresinde bazı varlıkların insanlara vererek onları doğru yoldan saptırmaya çalıştıkları anlatılır.

D) Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

1. Aşağıdaki ifadelerin hangisinde iklap vardır?

- A) لَقَوْلٌ فَضْلٌ
- B) ذَنْبٌ قُتِلْتُ
- C) سَبْحًا طَوِيلًا
- D) بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ

2. Aşağıdaki ayetlerin hangisinde iki tane ihfa vardır?

- A) وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينَ
- B) وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ
- C) نِصْفَهُ أَوْ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا
- D) فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ

3. Tenvin ya da sakin nun bazı tecvit kurallarında gunneli okunur.

Buna göre aşağıdaki kelimelerinin hangisinde gunneli okuyuş yoktur?

- A) تَنْهَرُ
- B) تَنْسَى
- C) لَيُنْبَذَنَّ
- D) مَنْشُورٌ

4. I. Cezimli nun harfine verilen isimdir.
 II. Harekeye sakın nun sesinin eklenmesidir.
 III. Nun harfinin sesinin genizden söylenmesidir.
 IV. Çevirmek, döndürmek anlamlarına gelen kavramdır.

Numaralandırılmış tanımlarda sırasıyla aşağıdakilerden hangileri açıklanmıştır?

	I	II	III	IV
A)	Sükûn	Sakin nun	Tenvin	Gunne
B)	Tenvin	Sükûn	Sakin nun	İzhar
C)	Sakin nun	Tenvin	Gunne	İklap
D)	Tenvin	Sakin nun	Gunne	İhfa

5. I. تَصْلَى نَارًا حَامِيَةً
 II. فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَى
 III. فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ
 IV. وَفَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ

Bu ayetlerin hangilerinde izhar kuralı ح harfiyle oluşmuştur?

- A) I ve III
 B) I ve IV
 C) II ve III
 D) II ve IV

6. Zehra sınava çok iyi hazırlanmasına rağmen onun zihninde başarısız olma endişesi vardı. Okula gelince bu endişesini sıra arkadaşlarıyla paylaştı. Zehra'nın arkadaşıyla konuşmasını duyan öğretmeni endişesinin yersiz olduğunu ona söyledi. İnsanların Rabb'i, Melik'i ve İlah'ı olan Yüce Allah'a sığınarak onları rahatsız eden vesveselerden kurtulabileceğini belirtti. Öğretmenin dediğini yapan Zehra'nın sınavı çok iyi geçti.

Bu metne göre Zehra aşağıdaki surelerden hangisini okumuştur?

- A) Fatiha B) Kureyş C) Nâs D) Yasin

7. Hz. Yunus, Allah'ın (cc) emir ve yasaklarını kabul etmeyen kavmini terk etmişti. Ancak daha sonra pişman olmuş ve dua ederek Rabb'inden af dilemişti. Yüce Allah, Hz.Yunus'un duasını kabul etmişti.

Bu metne göre Hz. Yunus ile ilgili aşağıda verilen yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Kavmini terk etmesinin hatalı bir davranış olduğunu fark etmiştir.
- B) Yaşadığı olumsuz olaylar onun yanlış bir karar almasına sebep olmuştur.
- C) Hatalı davranışları sebebiyle halkı tarafından hapse atılmıştır.
- D) Hatasını fark edince, Allah'a (cc) dua ederek O'ndan af dilemiştir.

8. Yüce Allah'ın Nâs suresinde geçen isimlerinin açıklamaları aşağıda verilmiştir.

- Tüm varlıkları gözetim altında tutan, onlarla ilgili her türlü kuralı koyan ve bütün varlıkların rızkını verendir.
- Her şeyin sahibi, varlıklar üzerinde her türlü denetleme ve yönetme hakkına sahip olandır.
- Tapınılan, yüceliği karşısında hayranlık duyulan, gönülden bağlanılıp sığınılan, duyularla idrak edilemeyendir.

Aşağıdakilerden hangisi bu açıklamalarda verilen Allah'ın (cc) isimlerinden biri değildir?

- A) İlah
- B) Melik
- C) Rab
- D) Rahman

E) Aşağıdaki soruların cevabını noktalı yerlere yazınız.

1. İzhar harfleri hangileridir?

.....

2. Gunneli okuyuşun nasıl yapıldığını açıklayınız.

.....

.....

3. Hz. Yunus'un duasının günlük yaşamda hangi durumlarda söylenebileceğini belirtiniz.

.....

.....

Karekoddan yararlanarak tema ile ilgili daha fazla soruya ulaşabilirsiniz.

Sonnot

- ¹ Tirmizi, "Kıyâme", 49; İbni Mace, "Züht", 30.
- ² bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 79.
- ³ bk. Temel, *Kırâat ve Tecvîd İstılahları*, 81.
- ⁴ bk. Temel, *Kırâat ve Tecvîd İstılahları*, 72.
- ⁵ bk. Çetin, "İzhar", 23/506.
- ⁶ bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 89.
- ⁷ bk. Tetik, *Cezeri İlaveli Karabaş Tecvidi*, 32.
- ⁸ bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 83.
- ⁹ bk. Tuğral, *Ana Hatlarıyla Kur'ân Tecvîdi*, 46-47.
- ¹⁰ bk. Temel, *Kırâat ve Tecvîd İstılahları*, 72.
- ¹¹ bk. Tetik, *Cezeri İlaveli Karabaş Tecvidi*, 30-31.
- ¹² bk. Tuğral, *Ana Hatlarıyla Kur'ân Tecvîdi*, 48.
- ¹³ bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 79.
- ¹⁴ bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 60.
- ¹⁵ bk. Tuğral, *Ana Hatlarıyla Kur'ân Tecvîdi*, 48.
- ¹⁶ bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 90; Temel, *Kırâat ve Tecvîd İstılahları*, 72.
- ¹⁷ bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 79.
- ¹⁸ bk. Ünlü, *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvîdi*, 64.
- ¹⁹ bk. Tuğral, *Ana Hatlarıyla Kur'ân Tecvîdi*, 48-49.
- ²⁰ bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 4/475-476.
- ²¹ Tirmizi, "Fezâilu'l-Kur'ân", 7.
- ²² bk. Al-i İmran suresi 144. ayet; Tevbe suresi 43. ayet; Yusuf suresi 24. ayet; Rad suresi 38. ayet; Zümer suresi 30. ayet.
- ²³ bk. Serinsu vd., "dua", 61.
- ²⁴ Mümin suresi 60. ayet.
- ²⁵ bk. Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 2/40.
- ²⁶ Enbiya suresi 87. ayet.
- ²⁷ bk. Serinsu vd., "Rab", 297.
- ²⁸ bk. Serinsu vd., "Melik", 229.
- ²⁹ bk. Serinsu vd., "ilah", 164.
- ³⁰ bk. Bakara suresi 255. ayet; Nisa suresi 87. ayet; Enam suresi 102. ayet; Hud suresi 14. ayet; Taha suresi 8. ayet; Enbiya suresi 25. ayet.
- ³¹ bk. Özafşar vd., *Hadislerle İslâm*, 1/164.
- ³² bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/723.
- ³³ bk. Yaşaroğlu, "Nâs suresi", 32/392.
- ³⁴ Nesai, "İstiaze", 1.

A-B

aciz: Bir işi yapabilecek gücü, becerisi veya yeteneği olmayan.

arş: Allah'ın (cc) gücünün ve büyüklüğünün en açık biçimde görüldüğü dokuzuncu kat gök.

arz: Sunma, bildirme, gösterme.

bereket: Alışıldandan veya beklenilenden fazla olma durumu; artağanlık, bolluk.

büyü: İnsan ve tabiatla ilgili olarak birtakım gizli güçlerle insan geleceği üzerinde etkiler yapma, yönlendirmede bulunma gibi işlem ve davranışlara verilen genel ad; afsun, efsun, füsün, sihir.

C-Ç-D-E

caiz: İslam'da, yapılması veya yapılmaması konusunda emir bulunmayıp kişinin isteğine bırakılan, işlenmesinden dolayı bir mükâfat veya işlenmemesinden dolayı da bir cezayı gerektirmeyen davranışlar; mübah.

cin: Duyularla kavranamayan, insanlar gibi irade ve anlama yeteneğine sahip varlık türü.

F-G-Ğ-H

geometrik: Geometriyle ilgili veya geometriye uygun olan; hendesi.

gunne: Kur'an-ı Kerim'in tilaveti sırasında genizden çıkarılan belirgin ve melodik ses.

hamt: Allah'a (cc) şükretme.

I-İ-J-K

idrak etmek: Akıl erdirmek, anlamak, kavramak.

ihсан: İyilik etme, iyi davranma, bağışlama.

kabile: Aynı soya mensup aileler topluluğu, boy, aşiret.

kafîle: Birlikte hareket eden topluluk.

kâtip: Yazı işleriyle uğraşan kimse, sekreter, yazıcı.

kavim: Aralarında töre, dil ve kültür ortaklığı bulunan, boy ve soy bakımından da birbirine bağlı insan topluluğu.

körüklemek: Kızıştırmak, şiddetlendirmek.

L-M-N

Mekke: Yeryüzünde yapılan ilk mescit olan Kâbe'nin bulunduğu, Hz. Peygamber'in doğup büyüdüğü Suudi Arabistan'ın en önemli iki şehriden biri.

Mushaf: Fatiha suresinden Nâs suresine kadar tüm Kur'an surelerinin iki kapak arasına girmiş biçimi, Kur'an-ı Kerim'in adlarından biri.

münafık: Müslümanlara sağlanan birtakım sosyal, siyasi ve hukuki ayrıcalıklardan faydalanabilmek amacıyla inanmadığı hâlde inanıyormuş gibi görünen, davranan veya yaşayan kişi.

nefis: Arzu, istek, tutku.

nimet: Allah (cc) tarafından insanlara iman başta olmak üzere her çeşit iyiliğin verilmesi ve zararın uzaklaştırılması.

niyaz: Yalvarma, yakarma.

O-Ö-P-R

öneri: Bir sorunu çözmek üzere öne sürülen görüş, düşünce; teklif.

panayır: Belli zamanlarda ve genellikle küçük yerleşim birimlerinde kurulan, sergi niteliği de taşıyan büyük pazar.

rahmet: Şefkat gösterip lütufta bulunma anlamında bir Kur'an terimi.

rehberlik etmek: Yol göstermek, kılavuzluk etmek.

rızık: Allah'ın (cc) tüm canlılara kendi katından verdiği yenilen, içilen, giyilen ve maddi-manevi nimetlerin hepsi.

S-Ş-T

sahabe: Hz. Muhammed'i (sav) görmüş ve onun sohbetinde bulunmuş Müslümanlar; ashap, ashabıkiram.

sinsi: Gizli ve kurnazca kötülük yapan.

stil: Üslup, tarz.

şeytan: Hz. Âdem'e secde etmediği için cennetten kovulan, insanları Allah'ın (cc) emirlerine karşı kıskırtan, kötülüğe yönelten cin; iblis.

tasarım: Bir sanat eserinin, yapının veya teknik ürünün ilk taslağı; tasar çizim, dizayn.

tereddüt: Kararsızlık, duraksama.

tertip: Sıralama, düzen, düzenleme.

teşvik: İsteklendirme, özendirme.

tevazu: İnsanın, kendisinin de yaratılmış olduğunu bilerek insanlara karşı büyüklük taslamaması.

tevekkül: Herhangi bir işte elinden geleni yapıp daha sonrasını Allah'a (cc) bırakma, Allah'a (cc) güvenme.

tevhit: Allah'ın (cc) tek ve eşsiz olduğuna inanma, ona hiçbir şeyi şirk koşmadan ibadeti yalnızca Allah (cc) için yapma.

tilavet: Kur'an-ı Kerim'in tecvit ve tertil üzere (yavaş yavaş) okunması anlamında terim.

U-Ü-V-Y-Z

vacip: Yapılması gerekli, zorunlu olan; dince yükümlü sayılan insanların yerine getirmesi zorunlu olan işler, farz emirler.

vakıf: Kur'an-ı Kerim okurken lafız ve manayı gözeterek durmak, okumaya tekrar başlamak niyetiyle nefes alacak bir zaman kadar sesi kesmek.

vaziyet: Durum, konum.

Zünnun: Balık tarafından yutulduğu için Yüce Allah'ın, Hz. Yunus'a verdiği isim.

- Birişik, Abdulhamit. "Kur'an". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 26/383-388. Ankara: TDV Yayınları, 2002.
- Çağrı, Mustafa. "Haset". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 16/378-380. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.
- Çetin, Abdurrahman. "İzhar". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 23/506. İstanbul: TDV Yayınları, 2001.
- Çetin, Abdurrahman. *Kur'an Okuma Esasları*. İstanbul: Aksa Yayınları, 1997.
- Harman, Ömer Faruk. "Yûnus". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 43/597-599. İstanbul: TDV Yayınları, 2013.
- İşık, Emin. "Bakara Sûresi". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 4/526-529. İstanbul: TDV Yayınları, 1991.
- Karakılıç, Celâleddin. *Tecvid İlmî - Kur'an-ı Kerîm Okuma Kâideleri*. Ankara: Lazer Ofset Eğitim ve Kültür Yayınları, 1998.
- Karaman, Hayreddin vd. *Kur'an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*. 5 Cilt. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 8. Basım, 2020.
- Kaya, Davut. *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*. İstanbul: Çelik Yayınevi, 2018.
- Maşalı, Mehmet Emin. "Mushaf". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 31/242-248. Ankara: TDV Yayınları, 2020.
- Mertoğlu, M. Suat. "Salâtü Selâm". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 36/23-24. İstanbul: TDV Yayınları, 2009.
- Millî Eğitim Bakanlığı. Talim ve Terbiye Kurulu. "Kur'an-ı Kerim Dersi Öğretim Programı (6. Sınıf)". Ankara. 2024.
- Millî Eğitim Bakanlığı. Talim ve Terbiye Kurulu. "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni". Ankara. 2024.
- Önkâl, Ahmet vd. *Hız. Peygamber'in İzinde*. ed. Bünyamin Erul. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2020.
- "Örümcek". *Yeni Rehber Ansiklopedisi*. 16/138-141. İstanbul: İhlâs Yayınları, 1994.
- Özağşar, Mehmet Emin vd. *Hadislerle İslâm*. 7 Cilt, Ankara: DİB Yayınları, 2011.
- Sarı, Mehmet Ali. "Gunne". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 14/195-196. İstanbul: TDV Yayınları, 1996.
- Sarıçam, İbrahim vd. *İslâm Medeniyeti Tarihi*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2011.
- Serinsu, Ahmet Nedim vd. *Dinî Terimler Sözlüğü*. ed. Ahmet Nedim Serinsu. Ankara: Devlet Kitaplığı Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü, 2009.
- Sinanoğlu, Mustafa. "Şirk". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 39/195. İstanbul: TDV Yayınları, 2010.

Temel, Nihat. *Kırâat ve Tecvîd İstılahları*. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 1997.

Tetik, Necati. *Cezeri İlaveli Karabaş Tecvidi*, İstanbul: İhtar Yayıncılık, 1993.

Tuğral, Rahim. *Ana Hatlarıyla Kur'ân Tecvîdi*. İzmir: İzmir İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2009.

Ünlü, Demirhan. *Kur'ân'ı Kerîm'in Tecvidi*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1993.

Yaşaroğlu, M. Kâmil, "Kureyş Sûresi". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 26/44-445. Ankara: TDV Yayınları, 2002.

Yaşaroğlu, M. Kâmil, "Nâs sûresi". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 32/392-393. İstanbul: TDV Yayınları, 2006.

Yazır, Elmalılı M. Hamdi. *Hak Dini Kur'an Dili*. 10 Cilt. İstanbul: Azim Dağıtım, ts.

Bu kitapta, İSNAD Sonnot Atıf Sistemi'nden yararlanılmıştır.

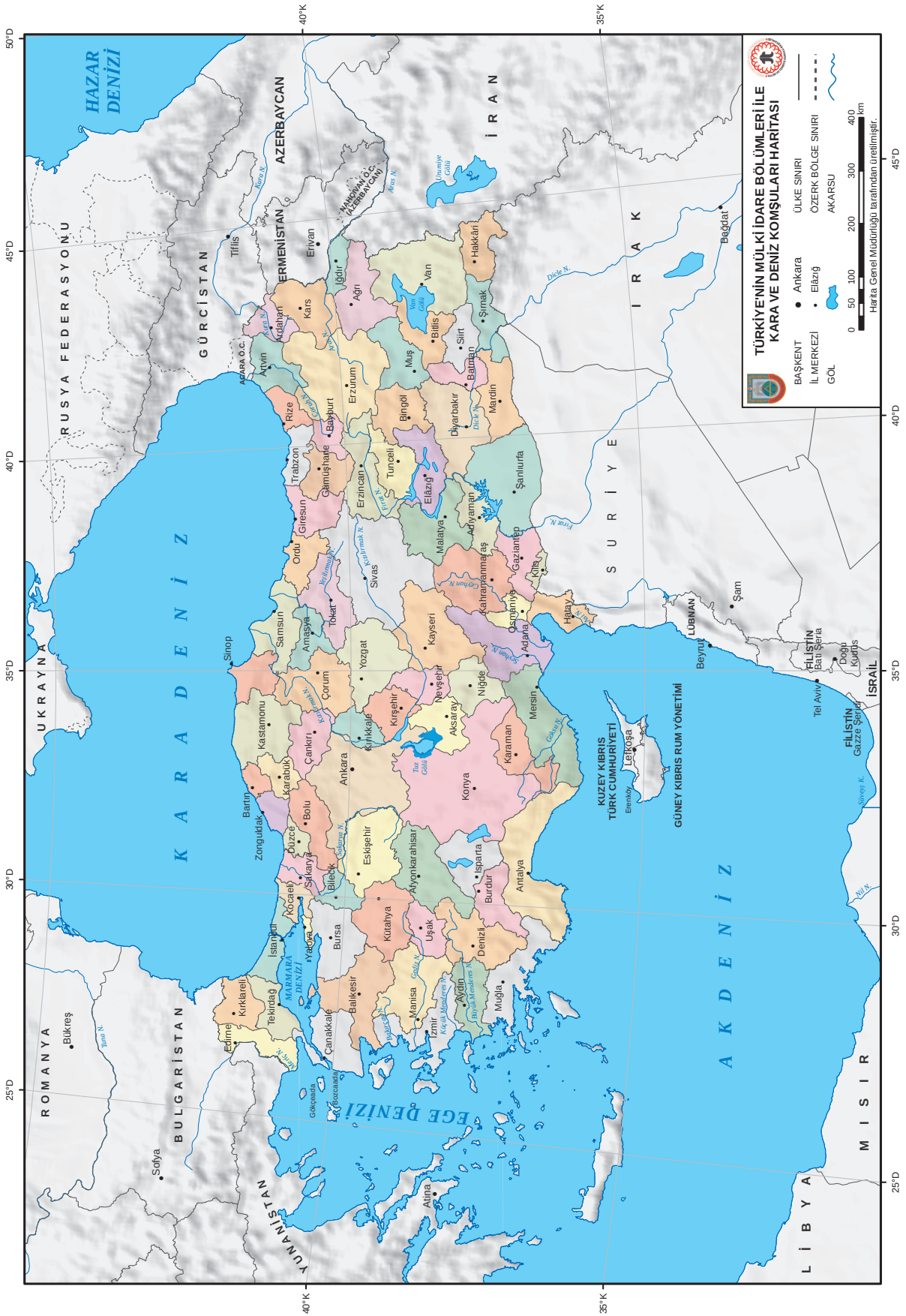
Yandaki karekoddan yararlanarak İsnad Atıf Sistemi Kılavuzu'na ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak kitaba ait Genel Ağ Kaynakçası'na ve Görsel Kaynakça'ya ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak tema sonlarındaki Ölçme ve Değerlendirme sorularının cevap anahtarlarına ulaşabilirsiniz.

Bu kitaba sığmayan
daha neler var!

Karekodu okut, bu kitapla
ilgili EBA içeriklerine ulaş!

eba
www.eba.gov.tr

Teknoloji Yolculuğumuz

**BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA
ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.**

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin
İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşınması Zorunlu Değildir.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU

DERS KİTABI

KUR'AN-I KERİM

6. Sınıf

ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU

KUR'AN-I KERİM

6. SINIF DERS KİTABI

